

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉRSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:

A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Pénzügyi háboru Ausztriával.

Budapest, február 13.

(v.) Az osztrák parlament tegnap csaknem egyhangulag pénzügyi háborút izent Magyarországnak. A hadizenet hírért az osztrák magyarfalók nagy üdvriadallal fogadták, már előre élvezvén a biztosra vett és dusnak ígérkező hadisarc gyönyörűségeit. Nálunk ellenben csendes mosolygással fogadják minde nek a furcsa háboruk e legfurcsábbjának hírért, s ha akad mégis valamelyes aggodalom, amelynek árnyéka átsuhan a közhangulaton, hát ezt legfeljebb az a gondolat fakasztja, hogy micsoda irtóztató katzenjammer fogja az elmaradhatatlan kijózanodás percében a mi szerelmétes szomszédaink mostani örömmámorát felváltani. Mert ez olyan háboru lesz ám, amely páriát ritkítja a hadakozások történetében. Ezt a háborút ugyanis a hadizenet félnek multhatatlanul el kell vesztenie, még mielőtt az első ütközetnek első fegyverrohogása eldördülhetne.

All pedig a dolog a következő módon: Mikor az 1867-iki rendezkedés az uralkodóházzal és Ausztriával megtörtént, tőlünk azt követelték, hogy vegyük át a magunk terhére egy részét az osztrák államadósságnak, mivel-hogy Ausztria az abszolutizmus tizenhatszáz esztendejét át temérdek sokat költött reánk és tetemes beruházásokat is tett hazánkban. A magyar törvényhozás ezt a követelést mint jogtalant kereken visszautasította s ezt azzal okadatolta, hogy a magyar állam a törvénytelen kormányok által, a magyar országgyűlés felhatalmazása nélkül tett kiadásokat nem tartozik megteríteni. Méltányossági okokból azonban s azért, hogy Ausztria ne roskadjon össze államadósságának sulya alatt, elhatározta a magyar törvényhozás, hogy évente harmincmillió forintot fogunk az osztrák

államadósság kamatterhének könnyítésére Ausztriának átszolgáltatni. Ötszázalékos lévén akkor az osztrák államadósság, Magyarország ezzel 600 millió forintnyi tőkének kamatoztatását vállalta — tisztán méltányossági okokból — magára. Később Ausztria tizenhat-százalékos szelvényadót vetett ki a saját államadósságára, ami az ötszázalékos kamatlábot 4-2 százalékra szállította le s ezáltal viszont a mi államkincstárunkból kamatoztatott osztrák államadósságrészlet tőkéje 700 millió forintra emelkedett.

Ezek a háboru anteaktái.

Ausztria államadóssága 3620 millió korona; s ha hozzáteszszük azt a tőkét is, melyet a magunk évenként fizetett 30 millió forintjával kamatoztatunk, akkor az osztrák államadósság végösszege 5020 millió koronára emelkedik. Ezt az államadósságát Ausztria most konvertálni akarja, még pedig 4-2 százalékról kerek 4 százalékra. S eme konverzió körül gyulladt ki a háboru. Nem titok immár, hogy a kiegyezési küzdelem utolsó négy napján e konverzió körül folyt a magyar s az osztrák kormány közt a tusakodás. S a bécsi parlament tegnapi vitáiból azt következtethetjük, hogy Ausztria az egész 5020 millió koronának konvertálását követelhetné, még pedig úgy, hogy mi csak fizessük ezentul is a 30 millió forintnyi évi járulékot. Böhm-Bawerk osztrák pénzügyminiszter szavaiból azt véljük kiolvashatni, hogy az osztrák kormány csak nehezen tágitott e merev álláspontja mellől s elismerte ugyan, hogy a mi évi 30 millió forintunkkal kamatoztatott tőkerésznek a konverziója a mi dolgunk, de itt viszont hozzákötötte magát a 4-2 százalékos kamatlárhoz, vagyis ahhoz, hogy a tőkevisszafizetés Magyarország részéről ezen kamatszámítás alapján történjék. Ennél többet az osztrák pénzügyminiszter nem árult el a Szilveszter-es-

téjen befejezett kiegyezési küzdelmek részleteiből. Még csak azt tette hozzá fanyar hangon, hogy az ő jogi álláspontja szerint Magyarországnak semmi néven nevezendő köze nincs az osztrák államadóssághoz s hogy a Koerber-kabinet, noha méltányossági okokból Ausztria kétségtelen jogának egész terjedelmében való gyakorlásáról ideiglenesen lemondott, az osztrák állam jogi álláspontját e részben csorbítatlanul fenntartotta, valamint fenntartotta azt a jogi álláspontját is, hogy Magyarország részéről a tőke-visszafizetésnek 4-2 percent alapján kell történnie. Hát nincs semmi okunk az osztrák pénzügyminiszternek e nagyhangú kijelentését kétkedéssel fogadni. Ellenben van okunk a magyar kormányról feltenni, hogy viszont ő is csorba nélkül tartotta fenn Magyarország jogi álláspontját mindkét fronton. Arra nézve is, hogy a mi évi járulékkal kamatoztatott adósságtőkét csakis mi magunk konvertálhatjuk. S arra nézve is, hogy jogilag Magyarország ötszázalékos kamatozás alapján reklamálhatja a tőkevisszafizetést.

Fontos momentum már most, hogy az osztrák kormány a tegnap tárgyalt javaslatban nem az egész 5020 millió adósságtőkének, hanem ebből csupán 3620 milliót konvertálására kér felhatalmazást. Tehát maga az osztrák kormány is beismeri ezzel, hogy az ugynevezett „magyar tömb,” vagyis az általunk kamatoztatott 1400 millió korona konverziója a mi dolgunk, nem pedig Ausztriáé. A mereven fenntartott jogi álláspont rovására nyilván ezt a vívmányt küzdötte ki a kiegyezési végtusában Széll Kálmán Böhm-Bawerk-től. S nyílt kérdésű a két kormány közt immár csupán a tőkevisszafizetés kamatlába maradt, amelyben a margo 4-2 és 5 százalék közt fekszik valahol, amire nézve megjegyezni kívánjuk, hogy itt minden tízedrészt percent tőkében 16 millió koronát képvisel.

A hol a pénz nem isten

— REGÉNY —

Írta: JÓKAI MÓR

(52)

Földalatti kincsek.

E jelenet után csak megszilárdult a lelkemben az az elhatározás, hogy én ezeket az embereket visszahódítom a világ számára. Ily nemes szíveknek nem szabad itt a pusztaszigeten elmulni, elveszni!

Akárkik legyenek. (Bizonyára nem üldözött bűnösök.) Társadalmi előítéletek áldozatai, kiknek nem volt más megoldás fennhagyva, mint hogy letépjék magukat fényes családjukról s a leírt ágot eldobva maguktól, az ismeretlenség ösvilágába temetkezzenek. Erzékeny idealisták, akiket elkeserített a politikai, diplomatai, udvari, katonai körök ridegsége. S akiket hidegen hagyott a népszónokok lángolása, akik az egész társadalmi életet, törvényt, szokást meggyűlöltek, akiknek rossz mindaz, ami a nagyvilág előtt jó.

Ezeket az embereket én visszatértem a világba s kényszeritem, hogy ott helyüket elfoglalják, magukhoz méltó helyet. Senkinek a kegyelmétől, még a nép kegyétől sem függő helyet.

Hogyan fogom ezt a csodát elkövetni? Azt majd eladom.

Kitől kaptam hozzá az eszmét, mely vak-

merő, de teljesen jogosult? Egy vadembertől, a negroit Abeltől.

Számíthatok rá, hogy az én ótárboos hajóm sanfranciscói körútjából visszatérve, ismét meg fog állapodni a sziget előtt, — nem én értem, de a várt ingyen élelemért. Akkor lehet határozni.

A következő éjszakán kitisztult az ég, megszünt az esőzés. A fellegek mind kelet felé vonultak. Engemet már szürkületkor felvert a negroit.

— Lássunk dologhoz! — mondá.

— Miéle dologhoz?

— No, amit magad kívántál. Meg akartad látni azt a barlangot, ahonnan én ezt a késemet kivágtam. Akkor azt mondtam, hogy majd ha a fókák megérkeznek. Ide szottak kikapaszkodni a szigetre, mikor a fiakat szoptatják. Akkor el lehet ejteni s a bőrből csónakot csinálni, olyant, mint az enyim. Ez kell ahhoz az uthoz. A matamata hamarabb hozta élénk a teknőjét: a csónak már megvan. Most még csak az ingre van szükség, amit felvégy. Mert ebben az utban többet fogunk uszni, mint evezni.

Az ing is elkészült. Ez volt a meglepetés, melyet számomra készítet Mária. A teknőc hártyából összevarrott burkony, mely testemre betakarja. Ezen nem hat a víz keresztül.

Mikor egyvő kerültünk a reggelizésnél, akkor átadta. En mingyárt fölvettem.

A Capitano értesülve volt a szándékomról.

— Nem bánom. Elégítsd ki a kíváncsiságot. Hozz el magadnak a kincsébányából, amennyit elbirsz.

En tiltakoztam: nem magamnak akarok zsákmányolni.

Aztán arra kértem a Capitanót, hogy adjon kölcsön egy sodronyos lámpát, talán Davy-félet, amivel a föld alatt világíthatassak.

— Szükségtelen, — mondá. — Az egész utadon világosság lesz, a gejzir vízvezető barlangja nincs befödve, a sziklarepedés, mely azt képezi, felyül nyitott: nem kell lámpás. Jó kalauzod lesz. A negroit sokszor bejárta már ez utat. Csak bizd rá magad. Aztán épkézláb kerülj elől.

Azzal elbucsuztunk egymástól. A Capitano, a Padrone, a két fiu elkisértek bennünket a barlang-szádáig. A hölgyek kezét szoritottak. A Manola egy kis tarisznyát akasztott a nyakambatele harapni- és innivalóval. Valószínű volt, hogy az egész napot a föld alatt töltjük. Bizonyosan az Azma is gondoskodott a maga emberéről.

Mi a negroitval a hátunkra vettük a csónakjainkat, kezünkbe fogtuk az evezőt és a csákányt s azzal leszálltunk a hajóról a gejzir kráterébe, ahol a barlanghoz jutottunk, ott toalettet csináltunk a csónakkal és halhártyaingekkel. És már most Isten nevében előre!

A negroit ugrott be a csónakjával előre. A tajtékozó hab összecsapott a feje fölött. Csak arra vártam, míg messze alant újra felbukkanik. Akkor én is utána ugrottam.

A hátramaradtak utánunk kiáltottok: — Isten oltalmazzon!

(Folytatása következik.)

Ilyen stádiumában az ügynek következett be tegnap a hadizenet. Felálltak egymásután az osztrák politikusok, s akik egymást a nyílt színen szokták dőgönyözni és legazemberezni, megható harmóniával kezdtek csepülni, szidni, önértéket bántalmazni s léteerdekeiben megfenyegetni Magyarországot. A vége pedig az lett, hogy csaknem kétszáz szótöbbséggel megszavazták azt a módosítványt, amely szerint nem 3620 millió koronának, hanem az egész államadósságnak konverziójára kap a kormány felhatalmazást. Püff neki, itt a háboru. Az osztrák parlament tehát azt mondta ki, hogy mi csak fizessük tovább évente a 30 millió forintot, a kamatlábát leszállító Ausztria ezzel a pénzzel majd jóval nagyobb törtét fog ezennel kamatoztatni, mint amekkorának a kamatoztatását mi 1867-ben elvállaltuk. Vagyis azt a Magyarországot, mely méltányossági okból Ausztria közterheinek jelentékeny részét vállalta magára, most azzal jutalmazzzák Bécsben, hogy jogtalan és törvénytelen megsarcolására összefognak az osztrák parlamentnek pártjai. Mondtuk mi mindig, hogy az osztrák állameszme már csak az ellenünk való feneketlen agyarkodásban él. Az az osztrák parlament, melynek frakciói esztendő óta a legveszettebb gyűlöletet tanúsítják egymás ellen, milyen csodás összhangot mutatott tegnap, mikor a magyar nemzet megharcolásának lehetősége mutatkozott!

Maliciózus kíváncsisággal lessük immár, mivégy lesz az osztrák kormány azzal a kitágított felhatalmazással. Felleszszük józan eszéről és józóléséről, hogy a tegnapi szavazás után is kihajítja a magyar tömböt a konverzió műveletéből. Elvégre is meg kell gondolnia, hogy erre nézve a magyar kormánnyal szemben kötelezettséget vállalt, amint ezt Böhm-Bawerk tegnap, bár a sorok közt, de elég érthetően megmondta. A módosított javaslat nem kötelezi őt az egész 5020 millió konverziójára, hanem csak felhatalmazást ad erre neki. E törvény alapján is megteheti tehát az osztrák kormány azt, hogy csupán 3620 milliót konvertál, a többit pedig Magyarországra hagyja.

Amde megengedjük, hogy Böhm-Bawerk urnak nem mindig számíthatni a józan eszére és a józólésére. Mitevők lennének tehát abban az esetben, ha az osztrák kormány, a tegnapi szavazásra való hivatkozással, a magyar tömböt is konvertálni akarná? A dolog igen egyszerű: felvennők a harcot és üstönt meg is nyernők a háborut. *Magyarország úgy bele tud lóni ebbe a negyedfélmilliárdos konverzióba, hogy egyetlen kartácsával cafattá zuzza*

az egész műveletet. Nem kell ehez semmi egyéb, csak egy félhivatalos kommuniké, amely azt jelentené ki, hogy Magyarország az osztrák kormánnyal nem ért egyet a konverzióknak sem terjedelmére, sem feltételeire nézve. Ettől az egy kijelentéstől úgy szétrebben a pénzcsoport, hogy hat ökörrrel se lehetne többé összehozni.

Ezért nézzük mi csöndes mosolygással az osztrák parlament háborus hangulatát.

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, február 13.

Csönd, nyugalom és unalom. Napirend szerint az ülést egy órákor meg kell szakítani, hogy kisorsolják a Bauer Antal összeférhetlenségében itélkező zsűrit. Összesen tehát harmadfél óráig kell az obstrukciónak működnie. Csekélység. A harmadfél órát kibeszélte Vertán Endre s beadt a elengedhetetlen határozati javaslatot. Sorrendben a huszadikat.

Az unalmas ülés alatt a t. Ház inkább a folyosón tartózkodott. Ott érdekesebb volt a világ. A Duna felől hatalmas harsogással szólt be az orkán, melynek nyomai is jelentkeztek. Egy csomó színes ablakot egyszerűen benyomott a szél. Ugy kellett a folyosót megvédeni, hogy deszkákkal torlaszolták el az ablaknyílásokat, de így is végig-söpört a jéges légáram a hatalmas folyosókon.

A napi elmésség a helyzethez képest így szólt: — A szél jobban ostromolja az ellenzéki oldalt, mint az ellenzék Széllt.

A szójátékon kívül egyéb baj nem történt s egy órákor akadálytalanul kisorsolták az összeférhetlenségi zsűrit...

A képviselőház ülése február 13-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órákor. —

Elnök: Gróf Apponyi Albert.
A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza, Cseh Ervin, Láng Lajos.

Elnök: Megnyitá az ülést. Bejelenti, hogy báró Harkányi János képviselő lemondott képviselői megbízatásáról.

Vertán Endre: Besséjje elején a hadsereg nyelvvel foglalkozik s rámutat arra, hogy ez az egységesség a nyelvben akkor keletkezett, amikor a hadsereg még nem volt közös. Kétségtelen tehát, hogy a hadsereg egységessé nyelvének megállapítása s. íg az, hogy ez egységessé nyelv gyanánt a német nyelvet állapították meg, akotmányellenes és törvénytelen. Ugyanilyen törvénye az iőtlogos és, amelynek a honvédelmi miniszter jelentkezett itt védőjéül, hogy a magyar nemzet lemondott volna az önálló magyar hadseregről. Erről csak akkor lehetne szó, ha a lemondás törvényben volna határozottan kiejtve. Azután jogtörténelmi alapon bizonyítja, hogy az ön-

álló hadsereghez jogunk van. A hadsereg tényleges állapota nem a törvénynek megfelelő.

Gróf Andrássy Gyulának ebből nem lett volna szabad következtetéseket levonnia. Báró Fejérváry Gézával szemben azt vitatja, hogy az a feltevésem helyes, mintha a pragmatica sanctióból folyókn az önálló hadseregről való lemondásunk. Kőcsönös és nem közös védelemről volt szó abban a szerződésben, amelyet az ország az uralkodóházzal s nem az örökös tartományokkal kötött, ami magában véve is kizárja a közönség elvét. Deák Ferenc megárázata is ellentétes a kormánypártával, amely párt pedig magát Deák hagyományosanak vallja. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Kérdi, hogyan lehet ily képtelen körülmények között Ausztriának esetleg háborúja, amelyben Magyarország ne lenne kénytelen részt venni? A német nyelvet csak azért hozták be a hadseregbe — erőszakosan, hogy elhomályosítsák a magyar ősi hadi dicsőséget s ez csak az osztrák császárszár önkényes ténylehet. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Azt bizonyítja, hogy a magyar hadsereg csak önálló lehet nem pedig része a közös vagy egységes hadseregek, amelynek legfőbb hadura az osztrák császár.

Fejérváry Géza: A magyar hadsereg a közös hadsereg kiegészítő része.

Gabányi Miklós: No, no! Csöndesen, mert mindjárt kiüt a parlamenti vihar. (Derültség)

Fejérváry Géza: Ezt már hallottam egy párszor.

Endrey Gyula; Még fogja hallani.

Vertán Endre: Gróf Andrássy Gyula...

Gabányi Miklós: A babloni gróf.

Vertán Endre... igen rossz nyomokon halad, mert a hadsereget a nemzetül különválasztani, anélkül, hogy öngyilkosságot ne követnénk el, nem lehet. (Ugy van! Ugy van! a szélebaloldalon.) A szólok öt perc szünetet kér.

Elnök öt percet felfüggeszti az ülést.

(Szünet után.)

Vertán Endre folytatja beszédét.

Nemzeti nyelv nélkül állam képzélhető, de egységes nemzet nem. A magyar nyelv jogait tehát a hadseregben is meg kell védeni. Altitásának igazolására hivatkozik gróf Apponyi Albertnek, az akkori nemzeti párt vezérének az 1889-iki véderővita alkalmával elmondott nagy beszédére, amelyet a mostani tárgyalás alatt már kétszer idéztek. egyfelől Barta Ödön, hogy az ő pártjának, másfelől gróf Andrássy Gyula, hogy a tuloldal igazát bizonyítsa. A beszéd lényege, hogy nekünk jogunk van a nemzeti hadsereghez, s ebben a magyar vezényleti nyelvhez.

Papp Zoltán: Apponyi soh'sem hajolt meg az osztrák előtt.

Gabányi Miklós: De fog!

Vertán Endre azután a monárkia nagyhatalmi állásáról beszél. A nagyhatalmi állás nem a nemzet, csak a dinasztia érdeke. Az a fő, hogy határainkon belül legyenek erődek, akkor kitélé is azok leszünk. De ezt ezzel a politikával elérni nem lehet, mert a hadsereg fölszivja a nemzet életerejét. Beszél a hármasszövetségről. Minek a szövetség, ha mégis folytatás névelünk kell a hadsereget hisz a szövetségeket nem a nagy haderó, hanem vagy az érdekek párhuzamossága vagy ellentéte hozza létre. Történelmi példákkal bizonyítja, hogy csak a nemzeti nyelven vezényelt hadsereg bír győzelmeket kivívni, míg közös, idegen nyelvű hadsereg diadalokkal nem igen dicsékedhetik. Nem érteti meg, hogy miért nem engedik a hadseregben a magyar nyelvet érvényesíteni, mikor az csak növelné ennek az erejét. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

— Oh, mi tudjuk, — felelte az öreg s mosolygva nézett rám. — On ujságba is így, hogy úgy mondjuk, befolyásolja mindazokat, akik szűkebb hazája jóléteért valamit tehetnek. Mi tudjuk, ismerjük a sajtó hatalmát. Tudjuk, hogy a hetedik nagyhatalom...

— Valóban — mondtam — a sajtó a hetedik. Miben lehetek szolgálatukra?

Az öreg most magyarán kezdett. Óvatosan beszélt s hosszú fehér szakállja meglibbent, valahányszor lélekzetet vett. Szép, nagy kék szeme volt s jószág, bizalom és komolyság sugárzott belőle. Hangjában valami titokzatosság volt, szinte világtörténelmi rezgés hallatszott belőle, mikor megmagyarázta, hogy otthon nagy pártusák dultak föl békés és virágzó községünk.

— Mi történt? — kérdeztem izgatottan.

— A községben, — magyarázta az öreg, miközben a többi tizenegyen bólintani kezdtek — már régi idők óta a mi pártunk győzött a bíróválasztásnál. Mi liberálisok vagyunk s szeretjük a békességet. Nem tűrhetjük azonban, hogy a sötét középkor bérénci foglalkáljék el a közhatalmokat. Ez a liberalizmussal nem fér össze.

— Igaz, — mondtam. — A liberalizmus lényege, hogy ne engedje hatalomra a konzervatívokat. Ez nagyon helyes.

— Természetes. Most azonban, — folytatta az öreg — a konzervatív elemek kerekedtek fölénk s olyan községi bíróválasztottak, aki állandó viszonyt tart fenn mindama elemekkel, akik a sötét középkort akarják feltámasztani halottaiból.

— A középkort? — kérdeztem ijedten.

— Azt. Ez ellen mi állást foglalunk. Kell, hogy tüzrel-vassal, ha kell, életünk árán is, kizűszítsük ezeket az elemeket, melyek a nepotiz-

A tizenkét liberális.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Goda Géza.

Még az ágyamban feküdtem, mikor azzal jött be a szobalány, hogy odakünn tizenkét ur vár rám.

— Tizenkét ur? — kérdeztem.

— Ugy van. Tizenkétő.

Gondolkoztam. Mit kívánhat tőlem korán reggel ez a tizenkét ur? Mi járban lehetnek s mi lehet a kívánságuk? Az igazat megvallva, egy kissé sokallottam, hogy egyszerre tizenketten jönnék.

— Csak jöjjenek — mondtam s kiugrottam az ágyból. Gyorsan öltözni kezdtem, mialatt hallottam, hogy a szomszéd szobába becsoszogtak az emberek. Vastag, erős hangjuk volt s olyan egyhanguan, minden színezés nélkül beszéltek, hogy okvetlenül vidéki és egyszerű embereknek kellett őket tartanom. Figyeltem. Egy vastag, de elfojtott hang ezt mondta:

— Meg fogja tenni.

Egy másik így szólt:

— Majd meglátjuk.

Tücsödvé álltam s hirtelen az a gondolatom támadt, hogy deputációba jöttek hozzám. — Ah! — gondoltam. — Deputáció! Ez kedves! Nagyon kedves! Ezek az emberek nyilván megértettek már. Ismerik előkelő összeköttetéseimet és befolyásomat magas körökben...

Meg voltam elégedve velük s kétszer is bele-néztem a tükörbe.

— Vajjon a tehetségeidet is ismerik-e? — gondoltam s mosolyogtam.

Az a gondolat, hogy tizenkét vidéki ember

deputációba jön hozzám, egyszerre önhitté tett s magam is hinni kezdtem, hogy vannak összeköttetéseim magas körökben s befolyásom van például a Nemzeti Banknál.

Meg kell vallanom, hogy összes befolyásaimmal magam is csak annyira vihettam, hogy most már volt rendes szállásom, inni- és enni-valóm. Egyebem azonban nem volt.

Kinyitottam a szomszédszoba ajtaját s így szóltam:

— Lépjének be, uraim!

Beléptek. Egyszerű vidéki emberek voltak. Ugynevezett vidéki intelligencia s ez csakugyan ott volt az arconuk, a szemükben. Főismertem őket. Az én községembeliük voltak, akik mindig szerettek, amíg köztük éltem, bizalmasan beszéltek velem és semmi ceremónia nem volt a hangjukban. Most azonban nagyon tiszteletteljesen bámultak rám s lehajtották fejüket.

— Parancsoljanak velem, — mondtam. — Boldog vagyok, hogy fölkerestek! Szép maguktól. Tudtam mindig, hogy jó emberek, s ha el is szakadtam hazulról, fölkeresnek, ha Pestre jönnek.

Egy öreg ember, akiben a Major-utcai szatócsra ismertem s akitől mindig tudtam, hogy szerepelni szokott a közéletben, elem állt s így szólt:

— Engedje meg...

— De bocsánat, édes öregem, — mondtam, — bocsánat! Ön nagyon szertartásos velem. Mi nem így szoktuk beszélni otthon.

— Engedelmet — felelte ő — akkor ön még gyermek volt. Most azonban férfi s országos dolgokat intéz. Hallottuk, hogy milyen nagy összeköttetési vannak, hogy a legelőkelőbb körökbe járatos és...

— Én? — kérdeztem tücsödvé... Én?

Beöthy Akos: Ugy van! Mutassanak egy osztrák hazafi! Ha csak e helyen nem mutatnak!

Vértán Endre végül határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a magyar ezredkekből a magyar tisztek visszahelyeztetésének s a honvédségnél műszaki csapatok szerveztetésének, addig is, amíg az önálló magyar hadsereg nem létesül. A törvényjavaslatot nem fogadják el. (Eljénzés a szélsőbaloldalon.)

Elnök egy órákor, a ház határozatához mérten, a tanácskozási félébeszkajitja, miután Bauer Antal összejelhetetlenségi ügyében kell kisorsolni az itélőbizottságot. A holnap napirendre azokat a tárgyakat tűzi ki, amelyek mára voltak kitűzve.

Fischer Gyözö tiltakozik a „tárgyak” kitűtése ellen, mert a ház a két katonai javaslatot, határozata szerint nem együtt, hanem külön-külön tárgyalja. Tehát csak tárgyat lehet a napirendre kitűzni. (Élénk helyeslés.)

Elnök: Erről most szó sem volt. Az ülést egy félórára fölüggesztii s azután lesz a kisorsolás.

(Szünet után.)

Elnök: Meghívja ujból az ülést s a 80 kijelölt képviselő közül kisorsolja az összejelhetetlenségi itélőbizottságot, 12 rendes és 3 pótagot.

A kisorsolt képviselők az esküt leteszik.

Ezzel az ülés háromnegyed két órákor véget ért.

BELFÖLD

A tisztviselők fizetésrendezése. Mint felhivatalosan jelentik, *Lukács László* pénzügyminiszter a tisztviselői fizetések felemeléséről szóló törvényjavaslatot holnap fogja a képviselőház elé terjeszteni.

Összejelhetetlenségi tárgyalás. Dr. *Szalay József* összejelhetetlenségi bejelentést tett *Bauer Antal* képviselő ellen azon a címen, hogy Bauer Antal marozai és ibázi pusztáját csikólovak legeltetésére bérbeadta az államnak. A képviselőház mai ülésének a végén sorsolta ki az ügy itélőbizottságát, amelynek rendes tagjai lettek: gróf *Batthyány Lajos*, *Fáy István*, *Juszt Gyula*, *Berzeviczy Albert*, *Kubik Béla*, *Bizonyi Akos*, *Finkovics József*, *Förster Ottó*, *Ivánka Oszkár*, *Mandál Pál*, *Károlyi Antal*, gróf *Wilczek Frigyes*; pótagok: *Farkas József*, *Olay Lajos* és *Sághy Gyula*. A bizottság a képviselőház ülése után rögtön összeült a földszinti bizottsági tereben az itélet meghozatala végett.

Elnöksnek *Berzeviczy Albertet*, jegyzőnek gróf *Wilczek Frigyes* választották meg.

Heinz Hugó, az összejelhetetlenségi állandó bizottság elnöke, ismereti a tényállást. Bauer és édesanyja bérbeadták az államnak 1212 holdnyi birtokukat 26 évre. 624 hold volt a birtokból Baueré. 29.088 koronáért adták bérbe 1908-ig. attól fogva pedig 33.451 korona 20 fillér bérért. Bauer Antalra ebből 12.592 korona esett. 1901. évi októbertől azonban a viszony megváltozott nevének eladott a birtokból egy részt és ma Bauerre 349 hold birtok és 8292 korona 52 fillér bér esik. A bérbeadás idején 10.00 koronánál nagyobb bérösszege volt tehát Bauer képviselőnek, aki kinyilatkoztatta, hogy a birtok egy részét azért adta el nevének mert adása volt 80.000 koronával s mintgya az 1901. évi XXIV. törvények 21. §-a módot nyújt arra, hogy a képviselő

megszüntesse összejelhetetlenségét; ő ezt meg akarta szüntetni el adással.

Bauer Antal kijelenti, hogy ő nem akarta kijátszani a törvényt. Dr. *Szalay József* bejelentő felszólalása után az elnök elrendelte a tikos szavazást. Az itélő bizottság 7 szavazattal 5 szavazat ellenében kimondotta, hogy összejelhetetlenség nem torog fenn.

A galántai mandátum. A galántai kerületből jelentik, hogy gróf *Esterházy Mihály* a képviselőjelöltséget ellogadta.

Hányan vannak még honvédek. A 48-as honvédek nyugdíjazásáról a következő számadatakat közölhetjük: A 48-as honvédsereg legmagasabb száma 130.000 harcsozra ment, akikből ötvenegy év elteltével még mintegy húszezeren vannak életben; ezek közül ez év január havának végén összesen 13.044 honvéd volt nyugdíjazva, még pedig 3 táborok, 9 ezredes, 12 alezredes, 35 őrnagy, 197 százados, 299 főhadnagy, 526 hadnagy, 1394 tizedes és 9829 kövitzet.

A képviselőház könyvtári bizottsága gróf *Aponyi Albert* háelnök elnöklésével ülést tartott. A bizottság számon vette a megüresedett segédkönyvtárnoki állásra beérkezett pályázatokat és kiküldötte a nyelvismertek vizsgáló albizottságot. A régibb országgyűlési iratok gyűjtésének megindításával is foglalkozott a bizottság és megvásárolta az 1839/40-iki országgyűlési tudósításoknak egy teljes példányát. A fölmerült ügyekhez hozzászóltak gróf *Benyócsky Sándor*, *Ernszt Sándor*, *Hegedűs Lóránt*, *Kammerer Ernő*, *Lendl Adolf*, *Pekár Gyula*, *Szabó Ferenc* bizottsági tagok és *Küffer Béla* könyvtárnok.

KÜLFÖLD

Alkotmányi Oroszországban. Pétervári hírek szerint *Flehe* belügyminiszter alkotmánytervezeten dolgozik a belső kormányzóságok számára s ezt már be is terjesztette a cárhoz. E tervezet szerint valamely képviselőház-félét szervezzenek a mostani államtanács mellett. Azt mondják, hogy csak képviselőházfélét, mert a lengyel tartományok, Finnország, Kaukázus, Szibéria s a doni vidékek nem küldhetnek bele képviselőket.

A marokkói lázadás. Az európai újságok hírszolgálatát soha ország még úgy az orránál nem vezette, mint Marokkó, ahonnan folyton a legellentétesebb hírek érkeznek. London jól értesült köreiből például valószínűnek tartják, hogy a trónkövetelőt a szultán nemcsak hogy meg nem verte, de Bu-Hamara hatalma folyton növekszik. Egyáltalában kétséges, hogy az utolsó nagy csatát a szultán nyerte-e meg. A helyzetnek aggodalmas volta mellett ez is, hogy barátai most amellet agítálnak, hogy Marokkót a mostani szultánnal együtt nemzetközi garancia alá helyezzék.

a politikához. Ertjük a dolgok összetűgését s tudjuk, hogy egy jó szóval minden rendben lehet. Bizunk a kormány liberalizmusában s tudjuk, hogy az tüzzel-vassal fogja kiirtani, akik utjába állnak azoknak, akik a liberalizmus zászlaját magasan lobogtatják.

— Megértettem, — feleltem s mosolyogva néztem őket.

Ugy álltak ott sorban előttem, nagy, okos szemükben anyni józanság és anyni kiesines ravaszság látszott. Areak barna volt, mintha az élet csatáiban pörkölődtek volna meg s kétségbeejtő egyszerűséggel állták el, hogy nem értették meg a fogalmakat, amelyekről lelkesedve beszéltek s hogy haragos szenvedélyeket élesztettek szívükben olyan eszmék ellen, melyeket nem éreztek soha.

— Mindent meg fogok tenni — feleltem nyugodtan — hogy ügyeik rendeztetessenek s hogy az a bíró elkerüljön a helyéről.

— Tudtuk — mondták s boldogan mosolyogtak. — Tudtuk . . .

Mintha gyermekeik boldogságáról lett volna szó, olyan erőlyveit s tüzzel szídták aztán a kisbíró s megmondták a nevét.

— Bálint András.

— Helyes — mondtam. — Bálint András. — Egy darabig beszélgettünk még az otthoni dolgokról. Arról, hogy az alsó-révet kikövezték, hogy van már gázvilágítás s hogy az öreg Bogárn leányát a közejegző unokája vette el.

Nagyon szép dolgok voltak ezek s szinte fáj, mikor a tizenkét ember kivonult a szobámból s az öreg a léposokról is visszakiáltott:

— Bálint Andrásnak hívják . . . ki kell rugni.

A harcias Szerbia.

Budapest, február 13.

Belgrádból, oly helyről, mely a viszonyok kal nagyon ismerős, az alábbi levelet kaptunk, mely hű tükre annak az izgatottságnak, mely most Szerbiát elfogja. A kis országot már az a kilátás is lázba hozza, hogy a Balkánon esetleg nagyobb bonyodalom történhetik a tavasszal. Az ily perspektiva redesen megzavarja egy fejletlen népek a judiciumát s szertelenül tüzeli a fantáziáját.

Legjobb azonban a levelet minden kommentár nélkül adnunk, amint következik.

Belgrád, február 13.

Az a politikai mámor és szereplési viszketet, mely a belgrádi köröket Lamsdorff gróf nisi látogatása óta elfogta, élénk tápot nyert az orosz külügyminiszter bécsi utja által, mely hathatósabban izgatta fel az említett köröket, mint ahogyan azt maguk is bevallani akarják. Lamsdorff bécsi utja előtt sokat találgtatták a két államférfiu találkozásának közvetlen okát, és a belgrádi lapok a legkülönbözőbb kombinációkat tüzték a bécsi tanácskozashoz, az orosz külügyminiszternek Bécsből való elutazása után azonban a közzönstöt jászották, kit az egész doog, melynek pozitív eredménye egy sem lehet, abszolúte nem érdekel. Hogy azonban ez esetben is csak a kivánság volt a gondolat atyja, sőt hogy Belgrádban aggódva és nem csekély gondolattal néztek a politikai esemény elé, abból a körülményből és kitünik, hogy azok a kommentárok, melyek egyidőre elnémultak, új leltre ébredtek, sőt most az abszurdumig fokozódtak. Míg azonban eddigelő csak arra szoritkoztak, hogy a magyar-osztrák monárkiának — tekintettel a szálingó mozgosítási hírekre — tanácsokkal szolgáljanak és hogy mindentéle elképzelhető bizonyítékokkal bebizonyítsák nekünk, hogy elistet, merész, sőt örületes volna, a Balkánon új hódítói vagy megszállási kalandba keveredni, addig jelenleg a belgrádi lapok poutpurriájban egy új hang kezd honossá lenni.

Harcias hangok hallatszanak, melyek azzal fenyegetik Ausztria-Magyarországot, hogy ha Mitrovicáig előréhat, akkor a szerbek és arnauták határozott ellentállással fog bukkanni. Ha pedig Oroszországgal egyetértőleg lép akcióba, akkor mindentén nagyon is elszámították magukat. „A dicőségesen uralkodó Sándor király 800.000 vitez katonája egyesülve 110.000 arnautával a király mellé fog állani, mert a szerbek és arnauták érdekei azonosak, annál inkább, mert az utóbbiak meggyőződtek, hogy Sándor király az egyedüli jóbarátjuk. A szerbek és arnauták beleegyezése nélkül (!) a Balkánon a helyzet egy hájszányit sem fog változni.”

E harcias szavakkal kapcsolatban nyilván azért is emlékszik meg a belgrádi sajtó mostanában (persze csak sub rosa) arról a „remek” beszédről, melyet Sándor király a nisitisztekhez tartott. Csak a „Dvadeszti Vek” („Huszadik század”) írt pár nap előtt kissé világosabban arról a beszédről. Január 15/28-dikán — írja a nevezett lap — Sándor király meghívta a tiszteket és tiszthelyetteseket a konakba és hozzájuk is beszédet tartott, épp úgy, mint nemrég a nisi polgárság bankettjén. „Szerbia nagy események előtt áll — mondá a király — és minden reményemet a hadseregbe helyezem.” A tisztek nevében *Jankovics Bozso* tábornok válaszolt azon biztosítással, hogy ő és társai készek életüket feláldozni, hogy a királyi terve, azaz az összes szerbek felszabadításának és egyesítésének keresztülvitelében támogathassák.

A „Dvadeszti Vek” azonban elfelejtette közölni a legérdekesebbet, azt tudniük, hogy ez a felszabadítás az ő-szerbiai szerbekre, vagy pedig a boszniai és délmagyarországi szerbekre is vonatkozik-e?

Azok, kik ilyen harcias allűrökből tetszelegnek maguknak, úgy látszik, elfelejtik, hogy az a mondas, hogy a háborúhoz pénz, pénz és megint pénz kell, ma talán még jobban áll érvényben, mint valaha és a pén kérdés ma is épp úgy, mint ezelőtt Szerbia egyik legjobban sajgó sebé. Így tehát a „szerb Piemont”-nak, mint ahogy a szerb királyság magát szivesen nevezeti az Ossz- és Nagyszerbia megteremtésével még egy kicsit várnia kell, még pedig nagyon türelmesen, megelégedve a „szerb Piemont” díszes címével, melylyel a szerb lapok a „szűkebb Szerbiát”, az anyaországot előszeretettel nevezik. Ez a „szerb Piemont” elnevezés, ugylátszik, hódít. Belgrádban az utóbbi napokban egy lap is indult meg „Szrpszki Pijemont” címmel. E ég pikáns dolog, hogy a szerkesztő ur senki más mint a hírhedt *Nikaszimovics Bozsidar*, akit mint különböző kormányok kémjét itt széltében ismernek.

De nemcsak a politikai, hanem a közgazdasági és kereskedelmi viszonylatainkban sem tudnak fölhagyni a belgrádi politikuskok és hirlapok azzal a két-színű játékkal, amelyet velünk szemben már régóta üznek; mert míg egyrészt a volt szerb miniszterelnök,

must, a bizantinizmust és a konfesszionalizmust táplálják.

— Valóban — mondtam.

— Mert — folytatta az öreg — mi liberálisok vagyunk.

— Önök tizenketten.

— Ugy van, mi tizenketten.

— Ertem. Es ezért akarják tüzzel-vassal kizusztítani a községi bíró, aki nem liberális.

— Tökéletesen így van. — szolt most közebe egy másik öregember s aztán kissé hízelve mondta — Hja! Ha mindenki ilyen hamar megérténé a dolgokat.

— Es mit tehetek én a liberalizmusért? — kérdeztem szivszorongva.

— Mit? Hm! Nos, mi azt hisszük, hogy a sajtó, amely . . .

— Igen. A sajtó.

— Es azonkívül tudjuk, hogy élénk összeköttetései vannak olyan országos nevű férfikkal, akik viszont a kormányval vannak összeköttetésben.

— A dolog — szoltam — nagyon érdekes. Valóban a legmesszebbmenő intézkedésekre van szükség. Csakhogy a kormány, hogy ugy mondjam . . . A kormány . . .

Valaki szavamba vágott s hunyorgatva intetetett:

— Tudjuk — monda. — A kormány mindig segít, ha egy jó szót mondanának értünk. Jó helyről jövő jó szót sokat tesz odafönt. Többet, mint az igazság.

— De kérem — mondtam — hisz a kormány is liberális.

— Eppen azért, — felelte az öreg. — Eppen azért . . . Ertjük mi ezt nagyon jól. Ne higye kérem, hogy mi ott a vidéken nem is konyitunk

Vics és pártja azt hirdeti, hogy az osztrák-magyar monarchiával kötendő szerződés létrejötte Szerbiára nem bír életbevágó fontossággal, a nélkül is fog Szerbia prosperálni, addig a sajtó legnagyobb része mintba ki akarja érszakolni a kereskedelmi szerződés megkötését, folyton arra hivatkozva, hogy a kereskedelmi szerződés létreemlékeztet politikai gyümölcsöket is fog teremteni, amelyek csakis a kettős szövetség javára fognak szolgálni, és ez csakis a monarchia hibájából.

A szándék nagyon átlátszó.

Természetes, hogy most a krusedoli ut képezi a közvélemény főhémáját. Különösen a „képzett politikuskok” azt akarják tudni, hogy a királyi pár fogadása alkalmából tett nagybírságú katonai előkészületek, főleg a nagy esendőrsapát, nem annyira a külső pompa miatt, mint a királyi pár biztonsága miatt rendeltetett ki, melynek élete ellen titkos összeesküvés tör. Nem nagyon hiszékeny emberek pedig óva intenek, hogy a konakból kiindult kacának ne üljenek fel.

Bármiképpen áll azonban a dolog, reméljük, hogy a krusedoli ut a legjobb következményekkel fog járni.

Pénzügyi háboru Ausztriával.

Budapest, február 13.

Az osztrák képviselőház, mint már jelentettük, tegnap tárgyalta az osztrák járadék-konverzióra vonatkozó javaslatot és a tárgyalás azzal a meglepetéssel végződött, hogy a képviselőház a kormányjavaslat módosításával nagy többséggel kimondotta, hogy azt a 1400 millió korona névértékű állami kötvényt is konvertálja, amelynek kamatait a Magyarország részéről a méltányosság alapján és politikai szempontokból elváltat évi járulékból fedezik. Bécsi táviratok egyre hangosabbá válnak, hogy a Reichsrathnak e nyílt szerződés-szegésége kellemetlen helyzetbe hozta a kormányt, de kétségtelennek látszik, hogy az osztrák kormány megakadályozhatta volna a Reichsrath e határozatát, ehelyett azonban maga *Böhm-Bawerk* pénzügyminiszter is olyan beszédet mondott a „javaslat változatlan” elfogadása érdekében, hogy az inkább bátorítása volt a kormány bevallott álláspontja ellenzőinek.

Azon senki sem csodálkozik, hogy *Menger*, *Derschatta*, *Morsey*, *Strobach* és a szónokok egész felvonult sora vitálni merje Magyarországnak azt a kétségtelen jogát, hogy az ő pénzével kamatoztatott adósságtőkének visszafizetésére nézve az osztrák törvényhozás nem intézkedhetik. Hiszen az egyes képviselők, még ha pártjuk nevében is szólnak, felelőtlen állásban teszik ezt és szavak csak az egyéni vélemény súlyával esik a latba. De igen nevezetes dolog az, hogy az osztrák kabinet egy tagja spékelt meg fejtegetéseit céltapas fenntartásokkal és nyomatékos szuggesztiókkal, hogy még egy higgadtabb vérkeringésű és fegyelmesezettebb törvényhozó-testület is kikököndözhetne volna szavaival a sodrából. Így pl. semmi aktuális szükség nem volt arra, hogy az osztrák kormány akár a konverzió terjedelmére, akár a törlesztés kamatlábjára nézve az osztrák jogi álláspontot oly mereven hangsúlyozza, mint ezt *Böhm-Bawerk* tette, arra pedig még kevésbé volt szükség, hogy mintegy fitymálva emlegesse azokat a célszerűségi szempontokat, amelyek a jogi álláspont mellől való tágitást javallják.

Ezzel már bele volt lövellve a parlamentbe az ellenzék indulata, amely aztán a szavazásnál kiváltotta a gyülekezetből a magyarellenes tüntetést. Bécsnek politikai és pénzügyi köreiben ma már fanyar hangulattal tárgyalják a tegnapi szavazást és nem lehetetlen, hogy kísérlet fog történni arra nézve, hogy az urakházában a Menger-féle módosítvány visszacsináltassék és a törvény eredeti szövegében visszaállítottassék.

Ezzel szemben áll azonban az, hogy mint az alábbi távirat jelenti, az urakháza költségvetési bizottsága a képviselőház szövegében fogadta el a konvencióról szóló törvényjavaslatot. Nem lehetetlen azonban, hogy az osztrák kormány csak egyszerű felhatalmazásnak és nem utasításnak tekintse a Menger-féle indítványt és így jogában áll az osztrák államadósság konvertálásából a magyar járuléknak megfelelő tőkét kihalítani.

Bécs, február 13.

Az urakháza költségvetési bizottságának ma szétesztott jelentése szerint a bizottság elhatározta, hogy indítványozni fogja, hogy az urakháza az egyetemes államadósság kötvényeinek konverziójáról szóló törvényjavaslatot a képviselőház szövegében fogadja el. A jelentés a képviselőháznak arról a nyilatkozatáról, hogy a konverziót kizárólag 4%-al állapítja meg, következőleg nyilatkozik: A bizottság annál inkább hozzájárul a képviselőház szövegéhez, mert a csupán 2/10%-os kamattalzállás és tőkeszaporítás nélkül a teljesen sima lebonyolítás a legnagyobb valószínűséggel várhatóvá teszi, míg 3-5 vagy 3-75%-ra való kamatredukcióval ez a biztonság nem torog fenn, a sikertelenség pedig, ha csak részleges volna is, éppen a készfizetések felvételétől nem igen távoli időpontban annál inkább ellenkezők az állami érdekekkel, mert érezhetőbb kamatredukció mellett még a külföldön lévő járadéknak nagyobb visszaözlésére is el kellene készülni.

Bécs február 13.

Az urakháza hétfőn kezdi meg a konverzió javaslat tárgyalását.

A *Fremdenblatt* azt írja, hogy a Rothschild-csoport, az egyesült bécsi pénzintézetek és a pénzügyminisztérium között a járadék-konverzió alkalmával való együttes eljárás megállapítása céljából folyó tanácskozások teljes megegyésre vezettek. Az egyes konzorcialis tagokra eső hányadrész tekintetében abban állapodtak meg, hogy a postatakarékpénztárra eső precípium levonása után a Rothschild-csoportra 67-5 százalékos és a bankesoporra 32-5 százalékos részesedés jut. Azt a hírt, hogy a jövőndobeli állami pénzügyintézet lebonyolítását is az ad hoc egyesült pénz-csoportok fogják végezni, a *Fremdenblatt* helytől ennek mondja.

A balkáni veszedelem.

Budapest, február 13.

Bizonyos, hogy a balkáni bonyodalom, ha csakugyan bekövetkezik, egyetlen érdekelt államot sem fog készületlenül találni. Hogy az osztrák-magyar monarchia mennyiben készül rá, foglalkozik-e mozgósítási tervekkel vagy sem, erről legjobb lenne a magyar és osztrák lapoknak semmit nem írni. Míg a hivatalos körök erre nézve nem nyilatkoznak (ezt pedig józan észszel várni sem lehet), addig minden hírlelés csak kombináció, melynek helyességét vagy nem helyességét ugysem lehet ellenőrizni és indokolatlan alarmizálás, melyet többnyire cáfolat követ. Elég, ha a balkáni országok készülődéseiről adunk hírt, bár ezeknek tömegéből sem lehet kihámozni az igazságot. Annyi tény, hogy Törökország erősen fegyverkezik és mozgósít, mert a tények logikájánál fogva nem is tehet mást, de ez a mozgósítás defenzív jellegű. A helyzet kulcsa Szófiában van; ha a bolgár kormány csöndesen viselkedik, a törökök a macedón bandákat szétverik s a reformok ügye valahogyan biztosítva van, természetesen az európai hatalmak közbelépésével. De ha Bulgária s esetleg Szerbia is háborúba sodródik, akkor nagy a veszedelem.

A török fegyverkezésekről különben Konstantinápolyból a következőket írják: A legújabb felügyelőbizottságnak a Jildiz-palotában tartott tanácskozásán csakis különféle kis részletintézkedés ideiglenes végrehajtását határozták el, hogy a mostani határszéli békeállományt készenlében legyen. A bizottság tanácskozott ugyan különféle eshetőségeknél való rendkívüli rendelkezésekről is, amelyeket elő is készítettek, de végrehajtásukat eddigre nem határozták el.

A *Standard* igen pesszimistikus hangú táviratot közöl Filippopolisból, mely többek közt azt mondja, hogy a porta maga is belátja, hogy a reformokkal nem boldogulhat és így a háború közte és Bulgária közt elkerülhetetlen. Minthogy pedig a szultán tudatában van annak, hogy még ha a harcokról győzedelmes is kerülne ki, Macedónia rá nézve még akkor is el volna veszve, előreláthatólag rettenetes módon fog keresztény alattvalóival — az örményeket is beérvé — leszámolni.

A *Kölnische Zeitung* szerint a mostani nagy feszültségnek az európai diplomácia az oka mert a hivatalos jegyzékek folytonosan a macedónok tökéleteséről beszélnek, holott erről még nincs szó. A nevezett lap nagyon helyesen jegyzi meg, hogy ha az egyik vagy másik vidéken rendtelenség van, Törökország ennek könnyen véget vehet s nincs szüksége más államok segítségére. Macedóniában sok javítani való van, de lelkielenség volna ezért sok ezer ember életét fölládozni.

Eléggé pikáns intermezzo a mostani feszült helyzetben, hogy *Ahmed Tefik* pasa berlini török nagykövét tegnapelőtt *Bulow* német kancellárnak átnyújtotta a szultán által adományozott Imtiaz-rendet.

A kitüntetés, tekintettel Námetsország magatartására a Balkán-kérdésben, nagy feltűnést kelt.

Szóna, február 13.

A fejedelem elnöklete alatt tegnap este tartott minisztertanács a macedón-bizottságok ellen teendő intézkedésekről tanácskozott.

HIREK

Budapest, február 13.

BUDAPESTI NAPLO. Február 13-ikén új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** *Kossuth* Ferenc, a függetlenségi párt elnöke már teljesen felgyógyult a hétfőn már a képviselőházban is megjelenik.

— **A király itthon.** A király ma reggel eszdes misét hallgatott a Szent István kápolnában, azután visszavonult magánlakoztályába, ahol államügyekkel foglalkozott. Tizenegy óra tájt kiment a várkertnek déli, védett oldalára s ott mintegy 20 percig sétálgatott. Tizenkét órakor dejeuner volt, amelyen a kíséret tagjai vettek részt. A király különben naponta nagyobb sétákat tesz a várkertben s érdeklődik az új palota építkezése iránt. A napokban meg is tekintette az ősszel elkészült új, hatalmas terjedelmű melegházat is.

— **Ebéd a trónörökösnel.** *Ferenc Ferdinánd* főhercegnél ma Bécsben ebéd volt, amelyen többek közt jelen volt *Koerber* miniszterelnök, az ősszes miniszterek, gróf *Vetter* képviselőházi elnök, gróf *Kielmansegg* helytartó, az országnagy, a polgármester és több tábornok.

— **Frigyes főherceg első unokája.** *Potsdam*ból táviratozzák, hogy *Salm-Salm* Krisztina hercegnő, *Frigyes* főherceg leánya, ma reggel leánygyermeknek adott életet.

— **Berzeviczy Albert adománya.** *Dr. Berzeviczy* Albert, belső titkos tanácsos a főiskolai tanfolyamon tartott előadásairól járó tiszteletdíját, százötven koronát a Menza Akadémiának ajándékozta. Az egyetem tanácsa ezért köszönőiratot intézett dr. Berzeviczyhez.

— **A pápa egészsége.** Egy berlini lap római tudósítója hosszabb beszélgetést folytatott dr. *Mazzoni*-val, a pápa udvari orvosával, aki az újságíróknak a következőket mondta:

— A pápa, ami testalkatát illeti, valóságos csoda-főrvől-évre frissebbnek és egészségesebbnek látszik. Ő szentségének konstitúciója olyan, mintha fiatal emberé volna; minden szerve egészséges. Szervezete hibátlanul működik, gyenge szív működéséről vagy használatról szó sem lehet. Szemüveget nem használ és bot nélkül jár-ke. Maga öltözködik, vetkőzödik és napjában tizennégy-tizenöt óra hosszat dolgozik.

— **Erzsébet főhercegnő betegsége.** Bécsből jelentik, hogy *Erzsébet* főhercegnő állapota egyformán. A tüdőgyulladás jobban terjed. Ma délelőtt *Neusser* tanár is megvizsgálta a beteget. *Mária Krisztina* spanyol anyakirálynét értesítették, hogy anyjának állapota nem valóságos és így nem kell sürgősen Bécsbe utaznia, de a királyné mégis a tegnap esti gyorsvonattal Madridból Bécsbe utazott. *Krisztina* anyakirályné leánya, *Terézia* infánsnő kíséretében utazott el. A pályaudvaron megjelent az asturiai herceg és neje, továbbá a miniszterek és udvari méltóságok, hogy a távozóktól elbucuzzanak. A határig a madridi prefektúra titkára kísérté a királynét. A királyné *Covadonga* grófné név alatt utazik. Kíséretében egy udvarhölgy és egy magánitkár van. *Károly István* főherceg anyja *Erzsébet* főhercegnő megbetegedése miatt tegnap este Sajbuschból szintén Bécsbe érkezett. A főhercegnő állapotáról ma délelőtt a következő orvosi jelentést adták ki:

A főhercegnő az éjjel csak keveset aludt. Erős dörmögőzörej észlelhető. A váladék gyér. Hőmérséklet 35.4 érvéses 96. Táplálkozás, erő-állapot kielégítő.

— **A VIII-ik kerületi Demokrata-Kör** tegnap tartotta az új elnök, *Olay* Lajos országgүйlési képviselő vezetése alatt első választmányi ülését, amelyen az elnöknek nagy és lelkes ünneplésben volt része. A folyóügyek elintézése után a választmány kimondta, hogy a katonai javaslatok ellen való állásfoglalásban a kör, amellott hogy csatlakozik a többi Demokrata-Kör akciójához, a Józsefvárosban még külön tiltakozó gyűlést is szervez. A választmány azután *könnyutári* bizottságot küldött ki és erre az esztendőre 1000 koronát szavazott meg különösen szakkbavágó munkák megszerzésére. Végül a vigálmí bizottság alakult meg *Solymosi* Elek elnöklése alatt.

A székesi püspök kitérítése. Szemcsényi Pál székesi püspöknek a valóságos belső titkos tanácsosi címet adományozta a király. Ez alkalomból a káptalan tagjai tisztogáltak a főpapnál, akit az egyházmegye minden részéből számos látirattal üdvözöltek.

Rákóczy György és a párba. A párbaellenes mozgalom nagy segítséget kapott egy régi völkben. Rákóczy György, az erdélyi fejedelem nyilatkozott, ki annak idejében haszonlatannak a párbaít az elégtételadás és vévés dolgában. A fejedelemnek volt egy válogatott csapata, „nemes társaság” név alatt; mai nyelven nemes testőrségnek nevezhetnők. Ennek a nemes társaságnak küldő, rendszeres törvénykönyve is volt, mely 24 cikkből állott. Ebben ezek a paragrafusok szólnak a párba ellen:

A nemes erkölcsöz nem lévén illendő, hogy valaki maga telebárátvala versenkedjék, haragokodjék és veszekedjék: azon legyenek azért a nemes társaságbeliek, hogy egymást megbecsülve, azoktól magokat megóvják, mert (ha) valaki társát haragból pofon találja csapni, be mondván az auditorsnak és megbizonyítván, viszont a szenvedőtől az olyan, az egész sereg jelenlétében pofon fog csapattatni.

Az egymás közötti való duellizálás közönséges általom alatt lévén, aki maga társát legyverre hini comperiálták, autoritásában léssen a tiszteknek; hogy az olyt árestomba tétessek és mindaddig ott tartassák, miglen az összeveszett társával meg nem békéllek. Ha pedig valaki ugvar valósággal duellizálna és társát az által megölné, minden kegyelem nélkül feje vétetik és mind az élő, mind pedig a megöletett, akasztója alatt fog eltemetetni, sőt, ha csak megbeszénének is egymást, a nemesi társaságból kirekesztésnek, mint akik az igaz szeretetbeli társaságot felbontván, arra tovább érdemseknek nem itéttének, ideértvén azokat is, akik r duellizálásban secundánsul közbenadnak magok. Ami pedig illeti azon gyalázatos böcselenést, anidön ki más huncutnak mond, ahonnan leginkább szokott a duellizálás megjelenni, az iránt azt obzerválják a nemes társaságbeliek, hogy ha a mikor egymás között történik, senki e másakra, büntetés alatt, legyveret ki ne vonja, hanem a megsérődött fél tegye le panasát a jelenlevő főbíróval és auditornál, amelyre nézve is tétessek az ecodens árestomba, aki is, ha megbizonyítja, hogy a társa, vagy a harcon gyalázatosan viselkedte magát, vagy már annak előtte meghunéltotlatván elsenvedte volna, és azon okokra nézve szántszáddékkal tette rajta azt a becstelenséget, törvény szerint revidéátatván és decidátatván a dolog, szimpliciter essék ki a társaságból, holott pedig meg nem bizonyíthatja, ő rekesztések azon büntetés alá, ha pedig a társasagon kívül más valaki gyalázná meg oly móddal, azonnal üsse polon és azután ámbár kihíná is, ne menjen ki a viadatra, és ugyan nem is tartozik, mint aki azt másként is nem érdemi.

Sturm Albert kitérítése. Sturm Albertet, a Budapesti Tudósító szerkesztőjét tudvalevőleg a Ferenc József rend tiszti keresztjével tüntette ki a király. A kitérítésről szóló királyi kézirat, melyet a hivatalos lap mai száma közöl, így hangzik:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése olytán Sturm Albert, a Budapesti Tudósító szerkesztő-tuladonosának a zurnalisztika valamint a közéleti tevékenység terén kifejtett hasznos tevékenységére elismerésül Ferenc József-rend tiszti keresztjét adományozom. Kelt Budapesten. 1903. évi február hó 8-án.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Gróf Szechenyi Gyula s. k.

Kitérítése alkalmából Széll Kálmán miniszterelnök a következő levelet intézte Sturm Alberthez:

O eszásári és apostoli királyi felsége folyó évi február hó 8-án kelt legfelsőbb elhatározásával önnek a Ferenc József-rend tiszti keresztjét legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. Miféle a fejedelmi kegye eme megnyilatkozásáról örövendetes tudomásul érisenittem, egyuttal hírlapírói, irodalmi és humanisztikus tevékenységének a közügyek terén kifejtett munkásságának és magartásának teljes méltánylása mellett üdvözlöm önnt ezen a kalomból és további hasznos működéséhez a legteljesebb sikert kívánom. Budapest, 1903. évi február hó 13-án.

Széll s. k.

Eduárd király és a gróf Károlyi-osalád. Özevgy gróf Károlyi György né halála alkalmából a Károlyi-osalád tudvalevőleg fejedelmi személyektől is kapott kondoleáló leveleket. Többek közt József Istherceg, Mária Valéria főhercegnő és Lönyay Stefánia grófnő is kifejezte részvétét a gyászcsapattal. A legszíveleesebb azonban a fejedelmi körből jövő részvétel közölte az Eduárd angol király levele volt, aki meleg szavakban méltatta levelében az elhunytak a haza körül szerzett érdemeit.

Cotarello és a rendőrség. Madridból jelentik, hogy Cotarello, aki Humbertékét a rendőrségnek feladta, tegnap a francia követségen megkapta azt a 25.000 frankot, ami a Humbert-osalád kézrekerítője számára ki volt tűzve. Cotarello ebből az összegből

5000 frankot a rendőrségnek ajánlott fel, de a rendőrfőnök visszaautasította ajánlatát azzal a megokolással hogy a madridi rendőrség már kapott ebből az ügyből kifolyólag 25.000 frankot és azt sem tartották meg azok a rendőrgyűzők, akiknek igényük volt rá, hanem szétszórták a szegények között.

Diákzavargások Olaszországban. Turinban, Nápolyban, Páduban erősen fellázadtak a diákok. Az egyetemi hallgatók sehogysém tudak belenyugodni abba, hogy az év közepében máriusban ne tesseenek pót-és javítóvizsgálatokat. Főllázadtak, holott a rektorok rájuk olvasták, hogy más években kaptak olyan vizsgálatokra engedelmet és mégis csak néhányan jelentkeztek. Nápolyban még most is tart a zavarás, melynek folyamán összetörték minden butort, ami a kezük ügyébe akadt; most legjobban a orvosok lármaznak. Egyhangul bízamatlanságot szavaztak a rektoroknak s a közoktatási miniszternek s haragjuk elől a békés hallgatókat csak a csendőrség és rendőrség védelmezte meg. Most pedig főleg azért haragusznak, mert a jövő iskolaév elején föl fogják emelni a leckeépényeket, amit azzal okadatot meg az olasz kormány, hogy noszonót év alatt hatodfél millió lírától több mint tíz millióra emelkedett az egyetemek költsége. Más egyetemeken meg azért zavarog az ifjuság, mert a kormány több mint egy éve nem tölti be a legfontosabb tanszéküket, mint Parmában az anatómiat, Cagliariában a nemzetgazdaságit s. b. A sienai egyetemen pedig nagyszabású osztrákellenes tüntetés rendeztek. Kivonultak erre az otáni összes egyesületek, vagy ötvenen, zászlóik alatt és zeneszó mellett; Zessana egyetemi tanár mondott szónoklatot s egyhangul elhatározták, hogy az Ausztriában élő olaszok számára egyetemet követelnek Triestben, amit az osztrák kormány nem igen hajlandó megadni.

A rendőrség memoranduma. A belügyminiszter meg a mult esztendőben leiratott intézett a főkapitánysághoz, melyben javaslatfételre szólítja fel az államrendőrség hatáskörének újabb megállapítása tárgyában. A főkapitány terjedelmes memorandummal felelt a felhívásra s részletesen körülírta azokat a tudományosan és gyakorlatilag elogadott elveket, amelyek — szerinte — a hatáskörök megállapításánál zsinórmértékül szolgálhatnak. Ezek az elvek a következők:

A közrend és közbéke, a személy- és vagyonbiztonság fenntartása körüli teendők az előzetes büntető eljárás kizárólag a rendőrség feladatát képezik. épp úgy a közéleti rend megvédése is. Ellenben a cselédség, a cselésdzerezs nem tartozik szorosan a rendőrség hatásköréhez és azért azt más hatóság körébe kívánja utalni. Továbbá az eddigi rendszer mellett sok rokonértémszerű ügy volt két hatóság között elosztva, úgy hogy sok ügy egyt is, ott is foglalkoztak. Ez nemcsak időpazarlást vont maga után, de sokszor összeütközésekre adott alkalmat. Az ily ügyeket a főkapitány az új rendezésnél vagy az egyik, vagy a másik hatósághoz kívánja utalni.

A főváros folyton kéri, hogy az állam azoknak a költéségeknek viseléséhez járuljon hozzá, melyek az igazgatási teendőkkel járnak, úgy azonban, hogy a rendelkezési jog mindenben a város maradjon. Tehát a főváros sokallja a kiadást, amivel a rendőrség fenntartásához hozzájárul, de azért a rendőri ügyekben az őt megillető jogokkal sokkal több jogot kíván a maga részére. A főkapitány a memorandumban a külföldre hivatkozik, ahol bizonyos rendészeti feladatokat, melyek ugyan az általános rendőrség hatáskörébe tartoznak, az illető szakrendőrségekhez utalták. Így a halászáti területen az ott kirendelt örökűz, a vámoknál a vámörökűz. Viszont az általános rendőrségi hatáskörébe öhajta utalni mindazt, aminek odaatlása bármely állami vagy társadalmi körökéből — az adott viszonyok lehető figyelembevételével — szükséges. Mert hiszen sokszor e óál azon eset, hogy az illető hatóság megfelelő közegék hiányában a rendészeti körébe vágó ügyeket elvégezni nem képes.

A főkapitány a főváros azon állásfoglalásával szemben, hogy az igazgatási teendők költségeiből való hozzájárulást már nem bírja, tapintatosan jár el, amennyiben indokoltnak véli a főváros anyagi kímélése szempontjából, hogy egyes most a városhoz utalt teendők a rendőrséghez utatassanak és így a főváros kiadásai teljesen aszpitatók legyenek. Ugyancsak a város anyagi érdekeinek szempontjából a főkapitány megintolandónak tartja azt is, hogy az 50 százalékos hozzájárulást talán 40 százalékra, vagy egy tízvenkint újól megállapítandó méltányos összegre kellene leszállítani.

A székhámos podgyász. Érdekes pöröszt foglalkoztatja a bajor bírak érdekűdséget. Egy müncheni fogadóban körülbelül harmadfél évvel ezelőtt egy székhámos fogtak el, aki a nagyobb városokban sok ziványtásgot követett el. A székhámos ur nagyon jól félt szerelvé mindenféle elegáns holmival, amely a fogadónál zálogban maradt. A székhámos aztán hűvdőre került és miután jóideig nem reklamálta a fogadóban hagyott podgyászát, a portás eladta a holmiját, hogy kifizetetlen számlájáért az üzlet kárpótláshoz jusson. Nemrégiben aztán kiszabadult a székhámos és most bepörölte a fogadóst az eladott podgyásza miatt.

Rákos-Csaba lángokban. A késő éjjeli órákban érkezik a fővárosba a hír, hogy Rákos-Csaba községben ma éjteltájban tűz ütött ki s oly rohamosan terjed a veszedelem, hogy éjjel után félegykor már a község jórésze lángokban áll. Négy ház teljesen leégett, tíz pedig még egyre ég s a lángok az óriási szélviharban egyik utcáról a másikra átcsapnak. Az oltás szinte lehetetlennek látszik s a község előjárásága a fővárosba és Pécelre fordult segítségért. A tűz Pécelt irányában terjed s valószínű, hogy a fél falu el fog pusztulni. A lakosság kétségbeesetten, tetetetlenül áll a veszedelemmel szemben, mert az óriási szél az égő zsaratnokokat nagy távolságra elhordja.

A székesbeesi magyar templom. Az erdélyi részeken Szászsebes sz. kir. városban és a szomszédos falvaiban néhány száz kalvinista magyar hosszú küzdelem és nagy áldozatok árán a közelben egyházzá szervekedtek, hogy így e nagy nemzetiségi vidéken sikeresebben szolgálhassák a magyar nemzeti eszményeket is. Templomukat azonban nincs miből befejezzék és felszereljék és ninosen miből paplakot építsenek. A saját hazájában is idegen földön él it a magyarság. Megkereste Szászsebes városát az 1868. LIII. törvények 23. § a alapján, hogy nyujtsen templomépítésre s más egyházi céljaira segélyt, de rideg elutasítás volt a válasz. Mint a régi Királyiöld lakosai, az 1876. évi XII. törvények alapján megkeresték a szász Univerzitást is, hogy templomi és iskolai célokra, felekezeti s faji különbség nélkül, güműlöszötetendő, több millióra rugó törsvagyonán jövedelméből adjon valamelyes összeget, de hát magar célra nem jut a dús jövedelméből semmi. Ily körülmények között állott elő Szakács László egyszerű iparosember eme kijelentéssel:

Hogy a Farkasoktól több ne legyenek Wolffok (áldott jóságú első telességnek, Wo ff Johannának ösei Farkas előnévű magyar kalvinista székelyek voltak; azután előbb lutheránusokká lettek, majd Wo ffrá változtatták előnévüket s nyelvéükben is idegenek lettek; és fájdalom, erre sok példát van itt), hogy mi kalvinista magyarok se legyünk alábbvalók a másnyelvűeknél és másnitlelekezetiéknél, hogy legyen nekünk is templomunk, amelyben drága anyanyelvünkön imádhassuk Istenünket; hulló verefékkel szerzett keresményemből, a székesbeesi ev. ref. eklézsia fundálására, lefizetek ime 20.000 koronát! — Azután tegye meg más is kötelességét!

Ez a más pedig, — miután a Szászsebesben lakó magyarság minden egyes tagja ismétellen megadóztatta magát, eréjén fölül, — a magyar társadalom. A magyar társadalom támogatása nélkül e nagy nemzetiségi vidéken, a nemzetiségek gnyulóására befejezetenül marad ez egyetlen magyar templom is és meghusul a szent akció! A legosekélyebb adományt is halásan fogadja a székesbeesi evangélikus református egyház előjárásága.

Halálozás. Özevgy Gutmann Joakimné született Fuchs Regina tegnap meghalt Pécsen hatvanégyéves korában. Az elhunyt urnó kiadótulajdonosa volt a Fünkirkohrer Zeitungnak, a Dunántúl e hazafias szellemű német lapjának. A széles körökben tisztelt urnóben Lenkei Lajos, a Pécsi Napló főszerkesztője, Lenkei Henrik írótsrútnak, Lenkei Zsigmond az Újságkiadó Lapjának szerkesztője és Lenkei Emil édesanyjukat gyászolja.

Kibédi úr. Péterfy Dénes nyugalmazott királyi ítélőtábla bíró, a marosi ev. ref. egyházmegye gondnokai s a marosvásárhelyi ev. püspöki egyházközség presbiterje e hó 11-ikén 87 éves korában meghalt Marosvásárhelyen.

Spüllmann Kristóf Ötmár e hó 10-ikén 81 éves korában meghalt Bécsben. Az elhunyt fiatalabb éveiben mint az alsó-ausztriái konzervatív nagybirtokosok által választott képviselő vett részt a közéletben.

Csató Sándor nyugalmazott tanító e hó 11-ikén 77 éves korában hosszas szenvedés után Szentessen elhunyt.

Székeshehérvárról táviratozzák: Kovács Kálmán nyugalmazott honvédfőhadbiztos, aki megelőzőleg hosszú éveken át szolgált az iteni honvédpáncosnokságnál, 59 éves korában szívrohamból következében bírtelen elhunyt.

Athénből jelentik, hogy Maurocordato herceg volt konstantinápolyi követ ma meghalt. A kamara a gyász jelölű berekesztette ülést. Az elhunyt diplomata nagy szerepet játszott az utolsó török-görög háborúban, amikor hazáját képviselte Sztambulban.

Újságírói tanfolyam a berni egyetemen. Bernből jelentik, hogy a svájci kormány a berni egyetemen újságírói tanfolyamot akar szervezni. A közoktatásügyi miniszter már ki is dolgozott egy erre vonatkozó tervet, amelyre vonatkozólag ki fogja kérni a saját véleményét. A terv szerint az újságírói tanfolyam 6 félévből és 31 kurzusból fog állani, amelyek között a nemzetgazdaságtani és államtudományi tárgyak dominálnak; tanítani fogják Európa négy főnyelvét is.

Ingenyenkényér. A Podmaniczky-utcai kenyérszító-intézmény javára utabban a következő adományok érkeztek: Engel Hugó 20 K., Zerkovits János 10 K., Schmidt János 1 K., Tschögl Gusztáv 20 K., dr. Herczel Manó 50 korona. A kenyérszítóban február 11-ikén 9450 adag kenyeret osztottak ki.

— **A londoni koldusok naggyűlése.** Londonban nemcsak lehetetlen lesz a megélhetés még a koldusok számára is. A pályát előzőnk a betolakodott, nem ebbéli elemek. Amint ezt egy hivatalos kimutatás is bizonyítja, éventekint több mint háromezer emberrel szaporodik a koldusok száma. Ilyenformán a legkomolyabban veszélyeztetve van a koldusok egzisztenciája s hogy ezen a nyomorúságon valahogyan segítsenek, gyűlésre jöttek össze a múlt hó huszonkilencedikén a koldusok. A gyűlés lefolyásáról a szaklapjuk ad számot. Az elnök egy Vindove nevezetű főbb-koldus volt, aki, úgy látszik, nagy tekintély a maga saját külön társadalmában, mert bár sokféle véleményét nyilvánítottak a tanácskozás alatt s heves kifakadásokban se volt hiány, az elnök méltósága megmentette a gyűlést minden botrányos incidens-től. A fontos kérdéshez, hogy mi a teendő az új koldusok betömlésével szemben, elsőnek egy Tommy nevű koldus szólott hozzá. Ez az ember féllábu és felszámú, tehát igazán nem képes egyébképpen kényerrel keresni, csak a koldulással. Azt mondta, hogy a rendőrséget kell megkérni arra, hogy ne adjon ki több koldulási engedélyt. Ezzel az ügy el van intézve. Utána Devil Jakob jelentkezett szólamra s körülbelül ezeket mondta:

— Tudom, hogy az engedelmet a rendőrség adja a koldulásra, de a kénszürüget már nem a rendőrség okozza. Megakadályozhatja a rendőrség, hogy minden esztendőben koldusbotra jusson néhány ezer ember? Bizonyos, hogy nem; s bizonyos az is, hogy a koldusok száma a rendőrség engedelmével is, hogy a gyarapodik. Másról van a baj létszke: az általános társadalmi viszonyokban, a külön éle munka didjázásának aránytalanságában, s a vagyon igazság-talanságában. Főjebb, egészen főt kell tehát a baj orvosságát keresnünk, ott, ahol a forrása van.

Ez bizony okos beszéd, de még ennél is okosabb az, amit egy Vanderbilt nevezetű félkezi koldus beszélt. Ez az ember egy vasgyártás dolgot, ahonnan azonban kidobták a politikai hitvallása miatt. Szocialista tudniillik. Aztán meg valami mérges tárgy támadt a karján s erre elvesztette a félkezét is. Az ő felszólalása — mo-gyoróhéjba szorítva — körülbelül ez:

— Gyalázot, hogy az ép hivatalnokokról gondoskodik a kormány, amikor már nem tudnak dolgozni, s rólunk, nyomorékokról nem. A hivatalnok, aki biztos fizetésben részesít meg, gondoskodik a jövőjéről, de hogyan gondoskodik az a munkás, aki korán válik nyomorékká s aki akkor is alig tudott megélni, amikor még dolgozott. Vélalázot dolog, hogy az emberiség egy része csak úgy juthat a mindennapi kenyérhez, ha végigkoldulja az egész várost. Ha élne a társadalomnak minden egyes tagjában az emberi méltóság érzése, akkor nem lennének koldusok a világon.

Végül hosszas vita után ezt a javaslatot fogadták el:

— A koldusok egyesülete megkéri a kormányt, teremtsen bizonyos intézményeket, amelyek a szegény embereket megmentik attól, hogy koldusokká legyenek, s utasítsa a rendőrséget, hogy a koldusárbort, amely el van zárva minden kenyérkereső foglalkozástól, mentse meg a végrömléstől, amelyet a nagy szaporodás okozhat. Azonkívül a rendőrséget is megkéri, oltalmazza meg őket már azért is, mivel a koldusok gyakran tesznek a rendőrségnek szolgálatakat kereset büntősközésükre kerítésük körül.

A gyűlés ellenzéke azonban nem találja ki-elégítőnek ezt a megoldást s elhatározták, hogy új gyűlést hívnak majd össze, amelyen majd radikálisabb módot eszelnek ki arra, hogy megvédjék érdekeiket a konkurrencia ellenében.

— **Egy szomorú évforduló.** Február 18-ikán lesz ötven esztendeje annak a merénylőnek, amelyet *Libényi* követelt el királyunk ellen Bécsben. Gróf *O'Donnell* származását, továbbá *Ettenreich* és *Englisch* bécsi polgárok fogták el a merénylőt, sőt állíthatólag *Ettenreich* volt az, aki a merénylő kezéből a gyilkos fegyvert kicsavarta. Az évforduló alkalmával a bécsi községvezetés tegnap bizalmas ülésén *Hütter* község-vezetés az indítványozta, hogy *Ettenreich*nek a bécsi központi temetőben nyugvó holttestét helyezték át díszsírba és állítsanak fölébe díszes síremléket.

— **A koponya.** Taunton angol városának a papja a napokban különös küldeményt kapott a postán. A küldemény egy papírosba göngyölt koponya volt, amely kétszersült-dobozban érkezett hozzá. A hozzá mellékel levélben azt olvasta a pap, hogy a koponyát a St.-Mary-temetőből lopták és tudományos célokra használták. Most azonban nincs már szükség a koponyára, azért visszaküldik azzal a kérelemmel, hogy a sírások tegyék vissza gazdájának a törzséhez.

— **Betörő világ Feingold** Emánuel gyárosnak a Csángó-utca 6. számú lakását tolvajkudósokkal felnyitották és 206 korona késszépnet meg 600 koronát érő ruhámetűt ellopok. — A rendőrség leartóztatta *Gulshy* Nándor budapesti születésű 16 éves és *Bittmann* Dező 16 éves kovácsinasokat, akik *Teleki* Soma kereskedő Gróf *Haller*-utca 54. számú fűsz-

resboltjába a minap betörték. — Elfogták még *Böszler* Nándor 33 éves rovottmultu műszerest, aki az *Automata-gyár* Royal-szállóbeli helyiségét törte fel. Az ellopott pénz egy részét megtalálták nála.

— **Meteorológiai és csillagászati múzeum.** A magyar tudományt szolgálja az a kiváló jelentőségű terv, amelynek megvalósításán most dr. *Konkoly-Thege* Miklós, az országos meteorológiai intézet érdemes igazgatója fáradozik. Meteorológiai és csillagászati múzeummal kívánja a meteorologia tudományát népszerűsíteni. A nagyfotosságu terv ügyében *Konkoly-Thege* Miklós ezt a fölváltást боtásította ki:

Hosszabb meglátolás után elhatároztam, hogy a párisi csillagda mintaképe, mint azt a megboldogult *Mouchez* admirális kezdeményezte, a vezetésem alatt álló m. kir. országos meteorológiai intézetnél is egy meteorológiai és csillagászati múzeum létesítését kezdeményezzem. Felbátorít erre az a tényállás, hogy *Mouchez* admirális valóban rövid idő alatt a dologban rendkívül fényes eredményt mutatott fel, anélkül, hogy e szép és értékes múzeum létrehozatalával intézetének budgetjét megterhelte volna, mert az abban található tárgyak majdnem mind ajándékokosak által jutottak az ország első intézetének birtokába. Az általam elért eredmény valóban megépegen fényes volt amennyiben hazánk olyan illusztris egyénét, mint gróf *Károlyi* Sándor, gróf *Széchenyi* Béla, *Hegedűs* Sándorné, báró *Liptay* Béla és neje, *Hopp* Ferenc s a külföldi oly jeles cégei, mint: dr. *Merz* Zsigmond lovag, dr. *Steinheil* Rudolf, dr. *Pruly* Max, a *Carl* Zeiss és *Seibott* und *Genossen* cégek, valamint *Laubrecht* Vilmos, oly sok és értékes ajándék-tárgyval lepték meg az intézetet, hogy ma a m. kir. meteorológiai observatorium múzeuma a 400 leltári számot meghaladta és értéke megközelíti a 40.000 koronát. Mintogy a földművelésügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága a m. kir. országos meteorológiai és földmúzeumi intézetszámára létesítendő palotára az 1903 évi költségvetésben tetemes összeget kegyes volt fölvenni, közel állunk azon időponthoz, hogy tudományunk saját jól berendezett bálékába bevonul. Ez új épületben a múzeum számára az ajándéktárgyak elhelyezésére három termet szándékozom jennartani, mivel törekvésem odaírnyul, hogy a múzeumot lehetőleg szaporítsam és olyan tudományos intézményre fejlesszem, mely az érdeklődők és a tanuló ifjúság célját szolgálva, székesfővárosunk egyik díszes és hasznos látványossága leand. A felsorolt körülmények arra bátorítanak, hogy a nagyközönség — amelynek az előadottakról tén tudomása sincs — újból jelkermem, hogy ha bármily régi vagy új műszer, es-közmodell, régi könyv, arckép, fotográfia, tellurium, óra, napóra vagy bármilyen meteorológiai, csillagászati vagy mechanikai szakmába vágó tárgy birtokában volna, amhez valami kegyeltes családi emlék nem köt, sziveskedjék azt a m. kir. országos meteorológiai intézet már szervezett múzeumának kegyesen a rendelkezni, ahol az mint letári tárgy lesz tovább kezelve és az érdeklődő közönségnek közszerelemre kitéve. A nagylelkű ajándékozók neveit a múzeumban elhelyezendő emléktáblán szándékozom megörökíteni.

— **A pezsgős-üveg.** Megrázó szerencsétlenség történt a napokban Péterváron az ottani kereskedők bálján. Ez a bál egyike a legfényesebb mulatságoknak az orosz fővárosban s rengeteg sokan voltak jelen. A bál terem egyik páholyában több fiatalember pezsgőzött, s a pezsgős-üveget nem a jeles vederbe, hanem a páholy párkányára tették. Aztán az történt, hogy az egyik fiatalember véletlen mozdulattal levette a pezsgős üveget. Két emeletnyi magasságból az üveg egy hölgy fejére esett, aki keringőzés közben éppen akkor ért a páholy alá. A táncosnő veldtrázó sikoltással összereszkadt a feje csupa vér lett. És a szegény teremtés, aki egy rendkívül gazdag kereskedőnek a leánya, néhány perc múlva meghalt.

— **Hasznos értesítő.** A Dukés-féle bécsi hirdetősi iroda értesítője háromszor hetenkint jelenik meg s eladásokról, állásokról, ügynökségekről ad hírt. Mutatványt ingyen küldenek.

— **Dunába ugrott tengerészkapitány.** *Krainer* Rudolf tengerészkapitány, a polai tengerészeti akadémia növendéke, aki most szabadságon időzik Budapesten szüleinél, ma északra a Lánchidről a Duna hullámai közé vetette magát. Öngyilkos szándékát a hidról észrevették s csónakon utána eztek. Hosszas küzdelem után sikerült kimenteni az életlen fiatalembert, akit a mentők a Rókus-kórházba szállították. Életvesztésének okát nem tudják.

— **Rendőri hírek.** *Füstös* Endre kalauz ma délután a Köztemető-uton legrótt egy villamoskocsi első perron áról, de elesett s a kerek az egyik karját összezúzta. A szerencsétlen ember ezenkívül agryárkódást is szenvedett. A mentők a Rókusba vitték. — Ma reggel a Retek-utca 43. szám alatt lévő vadász-laktanyában kéménytűz volt. — *Bády* János 64 éves sz nész a Légzszer-utca 6. szám alatti lakásán az északra kétszer halántékon lötöte magát és nyomban meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — *Metal* Emma magánzózó István-tér 2. szám alatti lakását leirtették és 600 koronát érő sorsjegyet loptak el. — A rendőrség leartóztatta *Gál* Imre szalonai születésű 20 éves napszámot, akit rablás miatt köröznek.

(x) **Fiatal ember!** Kérdezze meg orvosát, akkor megtudja, hogy baját a *Santal Egger* gyögycyija meg gyorsan és legjobban. 1 üveg használati utasítással együtt 3 K. a Nádor-gyógytárban Budapest, Váci-körút 17. Postán bérmentve 3.40 K.

Pusztító orkán.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 13.

Tegnap este óta hatalmas szélvihar dühög a fővárosban és az ország nagy részében. Pokoli süvöltéssel járja át az utakat. belekapaszkodik a cégtáblákba, háztetőkbe, az épületek díszítésibe és hatalmas erejével letépi azokat. A közúti közlekedést sokszor megakasztja a hatalmas orkán s valóságos életveszedelemmel jár az utakon való közlekedés. A járókelők közül egypár embert úgy a falhoz vágott egy-egy erős szélroham, hogy a szerencsétlenek összehúzzva, törött tagokkal kerültek a kórházba. A szegény háziéri új katolikus templom összes díszítését lecsavarta, úgy, hogy az egész környéket el kellett zárni, mert a hulló kődarabok egész nap veszélyeztetették az emberéletet. De legnagyobb pusztítást a Baross-utcai dohánygyár épületén vitt végbe a vihar.

A dohánygyár a Baross-utca és Rigó-utca sarkán a József-körtűl közvetlen közelében emelkedő háromemeletes épület, amelynek mintegy száz méter hosszú hatalmas főhomlokzata a Baross-utca-ra nyílik. A kívülől csupasz és dísztelen épületet vastag pléntető fűdi, hogy a gvarban fölhalmozott dohány nedvesség ne érhesse. Reggel hatodélt órakor a szélvihar a tetők egy részét, mintegy negyven méter hosszúságban a Baross-utca-ra sodorta. A hatalmas pléntető meg lezuhánása oly iszonyu zajt okozott, hogy a környék lakói azt hitték, hogy föld-rengés van. Szerencsére a Baross-utca-ban a kora hajnali órában nem járt senki s így a lezuhant tető csak egy gázlampát tört ketté. A közelben álló rendőrt értesítette a veszedelemről a VIII. kerületi kapitányságot, ahonnan *Szirmay* Andor kerületi kapitány és *Schmidt* Ede rendőrfelügyelő egy sereg rendőrről jelent meg a baleset helyén. A rendőrkapitány a Baross-utca-nak a dohánygyár előtt lévő részét rögtön elzárta.

Alighogy megtették az óvintézkedéseket, egy újabb szélroham hét óra tájban a gyár Rigó-utcai tetetejének a felét, majd nyolc óra felé a többi részét is lesodorta. A rendőrség intézkedéseire a gyalral szemközti lévő iskolát is elzárták és ma ott egyáltalán nem tartottak előadást. A tető romjainak eltakajtása után a közlekedést a gyár előtt ismét megengették. De a gyár mellett lévő gyalogjárót továbbra is elkárták a járókelők elől. A kár, amely a dohánygyár elpusztulása révén az államot érte, mintegy százhatvan-ezer korona. A pléntetőt 1885-ben építették. A hatetőre egyelőre a nagy viharban nem lehetett fölmenni s így a kiktűdőtt bizottság, amelyhez *Hamvay* Sándor kerületi eljáró és *Valentini* kerületi mérnök csatlakozott, egyelőre csak a szükséges óvintézkedéseket tehetette meg a gyár belsejében.

A vihar egyebütt is okozott nagyobb károkat. Így reggel félbörtön az erzsébetvárosi plébánia-templom tetejéről öt kisebb szobrot döntött le az orkán. Szerencsére, még nem jártak akkor arra emberek. Ugyancsak a kora reggeli órákban történt, hogy gróf *Zsuzsa* Istvánnak az új parlamenttel szemben lévő egyemeletes házának egész cseretetőjét lesodorta a vihar. Egyhány könnyebb szerkezet is felbörtint a szél. Így a *Ferenc* József-hidon egy szénásszekér borult fel. Az volt a szerencse, hogy a kocsis nem ült a szekéren, hanem elől a lovat vezette.

A mentőknek is sok dolgot akadt. Az apróbb baleseteknek se szeri, se száma. Temérdek ember kereste fel a mentők palotáját, akiknek a szemét börtölte a szél. Komolyabb baleset érte *Kendrá* György, posta-főtisztet az Akadémia-utca 14. számú ház előtt. A szél a levegőbe kapta és oly erővel vágta a föld-höz, hogy veszedelmes zúzdásokat szenvedett. A mentők a Bajnok-utca 28. számú lakására vitték. *Feiler* Simon ügynököt a Mária Valéria-utca 19. számú ház előtt döntötte a földre a szél és a sokabb zúzdásokat szenvedett. — Az Úli-uton korok fát tépett ki a vihar.

Dél előtt a szélvihar a Külső Nádor-utca-ban eldöntötte *Völgy* Antal 33 éves boltiszogát, aki koszárral a hátán tartott a Margithid felé. Az illető úgy odavágta lejt a gyalogjáró párkányához, hogy menten elbörtölte a vér. Súlyos sebével aradi-utcai lakására vitték.

A szélvihar a Dunán erősen meglátszik. Hatalmas hullámok hömpölyögnek, mosva a partok mentén megtörtöltött jégárbákat. A szélvész a partokra csapkodta a vizet, amely azután megbomlasztotta a több mint két méter magasságban álló jégtömböket, amelyek azután lassanként leválva a partoktól zajlásnak indultak.

Makról jelentik, hogy az épületlétben lévő *Hollósy* Kornélia-szinkürt a hirtelen keletkezett szélvihar ledöntötte. A szinkürt nézőtoronék tavára már készeu állott, mielőtt azonban megerősítették volna, hozzáfogták a tető beszindelyezéséhez. Így kaphatótt bele oly nagy erővel a szél. Amikor baleset történt, a

munkások éppen reggelinél ültek s csak két munkás volt a tetőn elfoglalva. A két munkás közül az egyiknek karja törött, a másik súlyosabb sérülést szenvedett, a kár jelentékeny.

Válás után.

Budapest, február 13.

A volt szász trónörökösnek nincs még megállapítva az új címe. Az a hír ugyanis, hogy a volt trónörökös a jövőben a *Ludovica Antonia, toszkánai hercegnő* címet fogja viselni, korai, mert ebben az irányban még nem történt döntés. A szász polgári törvénykönyv szerint az elvált hercegnő leánykori nevét viseli, ez azonban csak a toszkánai háznak a Habsburg-házzal való megállapodása esetében történhetik. Az uralkodóhoz azonban egyelőre semmiféle lépéseket nem tesz, be akarván várni a hercegnő lebetegedését, no hogy egy korai intézkedéssel újabb komplikációkat támaszson. A hercegnő ma ismét fogadta *Forel* tanárt s megerősítik, hogy lebetegedését a szanatóriumban marad. Genfi híradás szerint a szanatóriumba való érkezése alkalmával megígérte dr. *Martinnak*, a szanatórium igazgatójának, hogy gyermekeit ki fogja adni a szász udvar megbízottainak. Csak azt az egyet kötötte ki, hogy egy ideig magánál tarthassa... Ma különben nem is öröm is érte a hercegnőt, tudták vele, hogy az édesanyja meg fogja látogatni.

Mai távirataink e hírek kivül még ezt jelentik:

Nürnberg, február 13.

A *Fränkischer Courir* közli: A szász udvar afférje hirtelen egészen más fordulatot vett. A trónörökös nem éri be a drezdai ítélet által kimondott válassal, hanem már most kéri fogja a házasság végleges felbontását. Ezt a kérést a Vatikán házassági bírósága fogja tárgyalni. Nyomban ezután a trónörökös kéri fogja a dispenzációt, hogy mihamarabb mognősülhessen és Szászországnak új trónörökösét, gyermekeinek pedig anyát adjon. A trónörökösnek ezt a szándékát még Mentone-ban tudták *Lujza* hercegnével, aki erre *sírógörsöket* kapott. A drezdai udvar el van tökérelve, hogy hamarosan és radikálisan véget vet az afférnek.

Drezda, február 13.

A *Dresdener Anzeiger* az ellenkező jelentéssel szemben kifejezetten hangsúlyozza, hogy az é h 11-iki tárgyaláson maga a trónörökös volt az, aki nem a válást, hanem a házasság felbontását kérte és hogy tévesen állítják, hogy a volt trónörökös az, akinek indítványára a házasság teljes jogi felbontása kimondatott. Egyébként nem tévednek abban a feltevésben, hogy a perben a viszonyok pénzügyi rendezése iránt is intézkedés történt, melynek részletei azonban még nem ismeretesek. A születendő gyermekkel összefüggő jogi kérdés magától értetődőleg nem volt tárgya a befejezett pernek, az az állítás azonban, hogy e gyermek miatt a volt trónörökösnek még a La Metairie-szanatóriumban is szász rendőrök mek őrzik, a *mesék birodalmába* tartozik.

Köln, február 13.

A *Kölnische Volkszeitung*nak táviratozzák Rómából: Alaptalan a lapoknak ama közlése, hogy a pápa beavatkozott a szász udvar afférjébe. A pápa közbenjárását egyik fél sem kérte, kéretlenül pedig képtelenség feltenni is, hogy a pápa beavatkozott volna a házassági ügybe.

Genf, február 13.

Lachenal ma egy újságírónak a következőket mondotta:

— Nem igaz, hogy *Lujza* hercegné magához hívatta *Giront*, sőt ellenkezőleg a hercegné sürgette leginkább a szakítást. A gyermekeket illetőleg a drezdai ítélet nem tartalmaz semmiféle külön rendelkezést; a kérdésben más bíróság fog határozni.

A hírlapírónak arra a kérdésére, hogy mi a címe a törvény értelmében a hercegnének, *Lachenal* azt mondotta, hogy *Lujza toszkánai nagyhercegnő*.

*Lachenal*nál egyébként ma megjelent egy küldöttség a genfi polgárság nevében, hogy kifejezze elismerését azért a körültekintő és tapintatos eljárásért, melylyel *Lujza* hercegné ügyét vitte.

Lausanne, február 13.

A *Meteris* igazgatója, dr. *Martin* mindennemű hozzáérkezett tudakozást figyelmen kívül hagy, kivéve azokat, amelyek jogosan érdekeit fél részéről erednek. Hírlapírókat nem boosátanak a hercegnőhöz aki egyébiránt a legnagyobb szabadságot élvezi. Kiséretében mindig a szanatórium egy orvosa vagy ápolója van. Az igazgató mindent távol tart tőle, ami

felizgathatná. A hercegnő azt kívánta, hogy minden érkező táviratot és levelet adjanak át neki. E kívánságának azonban, éppen a hercegnő kimelése érdekében nem lehetett eleget tenni. Nem igaz, hogy *Giron* a bazeli pályaházban táviratot kapott a hercegnőtől, akinek a *Giron* által küldött táviratokat nem adták át. A hercegnő nem is tud róla, hogy *Giron* tegnap *Genf*ben és *Nizzában* járt. *Wöfling* Lipót sem érintkezhetik teljes szabadsággal nővérel.

A hercegnő kedélyállapota már javult. Az orvosok azt remélik, hogy a szanatórium békés nyugalma rövid időn belül helyre fogja állítani a hercegnő egészségét. Az a terv, hogy némelyek a hercegnő szanatóriumba vonulását arra akarják felhasználni, hogy örülnek nyitvánásik, egyáltalában nem felel meg a valóságnak. Az ilyesmit a svájci hatóságok sem engednék meg. A hercegnő most már jóval nyugodtabb. Környezete különösen attól a pillanattól aggodott, amikor a drezdai ítéletet közlik vele, mert a pör eredménye az utóbbi időben kissé aggasztotta a beteget. Az ítélet felizgatta a hercegnőt, de azért később megnyugodott, azt a reményét nyilváníta, hogy születendő gyermekét mégsem fogják elvenni tőle.

Bécs, február 13.

Egyik bécsi lap levelezője meglátogatta a *Meteriet*, azt a gyógyintézetet, ahol *Lujza* volt szász trónörökös jelenleg tartózkodik. Dr. *Martin*, az igazgató, aki nagyon szívesen fogadta, azt mondta neki, hogy a hercegnő azért kereste föl az intézetet, hogy az utóbbi idők nagy szellemi rázkódtatásai után nyugalmat és üdülést találjon ott. Az a határozott óhajása, hogy róla ne írjanak semmit s ezt az óhajását eddig szigorúan teljesítették s az intézet igazgatósága csak a hercegnő rokonainak ad fölvilágosítást horgylétéről. A levelező megkérdezte, igaz-e az a hír, hogy *Giront*, mikor *Nyonban* járt, hogy a *Meterie*be jusson, elutasították, de az igazgató erre nem felelt, csak annyit mondott, hogy ő nem utasította el. Az állomásőrök sem akar tudni arról semmit, hogy *Giron* *Nyonban* járt-e. anyai azonban bizonyos, hogy *Giron* *Wöfling* Lipóttal együtt tegnap *Laussanból* déli 1 óra 55 perckor elindult *Nyonba*. A levelező később *Lachenal*al együtt ment a *Meterie*ba s ennek *Martin* igazgató már megmondta, hogy *Lujza hercegnő állapota kifogástalan s hozzáette*, hogy egytől-egyig pusztá kombináció, amit a lapok *Lujza hercegnő állapotáról* írtak, mert hiszen az orvosi vizsgálatnak még nincs vége. Azután *Lachenal* és *Martin* a hercegnő villájába mentek s több óráig maradtak nála. A hercegnő nagyon meg volt elégedve a drezdai törvényszék ítéletével s megköszönte *Lachenal* és *Zehme* fáradozásait. Azt mondják, hogy a hercegnő nem sokáig marad már a *Meterie*ben.

Genf, február 13.

Hire jár, hogy *Giron* könyvet fog írni s egy nagy svájci könyvtáros már vállalkozott a szerelmes pár élményeivel foglalkozó könyv kiadására. E hír valószínűsége nagyon kételkednek.

Salsburg, február 13.

A *toszkánai hercegnő* férjétől engedelmet kapott, hogy leányát meglátogathassa a szanatóriumban. Dr. *Martin* ezt a hírt már közölte *Lujza* hercegnővel. A látogatás ideje még nincs megállapítva.

Drezda, február 13.

A ma kiadott orvosi jelentés szerint *Frigyes* *Keresztély* herceg a tegnapi napot türethetően és az éjszakát jól töltötte. Az utolsó huszonnyolc óra alatt testének hőmérséklete nem haladta meg a harminckilenc fokot. A trónörökös bokatorése annyira meggyógyult, hogy tegnapelőtt óta újra megkezdhetette lovagló gyakorlatait.

A főkapitány vágyai.

— Jelenet. —

(Abból az alkalmából, hogy a főkapitány egy memorandumban a rendőrség számára kéri a főváros jogainak nagy és fontos részét.)

A főkapitány: Majd csinálók én itt rendet.

A titkár: Ideje is már.

A főkapitány: Saját kezembe veszem a közegészségügyet, a gyűlekezeti jogot, a kolportázst...

A titkár: Nagyon hejyes.

A főkapitány: Lesz itt rend. Én mondom magának. És ez még nem minden.

A titkár: Hogy érti ezt?

A főkapitány: Ugy, hogy mindent saját kezembe fogok venni. A rendőrség hatáskörébe vonjuk például a közoktatást. Az egyetemen mi leszünk az urak.

A titkár: A sajtó!

A főkapitány: De még mennyire! Minden szer-

keztőségben egy éjjeli kapitány fog ülni, aki ellenőrzi, hogy mit írnak az újságírók.

A titkár: Felügyelünk mindenkire.

A főkapitány: Mi fogjuk elhatározni, hogy mi módon vegyenek lélekzetet a polgárok.

A titkár: És a vérkeringés?

A főkapitány: Természetesen abba is be fogunk avatkozni.

A titkár: Meghatározzuk a szivdobogások számát.

A főkapitány: Mi határozzuk meg, hogy ki kit vegyen feleségül.

A titkár: A hadsereget...

A főkapitány: Mi fogjuk dirigálni.

A titkár: A műtáraton...

A főkapitány: Mi leszünk a zsüri.

A titkár: A színházban...

A főkapitány: Mi fogadjuk el a darabokat.

A titkár: Mindent mi fogunk csinálni, haj, haj, de örülök!

A főkapitány: Minek a kormány? Minek a nép? Minek a képviselőház?

A titkár: Minek!

A főkapitány: Itt vagyok én! Én leszek minden! És mindent eltiprok, csak egy dolog szent előttem!

A titkár: Micsoda?

A főkapitány (tisztelettel): Az egyéni szabadság.

— o. —

FŐVÁROS

(*) A jövő templomai. A tanács a városrendezés szempontjából annak idején főbíráta az egyes ügyosztályokat, hogy a jövőben esetleg szükségessé váló középületek részére már most jelöljön ki megfelelő helyeket. A jogügyi ügyosztály volt a legelső, amely ily tervet készített a jövő templomaira nézve. Nevezetesen a következő vidékeken tart megfelelő helyeket fenntartandóknak: A tabáni plébánia, a Várban levő plébánia számára, melyek most bérházakban vannak, a Belvárosban tempiom és plébánia számára, a Lipótvárosban a külső részen emeendő templom és plébánia, a Zugóban tempiom és plébánia, a Józsefvárosban egy második tempiom és plébánia és végül a tisztviselő-telepen tempiom és plébánia számára. Ezt a hozzávetőleges javaslatot a mérnöki hivatal még mintegy husz helyielyel toldotta meg, a noi későbbi időkben szintén szükség lehet új templomokra. Mindez természetesen a távol jövő zenéje. A középítési-bizottság ma az ügyosztály javaslatahoz képest abban állapodott meg, hogy a javaslatokat kiadja annak a bizottságnak, amely a városfejlesztés dolgaitval foglalkozik.

A fővárosi konverzió.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 13.

Néhány hete, hogy dr. *Felek* Béla indítványt nyújtott be a főváros közgyűléséhez az 50 millió 4/5 százalékos kölcsön konvertálása végett. A város-háza intező körei nem térhettek ki az ajánlott konvertálási művelet várható pénzügyi előnyei elől és miután az illetékes fórumok a képzeltet legnagyobb sietséggel elfogadták a Pesti Hazai Első Takarékpénztár és a Magyar Jelzálog- és Hitebank együttes ajánlatát, ma délután a közgyűlés is nagy szótöbbséggel biztosította a konverzió sikerét. Mert nyilvánvaló, hogy a kormány hozzájárulása sem fog soká késni, mert méltányolni fogja a bankok és a főváros közt létrejött megállapodásnak azt a feltételét, amely az ajánlat érvényességét ahhoz is köti, hogy a kormány legkésőbb e hó 22-ikéig szankcionálja a határozatot.

A mai rendkívüli közgyűlést délelőtt a pénzügyi bizottság, déiben a tanács ülése előzte meg s mind a két fórum örömmel hozzájárult a létrejött megállapodásokhoz és a pénzügyi bizottság ez alkalmából elismerést szavazott *Felek* Béla-nak önzetlen fáradozásáért.

A konvertálás keresztülvitelére létrejött megállapodások a következők: A Pesti Hazai Első Takarékpénztár és a Jelzálog- és Hitebank együttvéve átveszik mindazokat az értékpapirokat, amelyeket ki nem eszélnek a tulajdonosok. Az átvétel 97/100 arányban történik. A műveletért 1/2 százalék jutalékot számítanak. Kikötik a teljes adó- és bélyegmentességet s azt, hogy a részkötvények a budapesti és bécsi tőzsdén jegyeztesse. Annak a biztosítást kéri, hogy a szelvényeket és a kisorsolt kötvényeket csakis ők válthassák be. A két intézet ajánlata hatályát veszti, ha a felmondó-birdetmény kibocsátása előtt a monárkiában mozgósítás lenne. A fővárosnak kötelezn e kell magát, hogy a szerződés megkötésétől számított egy éven belül a pénzpiacot igénybe nem fogja venni. A két pénztintézet ajánlata február hónap 14-én bezáródik. A 4/5 százalékos kamat-terher az 1903. évi december 31-ével szűnik meg.

A konvertálásra váró összeg 45,254.600 korona. Minthogy azonban a jutalékot és a kölcsönt terhelő

különbözetet a tőkéhez kell számítani, a tulajdonképpen árfolyam 97-80 százalékos; ennél fogva összesen 48.510.400 korona 4 százalékos új névértékű papírost kell kibocsátani.

A mai rendkívüli közgyűlésen Kasics Péter szót először a kérdéshez, aki azzal kezdte, hogy amélya fővárosi bizottsági tag, sok mindenfelől tapasztalt ugyan de ilyen törvénytelen közgyűlést összehívást, mint ez, mégsem vált. Nem szabad a bizottsági tagok közül a legkisebbet sem mellőzni; alkalmat kell adni mindenkinek, hogy a szavazatát érvényesítse; ez pedig így aligha történhetik meg. Kéri az elnököt főpolgármestert, hogy szerezzen érvényt a bizottsági tagok jogainak.

Az elnök Márkus József főpolgármester kijelenti hogy sem szabálytalanság, sem törvényellenesség nem történt. A polgármester 11-ikén reggel jelezte, hogy közgyűlés összehívására van szükség, mert ajánlat érkezett be, amely határidőhöz van kötvé. Az ajánlat elfogadásához a közgyűlés hozzájárulása szükséges s ezért kérte a polgármester, hogy a közgyűlést péntekre vagy szombatra hívja össze. Mivel azonban a közgyűlés tagjai közül sokan el vannak foglalva, a pénteki napban történt megállapodás. Azt a nézetet tehat, hogy az ügyrend rendelkezése meg lelt volna sértve, nem oszthatja.

Vázsonyi Vilmos szerint a bizottsági tagoknak nem volt elég idejük az előterjesztés tanulmányozására. Egyeszeri olvasásra nem lehet megítélni, vajjon ennél jobb ajánlatot nem kaphattak volna-e. Vakon nem adhatja a szavazatát a tett ajánlatra. Nem lehet egy testülettel elvinni azt a jogot, hogy tanulmányozza az ügyet. Mivel a tárgyalások ugyszóván fitkosan folytak, a verseny kizárásával, ily körülmények között nem adhatja le a szavazatát. El kell használni a tárgyalást.

Rács Károly szerint a fővárosnak a pénztételekkel nem sok szerencséje volt, mert azok a főváros részére vagy nem kaphatók, vagy kedvezőtlenül az ajánlatok. Ezért most is nem a gondalommal megy a tárgyalás elébe.

Baracs Marcel nem látja kellően előkészítettnek a tárgyat s ezért az elnapolás mellett van.

Fekete Béla kéri a közgyűlés tagjait, ne kövesse azt a módszert, hogy a gyanúsítások terére lépjenek. Ha valaki ilyen ügyben önzetlenül láradzik az azt tapasztalja, hogy gyanúsítással illetik, akkor bizonyára elmegy a kedve a további közreműködéstől. Kijelentheti, hogy a most beérkezett ajánlat a lehető legelőnyösebb s ha ezt el nem fogadjuk, jobb aligha érkezik s így a visszautasítással a főváros érdeke károsul. Ha ismét a tulicitálás terére lépünk, kockáztatjuk a sikert. Kéri a határozó indítvány mellőzését s az érdemleges tárgyalás megkezdését.

Radocsa János hozzájárul a halasztó indítványhoz, mert a mai pénzügyi viszonyok között nem állt elegendő okot arra, hogy ezt a fontos dolgot olyan sietve intézzék el.

Halmos János polgármester mindenekelőtt Kardosnak válasza olva megjegyzi, hogy kölcsönügyleket mindig így gyorsan szokott tárgyalni a közgyűlés. Kérdi, hogy nagyszabású kölcsönügyleteket lehet-e heteken hónapokon át egy négy száz tagból álló testület el dönt tárgyalni? Nincs egyetlen egy nagyváros sem, ahol a kölcsönügylet így kezdenék. Reámutat a magyar kormány kölcsön-ügyleteire, amelyeknél maga a pénzügyminiszter folytatta tárgyalást, a nyilvánosság kizárásával s ő is köti meg a szerződést. A tárgyalás egész menetét titokban tartják. Ha a fővárosnál a kölcsönügyleteket jövőre is így tárgyalják, akkor valószínű, hogy ezután ugyanannyi kudarc éri a fővárost mint a múltban. Nem hiszi, hogy van a világon város, amelynél annyira hibát követtek el a kölcsönügylet körül, mint Budapesten. Így a százezeres kölcsön törvénelénél is nagyobb történt, amikor a közgyűlés mellőzte az Agrár-bank felállítását s akceptálta a szabálytalan módon benyújtott és fészakozókkal jobb ajánlatot. Ennek nagy erkölcsi hátránya volt, a külföldi azóta nagyon tartózkodó magaviselést tanusit a velünk való pénzügyi műveletekben. Több ízben kijelentették a külföldi pénzügyi vezetők, hogy a Budapest fővárosnál való ügyletek nem lehet belemenni, mert a csaknem bejelzett ügyletnél is ki vannak téve annak, hogy ha valaki olcsóbb utó-ajánlattal érkezik, ezt a közgyűlés elfogadja és az első ajánlattevőt mellőzi. Az Agrár-bankkal való eljárásnak súlyos következményei voltak; mert hiszen közudomási dolog, hogy a szövetségi pénztételek a százezeres kölcsönnek csak az első és második részletét folyósították. Nagyon meg van okolva tehat a pénzügyi tárgyalások gyorsasága. Az opció idején 2-3 százalékot vesztett a főváros a 7 napi késlekedéssel. A sürgősséget az is megközi, hogy a két pénztételez határidőt tűzött ki, amely hónap lejár. A közgyűlés figyelmébe aáltal az a körülmény, hogy ha ma, vagy legkésőbb hónap el nem fogadják az ajánlatot akkor később annál jobb ajánlat aligha érkezik be. Kéri a határozó indítvány elvetését.

Sümei Vilmos nagy zajban teszi azt az indítványt, hogy a tárgyalást függeszték föl félóra, mert egy pénztételez félórán belül jobb ajánlatot tesz.

Kasics Péter, Vázsonyi Vilmos, Rács Károly, Komlós Ágost, Leitner Adolf, Kravsz Lajos, Baracs Marcel, Wodáner Artur szótak meg s részben módosításokat javasoltak az ügylet föltételeihez.

A komoly tárgyalás közben nagy derűtséget keltő epizód fordult elő. Ugyanis, amidő Vázsonyi Vilmos a legerőteljesebb megokollással kísérte a halasztó-indítványát, Némái Antal bizottsági tag közbekiáltott:

— Nem lehet elhalasztani; sőt félhök közbelednek a politikai égen!

Vázsonyi gúnyosan kérdezte:

— Honnan meríti a bizottsági tagtárs az ezt a jöslatát?

— Igen jó forrásból, — válaszolt Némái komoly arccal, — összekötöttem voltam a török császárral!

A bizottsági tagok harsogó kacagás közben magyarázattal aztán egymásnak hogy Némái Antal osaknyar szoros összekötöttem volt a török császárral, mert tulajdonosa volt a *Török császárhoz oimzett rózsaszínű kávéháznak.*

A közgyűlés Kasics és Leitner halasztó-indítványait névszerint szavazással elvetette s a *tanács javaslatát, vagyis az egyesült két pénztételez ajánlatát — 63 szavazattal 14 ellenében — elfogadta.*

A közgyűlés ezzel este 19 órakor véget ért.

SZÍNHÁZ, ZENE

**** A filharmónikusok a miniszterelnöknél.** A Budapesti Filharmónikus-Társaság egy küldöttsége járt ma délelőtt a miniszterelnöknél, hogy őt az egyesület felszázados jubileuma alkalmából tartandó ünnepélyességek díszelnökiül tekérrje. Gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke, mutatta be a küldöttséget, amelynek szónoka Mészáros Imre, a társulat igazgatója, meleg szavakkal terjesztette elő a társaság óhaját. Széll Kálmán miniszterelnök kijelentette, hogy tudatában van annak, mily hathatós tényezője és előmozdítója a nemzeti kultúrának a zene. Nemcsak örömmel fogadja, hanem megtszelletesnek is veszi a felszólítást. A díszelnökséget elfogadja, sőt a maga hatáskörében is mindent el fog követni, hogy az ünnepség minél fényesebben sikerüljön. Az eljénzással fogadott beszéd után Mészáros Imre még azt az óhaját fejezte ki, hogy vajha ő felelő is megjelene az ünnepségek egyikén. Széll Kálmán miniszterelnök ezt az óhaját is méltányosnak találta s megígérte, hogy azt a legelsőbb helyen támogatni fogja. A küldöttség természetesen örömmel fogadta a miniszterelnöknek ezt a választást.

**** Az aranyember jubileuma.** Jókai Mór ötfelvonásos drámája, *Az aranyember* e hó 19-én ünnepi előadásban kerül színre 100-adszor a Nemzeti Színházban. E jubilárius előadás a koszosz író népszerű műve némi szerepváltozással kerül színre, amennyiben Athaliát Fái Szeréna, Timeát pedig Török Irma fogja játszani. A többi főszerepet Jászai Mari (Terézia), Pálfi (Timár), Ligeti Juliska (Noémi), Gabányi (Brazovics), Egressy (Trikalisz), Horváth (Kadisa), Náday F. (Krisztyán), Vizvári (Zsófia) játssza.

**** A Park-klub hangversenye.** A Park-klubban ma este volt a második hangverseny, amelyen megjelent József Ágost főherceg nevével, Auguszt főhercegnővel Zichy grófnő udvarhölgy és gróf Szapáry József huszárkapitány szolgálattevő kamarás kíséretében. A főhercegi vendégek, akik kevéssel 9 óra után érkeztek meg, gróf Szapáry Pál, a Park-klub igazgatója fogadta. A hangversenyen jelen voltak még gróf Goluchowski külügyminiszter, gróf Apponyi Albert házelnök és még számos notabilitás. A hangversenyen közreműködtek Raimund Mühlén énekes és Gmeiner Lola énekesnő, akiknek előadását Tarnay Alajos kísérette zongorán. Végül Pahlen Richard zongorajátéka gyönyörködtette a társaságot.

**** Herceg Ferenc új darabja.** A *Vigszínház*, amely Herceg Ferencnek már sok diadalmas estét köszönhet, most az illusztris írónak új darabjára készül. Az Ocskay brigadéros szerzője ezúttal *Kézkezel* műve címen modern társadalmi vígjátékot írt, amelynek finom szatírja a közéleti fonákjai ellen irányul. Az újdonság szereposztása a következő lesz.

Zentay — Balassa, Mariette — E. Körtész E., Özevgy Vivóné — Csillag T., Söyöm Sándor — Góth, Berkenyey — Fenyvesi, Kabóczay — Tapolczay, Tatár — Vendrey, Eberle Lothár — Kazalcsy, Klóid — Hegedűs, Lőrinc — Hegedűs, Borbíró báró — Szerémi, Béni — Rónaszéky.

**** Jubilárius darabok.** A Népszínház a minap statisztikát tett között a színpadán jubileumot ért darabokról. E darabok sorából éppen két magyar operett maradt ki. A *Márkus* József kollegánk két nagy sikert aratott munkája. Egyik a *Rika*, a másik a *Kuktakisszony*. Mindkettő gyors tempóban ért 25-25 előadást és azután is még hosszan műsorán maradt. Az utóbbi Bécsben is zajos hatással és nagyon sokszor ment.

**** Simonyi öbester.** Martos Ferenc Simonyi öbester című vígjátékából, mely a Nemzeti Színház legközéletibb eredeti újdonsága lesz, — már a Téli regével egyidejűleg folyták a próbák. A darab a napoleoni háborúk alatt játszák, és a kornak megfelelő új jelmezek és új díszletek készülnek hozzá.

**** Téli regé.** A Nemzeti Színházban holnap új betanulással először színre kerül *Téli regé* ól ma tartották meg a jelmezes főpróbát teljes díszlettel és az összes személyzettel. A főszerepeket: Szacovay, Ujházi, Gó, Beregi, Rózsahégyi, Pálfi, Dező, Náday Béla, Hegyesi Mari, Török Irma, Szacovayné, V. Molnár Rózi, T. Vizvári Mariska játsszák.

**** Kürty Klára Pécssett.** Kürty Klára kissaszonyi, a Népszínház kiváló művésznője — mint Pécsről táviratozzák — ma este három vendégjátékra odaférkezett — A pályaudvaron a színelőző bizottság nevében Zech György tanácsos és Tichy Ferenc tiszteletbeli főjegyző fogadta. Kürty Klára a Santoy, a Piros bugyellaris és az Adám és Éva fő nő szerepeiben lép fel.

**** Ifjúsági előadások a Magyar Színházban.** A székes főváros tanácsa tudvalevőleg megengedte a Magyar Színházban ifjúsági előadások tartását. Ilyen ifjúsági előadás a Magyar Színház igazgatósága hetenként egyet fog tartani és pedig csütörtökön délután. A színház személyzete most e célból Verő György *Virágszádjára* és Verne Grant kapitány *gyermek* című látványos darabjára készül. Az első ifjúsági előadás jövő csütörtökön lesz.

Nikisch Arthur jubilál.

— Zenei levél. —

Lipőse, február 12.

Nikisch Arthur, a világhírű dirigens, tegnap ünnepelte karnagyiságának huszonegyedik évfordulását.

Itt Lipőseben, a Gewandhausban folyt le az ünnepség, olyan lelkességgel, amilyenre a nagyon művelt, de modorában tartózkodó lipősei publikumot nem igen tartottam képesnek.

Lipőse Nikisch Arthurnak a második hazája. Karnagyi pályája innen indult ki 1878-ban és ide tért vissza — Magyarországon keresztül — 1895-ben, amikor a Gewandhaus élére állították. Nem csodálom, hogy a lipőseiek nem teledkeztek meg a negyedszázados évforduló dátumáról és büszke örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy kimutassák nagyrabecsülését a nagy zenekarok generalisszimusza iránt, aki a karnagyi pálcát úgy forgatja finom, fehér kezében, mint a hadvezér a marsall-botot s aki éveken keresztül annyiszor vezette diadalra a Gewandhaus kitűnően szervezett orkeszterét.

Nikisch Artur 1878 február 11-én dirigált először a lipősei régi színházban. A fiatal, huszonekétéves kezdőre akkor még csak könnyű kaliberű operett-műsöriká bíztak. *A Jeanne, Jeanette és Jeanneton* című francia operett volt Nikisch Arthur debütje a lipősei régi színház karnesterei székén. De csak egy esztendőig volt operett-karnester. Mert kiváló tehetsége annyira felült, hogy a nagy feladatokra hivatott fiatalalembert a leggyorsabb tempóban léptették elő. Egy év múlva, 1879-ben, már a lipősei új színház karnagyi polcán ült és Wagner *Tannhäuser*et dirigálta roppant sikerrel. (Enek az operának a dirigálásával kezdte meg működését Budapesten is, mint a magyar királyi dalszínház igazgatója 1893-ban. A magyar közönség emlékezhetik rá, hogy az uvertűr végén a harsonák hatalmas kreccsendője után olyan taps mennydörgött perceként az amelyen talán sohasem hangzott az Operaház falai közt.)

A lipősei új színházat, ahol tíz évig működött szakadatlanul mint első karnester, a nyolcvanas évek végén Amerikával szerelte fel. Bostonba hivták fényes feltételek mellett az ottani zenekari koncertek vezetésére. Hirneve nőttön-nőtt. Neve a legnagyobb karnesterek listáján szerepelt, a *Richterok, Lévész Motilók, Weingartnerok, Schuchok, Mahlerok* és *Colonneok* sorában. Ekkor történt, hogy Zichy Géza intendants figyelme a Bostonban diadalmasan működő, de Európába visszavágyó karnester felé irányult. Gróf Zichy Géza felajánlotta neki az Opera igazgatói és első karnagyi állását, abban a meggyőződéssel, hogy méltóbb emberrel nem töltheti be ezt az állást, hogy senkiseim emelheti magasabbra az Opera színvonalát és senkiseim gyakorolhat üdvösebb befolyást egész zenei életünkre.

Az alkudozások eredményre vezetett. Nikischnek fényes pozíciója volt Amerikában, de egyenlő feltételek mellett mégis Budapest javára döntött. Talán visszaemlékezett arra, hogy magyar földön született (deutsági jöszgőrkormányzója volt egy Esterházyi-éde uradalommal) és gyermek-ifjúságának első boldog éveit Magyarországon töltötte, ugyanazon a vidéken, ahol Liszt Ferenc élte le gyermekkorát.

Nikisch Arthur a magyar Opera és a budapesti filharmónikusok élén fényesen beváltotta a kiváló talentumához és előkelő művészi egyéniségéhez fűzött reményeket. A mi kiváló orkeszterünket éppen úgy meghódította szüverén tudásával és szellemiségével, mint modorának a finomságával. A legnagyobb diszciplínát tudta elérni, nem erőszakos eszközökkel, hanem azzal, hogy föltekelt benne a legmagasabb művészi becsvágyat. Eppen így hatott az Opera személyzeteire is. Virágzóbb korszaka alig volt az Operának és a filharmónikus hangversenyeknek, mint Nikisch Arthur igazgatósága idején. Ő tanította be Smetana *Elalott menyasszonyát* és a Puccini-féle *Manon Lescaut*-t tündökölő interpretációval, a részletek csodálatosan finom kiemelésével. A *Carmen* és a *Nürnbergi mesterdalnokok* fölújítása egy-egy zenei esemény volt.

Es nemcsak az idegen nagy-mestereket kultiválta, hanem a hazai szerzőknek is a legbuzgóbb szeretettel engedett tért az Opera játékerdjén az alatt a rövid idő alatt, amíg Budapest müködött. *Farkas Ödön* a *Vezetők* című operájával ő vezette először a magyar közönség elé. Alatta került színre fényes sikerrel *Habay Jenő* operája, a *Kremónai hegedűs*. S amikor *Mihalovich Ödön* átdolgozta *Toldit*, ezt a nagystíli, komoly szépségeiben annyira gazdag magyar zenedrámát: *Nikisch* volt az, aki ennek a kiválóan értékes műnek sietett méltó helyet biztosítani az Opera reper-toárján.

A végzet úgy akarta, hogy *Nikisch* igazgató-sága két év múlva véget érjen. Szabályrendeletek apró szekaturálva üldözték el fontos állásáról Európa egyik legkitűnőbb karnagyát, legfinomabb ízlésű művészt. A lípesei Gewandhaus már régebben osalo-gatta magához az önéretében megsértett *Nikisch* 1895 nyarán végképp szakított az Operaházzal, hogy visszamenjen Lípésbé a Gewandhaus dirigensének.

A jubiláris huszonöt esztendőből hat évet töltött *Nikisch* Amerikában és Budapesten. Tizenkilenc év esik Lípésére. Hosszu és szép idő. Nem csoda, hogy összeszoktak. Nem csoda, hogy *Nikisch* éppen úgy ragaszkodik Lípéshez, mint a lípeseiek *Nikisch* Arthurhoz, akit rajongással határos szeretettel és tisztetel vesznek körül s akinek módos adnak, hogy időnkint hódító körutakra induljon Európa nagy városaiba: Párisba, Madridba, Rómába, Bécsbe. Szent-Pétervárra. (Berlint nem említem, mert ide rendes időközében jár *Nikisch* Arthur a szezon folyamán. Kéthetenként egyszer vezet a berlini fiharmonikusokat.)

A negyedszázados jubileum tegnap folyt le a Gewandhaus főpróbáján, mely itt nyilvános hangverseny-számba megy, olcsóbb árú belépti jegyekkel. Az orkeszter háromszoros riadóval és a zsúfolt terem közönsége percekig tartó tussal fogadta *Nikisch*-t, amikor a dobocóra lépett. Azután tömördek koszorut nyújtottak át testület és magánosok részéről. A bábékoszoruk és virágok özőnéből legimpozánsabban vált ki az orkeszter ajándéka: hatalmas ezüstkoszoru, minden levélén egy-egy név, a zenekari tagok neve, és a koszoru szalagján az ünnepeit vezér díszességét hirdető fölírás.

A lelkesedésnek ebben a viharában *Nikisch* elegáns, szubtilis, még mindig fiatalos alakja szilárdan állott a karnagyi emelvényen. (Az elmult hosszú időre talán csak az emlékeztet, hogy fekete hajában ezüst-szálak csillognak, hasonlóak az orkeszter koszoru-rajához.) Azután kezébe vette a hang-hullámokon uralkodó bűvös pálcát és elkezdte dirigálni *Csajkouszky* remekművét, a *Symphonie Pathétique*-ot. Eldirigálta ezt a chef-d'oeuvre-t, a műhöz teljesen méltó remek-séggel, utólrérhetetlen bravourral.

Ez volt a *Nikisch* jubiláris ajándéka. Szebbet nem kaphatott a lípesei közönség.

Iffjabb Ábrányi Emil.

MŰVÉSZET

□ **Matiné.** A *Műbarátok Köre* lényesen sikerült matiné rendezett ma *Habay Jenő* lakásán. *Lindh* Marcella, az ismert kiváló énekművész és *Török* Irma, a Nemzeti Színház kitűnő tagja voltak ezúttal a fővöndörök, kik előkelő közönségünk színe-javát a Margit-rakparti palotában összegyűjtötték. *Lindh* Marcella *Paladichenek*, Brahmsnak, Dvorzának és Mendelsohnak dalaiól énekel néhány remek darabot, a finom műnászírozásnak és érzéssel teljes előadásnak azzal a tökélyével, melynek már nem egyszer hódolt Budapest műértő közönsége. *Török* Irma Petőfi néhány rövid lírai versét szavalta, záradékkul pedig *Martos* Ferencnek Huszka Jenő által megzenésített *Bob herceg* című melodrámaját. Valósággyal elragadó hatása volt a Petőfi-költemények előadásának, melyet *Habay* Jenő sajtószerezzési gyönyörű dalaival kísért zongorán. A distingvált hallgatóság zajos tapsokkal jutalmazta a költői, zeneszerzői és előadóművészetnek harmonikus összevaladásból merített műl-vezet. Kijutott a tetszésből *Rigó* Anna bravurozongorajátékának is, melyet eddig csak Kolozsvár műértő közönségének volt a kálma méltányolni. A nagy számban összegyűlt műbarátok közt jelen volt *Wlassics* Gyula miniszter is nejével és fiával. Itt említhet meg, hogy *Angusta* Ióherceggasszony a *Műbarátok körének* tagjai közé lépett.

FARSANG

□ **A Szegény Gyermekkert-Egylet** bálja. A Fővárosi Szegény Gyermekkert-Egyletnek szombat este a Vigadóban tartandó báljára eddig többek között a következők vállalták meg felhívástétel a be-

léptijegyeket: gróf *Golnohowski* Agenor, báró *Féjérváry Géza*, báró *Harkányi Frigyes*, *Emmer Kornél*, báró *Harkányi János*, *Sváb Károly*, ifjú *Sváb Sándorné*, *Lánczy Leó*, *domonyi Brüll Miksáné*, *Tárnoczky Gusztáv*, *Beck Miksa*, *Beck Nándor*, dr. *Herzl* Maú és neje, dr. *Chorin* Ferenc, *Czigler Győző*, dr. *Hartmann Sándor*, *Dréber Jenő*, báró *Wodianer Albert*, *Horn Dávid*, *haraszi Jelének Henrik*, gróf *Tisza István*, *Weisz Berthold* dr. *Navratil Imre*, *Mechwart András* stb. stb. A rendezőbizottság ez uton figyelmezteti a közönséget, hogy a táncmulatságot megelőző rendkívüli érdekes hangverseny a lady patronessok bevonulásakor, azaz pontban 1/29 órakor kezdődik.

□ **A Szeretető-bál**, mely február 17-én tartalik meg a Vigadóban, ugy látogatottság, valamint fény tekintetében egyike lesz a farsang legsikerültebb mulatságainak. A Szeretető-egylet elnökeinek özv. gróf *Almásy Györgynének* sikerült társadalmunk kiváló egyéneit egyesíteni akiknek közreműködésével a bál jelentékeny összeget fog eredményezni a Szeretető-egylet javára. A lady patronessok névsorát holnapi számunkban fogjuk közölni. A bálbizottság irodája a Pannónia szállodában van. ahol naponta d. e. 10-12 és d. u. 5-8 óráig adatnak ki a jegyek a meghívó előmutatása mellett.

Nyiltér.

Lakást keresek

1-5 vagy 11-ik emeleten, a VI. vagy VII. kerületben, csakis újabb, modern berendezésű házakban. Kivánatik 2 vagy 3 utcai és egy udvari szoba a hoztártartó mellékhelyiségekkel. Levélek „Igazgató” jellegével a kiadóba kéretnek.

Csász. és kir. szab.

Pick testvérek

férfiszabók Budapest, V., Dorothy-u. 12. legutányosabb angol ruhabérlő magyar diszruhák műterme.

Császár-fürdő

nyári és téli gyógyhely

Prospektus ingyen és bérmentve.

Budapesten. Elsőrangú kőes bányai gyógyfürdő, paratlan gőzfürdő, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvizesződákkal, ké-s és kádfürdővel, 200 kőhellyel lakozásával. A legszolidabb kezelés.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

*. **Agár-derby.** Az Országos Agársz Szövetség a folyó évre agár-derbyjét a következő tettelek mellett írta ki: *Díjak: 1:200 korona készpénz és a tornálvámmezei agársz- és lovasegylet által felajánlott 600 korona értékű tiszteletdíj a győztesnek, egy emléktárgy a győztes tenésztőlének, 300 korona a döntő futásban leestett agárnak.* Nevezhető minden agár, mely 1902. január 1-je után elvetett és 1903. február 1-éig agárszaton használva még nem volt. Nevezési zárnep 1903. március 1-je, mikor is a kölyök neve s. ártmazása (apja és anyja) színe és neme és tenyésztője írásban bejelentendő. Tét: 10 korona, mely összeg a nevezéskor beküldendő. Május 1-én minden nevezett agár után további 20 korona után-tisztelet; utas napja előtt délután 5 óráig, — mikor a sorshúzás is történik, — még 20 korona fizetendő minden agár után. A verseny színhelye: *Nagykikinda*. A verseny határnapját az Országos Agársz Szövetség igazgatósága majusi ülésében határozza meg. Nevezni dr. *Hudja* Bélánál, az Országos Agársz Szövetség titkárnál lehet Szolnokon.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Sóos bíró ügye.** Dr. *Sárhány* Lajos vizsgálóbíró — mint ismeretes — megvesztegetés bűnlette miatt rendelte el a vizsgálót dr. *Sóos* Kálmán törvénytési bíró ellen, egyben pedig elrendelte a szarolás miatt előzetes letartóztatásba veit *Schwartz* Abraham ügynöknek szabadlábra helyezését. A vizsgálóbíró határozata ellen az ügyesség képviselőleiben dr. *Magyar* István ügyész felfolyomást jelentett be a törvénytészek vádtanácsához. E felfolyomódás következtében az összes ügyiratokat dr. *Sárhány* Lajos vizsgálóbíró átette *Csáran* táblabíróhoz, a vádtanács elnökéhez, aki az ügyet referálás végett dr. *Matucz* Arthur bírónak osztotta ki. A vádtanács még ma akart dönteni a felfolyomódás fölött, de az ügy ma még nem kerülhetett vádtanácsai tárgyalás alá, mert az előadó bíró nem tanulmányozhatta át kelőképpen az ügyiratokat s így csak holnap délelőtt fog a vádtanács dönteni.

§§ **Az ápoló tévedése.** A pestvidéki törvénytészek tegnap tárgyalta *Kovács* Károly ápoló ügyét, akit azzal vádoltak, hogy a gondozására bízott dr. *Glauber* Samu-nak, akit család a otthon ápolatott súlyos agyvágyu-

lása miatt, gondatlanságból halálát okozta. Tévedésből karbolsavat adott be egy éjjel a betegnek a göröszt csillapító orvosság helyett. A főügyvárlason az ápoló arval védekezett, hogy napokig nem aludt abban az időben a beteg súlyos állapota miatt s hogy a szobában félhomály volt; különben pedig egyformán színi és nagysága ügyben volt mindkét orvosság. Dr. *Tóth* István királyi alügyész vádbeszéde után a törvénytészek tekintetel az igen nyomos nyihitő körülményekre, *Kovács* Károlyt a 92. szakasz alkalmazásával, gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt ötven korona pénzbüntetésre, s ha ez az összeg nem volna behajtható, ötnapi elzárásra ítélte. A bünyüg iratait átteszi a törvénytészek a budapesti királyi büntető-járásbírósághoz, hogy az egészes ellen való kibágás miatt vonja felelősségre a drogéria-üzlet tulajdonosát.

A Humbert-Cattai-pör.

Páris, február 13.

A tárgyalás tegnapi, második napján a közönség részéről éppen oly érdeklődés mutatkozott, mint az első napon. Első tanunk *Crémieux* szenátort hallgatták ki, aki Humberték szerint ama politikusok között volt, akik Cattait az uszora miatti elítélés-től meg akarták menteni. *Crémieux* kijelentette, hogy Cattainak Humbertékkel való üzleti összeköttetésében neki semmiféle szerepe nem volt. Egyszer Cattai telefonon ügyvédi tanácsot kért tőle, mert tudni akarta, hogy Humbertné a Cattai ellen támasztott uszora-pörben szerepe lehet-e mint magánél. *Crémieux* igennel válaszolt, ha Cattai jogi képviselője lett volna, azt most bevallaná.

Az első: Nem tett lépéseket az Egyiptomi-bank érdekében? — *Crémieux:* Ez egészen más ügy. A bank az én ügyem. Képviselőletem egy 42 000 frankos váltót peresíttem Humbert Frigyes ellen. A váltó Aghim egyiptomi bankár után került a bankhoz. De itt az a ritka eset történt, hogy kiúztették a váltót. E kölcsön kamatába öt százalék volt.

Humbert Frigyes és Teréz indulatosan ellentmondanak e vallomásnak. Kijelentik, hogy Aghim térsa volt Cattainak, *Crémieux* pedig ügyvédi képviselője és tanácsadója.

Majd felé vanak egy névtelen levelet melyben *Crémieux*-ról azt írják, hogy Cattai titkos tanácsadója, aki nagy honoráriumot kapott.

Crémieux: Ez a levei a jasság!

Humbert Frigyes: Mondja hat meg akkor, mekkora tiszteletdíjat kapott Cattaitól!

Crémieux: Mit törődök ön azzal, mekkora tiszteletdíjat kapok ügyeimeitől.

Az első megkérdezi Humbertnével, szándékozik-e kérdeznit valamit a tanutól.

Humbertné: Ez az ember hazug ember!

Előnk: Nem ez most a kérdés.

Cattai valami megjegyzést tesz, amire a közönség gnyos nevetésbe tört ki.

Rousseau ügyvéd: Mégis csak botrányos ez a viselkedés. Valahányszor ügyilem egyet szól, kigunyolják. Mégis csak botrány!

Henri Robert védőügyvéd: Ön akarta a botrányt. Minekelőtte bezárna a bizonyítási eljárás, sorra kérdezi az első a vádoltakat, van-e megjegyzéni valójuk. Mindahárman fejükkel biccentve jelelik, hogy nincsen, csupán *Therése* mondja oda *Crémieux*nak:

— A viszontlátásig! Találkozunk még majd! Még eddig nem beszéltem.

Előnk: De beszéljen, kérem. Elmondhat mindent, amit csak kíván.

Humbertné felemelkedik s néhány szót mormol halkán, amiből csak ennyi érthető:

— Nem, nem, ma nem. Rosszul érzem magamat.

Erre Rousseau ügyvéd, Cattai képviselője, belefog vádbeszédbe. Azt igyekszik kimutatni, hogy a Cattai ellen támasztott uszorások vádja meg nem áll, mivel védenne mindössze kilencszázalékos kamatot szedett. Vereque szakértő is csakugy Humberték szuggesztója alatt volt, mint más. *Rousseau* szerint Humberték Cattai ellen való elkeseredésének oka nem egyéb, mint hogy az utóbbi bele áított Humberték csalárd játékába és leleplezte őket. Humberték meg sem próbálkoztak rága ma bizonyításával. Hatalmas összeköttetésekben bízakodva, teték meg ezt a fél elentést uszora címén. A főjelentést nem kisebb va aki, mint *Jaquin* államtanácsos szerkesztette. Másfél óra hosszat tartó, szigorúan szakszerű beszédben okolta meg ezután *Rousseau* vádindítványát és igyekezett rábizonyítani a vádotokra, hogy rágalmozó szándékkal, rosszhiszeműen teték meg a főjelentést. Mikor bizonyításai során a *Crawfordok* örökségéről megjegyezte, hogy annak létezésében senki sem hisz már, maga Humbertné sem, ez az utóbbi föl pattant helyéről és hevesen közbözött:

— Bocsánat, én hiszek benne!

Rousseau után *Henri Robert* ügyvéd, mint a Humbert-pár, *Chenu* ügyvéd, mint *Daurignac* Mária védője beszélt.

A mára kitűzött tárgyalást a törvénytészeknek sürős ügyekkel való ellátottsága következtében jövő csütörtökre halasztották. Ekkor mondják el a perbeszédet és valószínűleg kiúrdetik az ítéletet is.

A párisi *Matin* legutóbbi számában hosszabb intervjut közöl, amelyet egyik muukatras Bigault de Granrut előkelő párisi ügyvéddel folytatott. Bigault de Granrutról hirté járt, hogy mint Humbertnének egy,

esetben volt jogi tanácsosa, birtokában van a Humbertné és a tiltakozás Crawford testvérek közt kötött szerződés fényképmásolatának. Bigault de Granrut-t a per elején maga elé idézte Leydet vizsgálóbíró, akinek az ügyvéd megmutatta a fényképmásolatot, amelyen világosan fölismerhetők Gustave Humbert, volt igazságügyminiszternek s Thérèse asszony apósának kezvonásai, amiből kétségtelen, hogy a volt miniszter is tudott a csalásról, sőt a Crawfordokról szóló legendának talán épp ő volt a kieszője. Az ügyvéd vallomásra Leydet bír meggyeztette, hogy bizonyítékának nem nagy hasznát veszi már, mivel a volt miniszter büntetési voltáról amúgy is kétségtelen bizonyosságai vannak. több gépirásos levél alakjában, amelyek alá a miniszter írta oda tulajdon kezével a Crawford nevet. A Matin meginterjúvotta Bigault de Granrut-t, aki a lapnak ezt az értesítést megerősítette. A Matin nagy feldűntést kellett közelemlénye alapján a Temps egyik munkatársa ölkereste a miniszter övegyét aki roppant visszavonul tságban él most övegye leányával és unokájával, Humbert Évával. A miniszter övegye a leghevesebben tiltakozik a férjét illető újabb vádak ellen és kiméletlenül kifakadt Bigault de Granrut ellen, aki, ugymond, egy ízben szelnek bocsájtotta már ezeket a vádjait, a miért annak idején pörrel is támarta meg. A pör, sajnos, tárgyalásra nem kerül a Humbert-ügy eldőltség, de addig is a meghatározottabb títakozás férje emlékének meghurcolása ellen.

A Humbert-ügy a kamarában.

Páris, február 13.

Binder interpellálni kíván arról, hogy a miniszterek és politikai személyek mily szerepet játszottak a Humbert-ügyben. Szemére veti Combes miniszterelnöknek, hogy kameleon-politikát folytat. (Heves tiltakozás a baloldalon.)

Lockroy felhívására Binder visszavonja a kameleon kifejezést, de célzással Combes miniszterelnökre, a rendőri büntetőbírósg elotti megjelenés szükségességéről, a parlament és a kormány szép virágjáról beszél. (Újabb tiltakozások és felkiáltások: A cenzurát!)

Lockroy megint a szónokot. (Zaj.)

Combes, Vallé és Berard felállnak és a baloldal tetszésnyilvánításai közt elhagyják a termet. A többséghez tartozó képviselők hevesen bírálnak Binderre és képmutatónak nevezik őt. Mint-hogy Binder vonakodik szavait visszavonni, Lockroy kérdést intéz a kamarához a cenzura tekintetében. Ezt az egész baloldal és jobboldal kimondja, csak a nacionalisták szavaznak ellene. A miniszterek ismét a terembe lépnek, ahol tetszéssel fogadják.

Binder avval vádolja a többséget, hogy vezére gyanus ember. (Zaj és tartós nyugtalanság.) A kamara elhatározza, hogy a szónoktól megvonják a szót. Binder vonakodik a szószekeket elhagyni. Lockroy felteszi kalapját és az ülést felfüggeszti.

10 perc múlva ismét megnyitották az ülést, Binder még mindig a szószekeken áll. Lockroy elnök újból felhívja, hogy alkalmazkodjék a kamará akarathoz, ha nem akarja kockáztatni a kizárás büntetését. Binder még tiltakozni akar. Minthogy azonban az elnök nem engedi beszélni, végre elhagyja a szószekeket. (Taps a baloldal padjain.)

Vallé igazságügyminiszter konstatálja, hogy már harmadszor interpellálják a Humbert-ügyben. (Baudry d'Asson közbekkiált: Nem utoljára! Nevelés.) Vallé: Tudni óhajtottam, vajjon ebben az országban szélhámosoknak és tolvajoknak joguk van-e becsületes embereket vádolni. (Tetszés a baloldalon.) Egyszer a szememre vetették, hogy nem fogadtam Humberteket, most a szememre vetik, hogy megtettem ezt. Most meg kell tudnunk, vajjon a kamara a század legnagyobb gazembereinek szolgálatában áll-e. (Élénk tetszés a baloldalon.) Combes miniszterelnök kívánságára a kamara elhatározza, hogy Binder interpellációjának tárgyalását a többi interpellációk tárgyalásáig elhalasztja és azután folytatjuk a pénzügyi törvény tárgyalását.

TÁVIRATOK

Bécs, február 13. Az eküdtbírósg Kunsobner cipészegédet törvénytelen gyermekének meggyilkolása miatt halálra ítélte.

Bécs, február 13. Báró Engerth, az osztrák-magyar államasut-társaság központi felügyelője ma délelben 63 éves korában meghalt.

Az osztrák Reichsrathból.

Bécs, február 13. A képviselőház első olvasés-ban tárgyalja a sajtótörvény-novellát. Valamennyi szónok elismeri, hogy a kormány javaslatának kétségtelenül vannak előnyei, de sok tekintetben, különösen a sajtófélségekre vonatkozó törvénykezés és a kolportázs-szabadság tekintetében javításra szorul. A javaslatot sajtó-bizottsághoz utasítják, amelynek tagjai számát 37-ről 48-ra emelik. A legközelebbi ülésekeden lesz. Napirend: a véderőjavaslat második olvasása.

Bu-Hamara — öngyilkos.

Tanger, február 13. A szultánnak egy külön követ által idehozott levele, melyet a nagy mecsurtben a szokásos ünnepek közt olvastak fel, közli a felkelés összeesküvésének levertését és azt mondja, hogy Bu-Hamard a seriffolvasság üldözöte és eközben Bu-Hamara beleléte magát a Lobu folyóba és hogy El Menebhi hadügyminiszter egy erős osztály élén Tazzába bevonult, hogy a felkelőket szigoruan megbüntesse. A levél végül közli, hogy Tazzában és Hila-Hiaynában (?) állandó helyőrséget fognak tartani.

Vád alá helyezett miniszterek.

Szófia, február 13. Az államotörvényszék holnap kezdi meg Pavlov semmitőszéki elnök vezetése alatt a vád alá helyezett miniszterek, Ivancsov, Radoszlavov, Toncsev és Tenev ügyének a tárgyalását.

A kétéves szolgálati idő.

Páris, február 13. Billot tábornok a szenátusban indítványozza, hogy a 31. cikket, mely a kétéves szolgálati idő elvét mondja ki, utasítsák vissza a bizottsághoz, mert ezt az elvet vesszedelmesnek tartja. André hadügyminiszter kívánságára ezt az indítványt 191 szavazattal 84 ellenében elvetették. Ezután a 31. cikket 231 szavazattal 26 ellenében elfogadták. A 32. cikket, mely bizonyos számú katonának az első szolgálati év utáni szabadságolásáról intézkedik és a 33. cikket, mely szerint az újonok október hóban hivatdók be, vita nélkül elfogadták és az ülést berekesztették.

Szociáldemokrácia és agrárizmus.

Berlin, február 13. A birodalmi belügyi hivatal kötségtvetésének tárgyalásánál gróf Posadowski államtitkár kijelenti, hogy ami a stuttgarti kongresszust illeti, konstatabáló, hogy egy a belső, mint a külső dekorációnál különböző színeket alkalmaztak. Hogy vörös színek is voltak ezek közt, az közömbös. Két pótus mozgatja most közéletünket: A szociáldemokrácia és az agrár-mozgalom. Az agrár-mozgalom abból keletkezett, hogy a mult évszázad elején a régi agrár alkotmányt, mely a politikai alkotmányával a legszorosabban összefügg, eltörölték a nélkül, hogy helyébe mást tettek volna. A német mezőgazdaság fontos ágát magára hagyják. Később tudva evőleg egy nagy államértfű az mondta: Megint egyszer 30 éven át gondoskodnunk kell a mezőgazdaságról. A német mezőgazdasággal szemben némely elhanyagolást ismét jóvá kellett tenni. Ezt még Schippel szociáldemokrata is elismeri. Szemre vetették, hogy utaltam az angol viszonyokra. Barth képviselő a „Nation“-ban megjelent cikkében leírta, hogy a fogoly-madár mentette meg a Norfolk grófságot, mert a föld ott már nem jövedelmezett és csak a vadászatra lehetett berbeadni. Eszaki és keleti Németországban a kedvezőlen éghajlat következtében hasonló viszonyok vannak és a szövetséges kormányok nem akarják, hogy ott is a foglyok mentétek meg a mezőgazdaságot. A szociáldemokrata-mozgalom szintén abból keletkezett, hogy a mult évszázad elején az ország régi alkotmányát lassankint eltörölték. Akkor talán elmulasztották, hogy a modern ipari fejlődéssel szemben idejekorán új intézményeket létesítsenek, melyek ismét lehetővé tennék a nagyobb munkástörvények testileti életét. Így mindinkább megazul a munkaadó és a munkás személyes viszonya. El lehet mondani, hogy éppen a monárkiákban, mindenkélt a német monárkiákban az uralkodóknak atyai gondoskedése által kiváló intézkedések történtek a szegényebb néposztály érdekében. Ha önk csupán osztálytársaiat, a munkásokat akarják képviselni, de másrésztől ezzel politikai törekvéseket kötnek egybe, melyek a fennálló államforma megváltoztatására irányulnak, úgy önmaguk lényegesen megnévezik saját törekvéseiket. Két dolgot osztatlan csodálat, sőt irigységgel emlegetnek a küllöidön, a német iskolát és a német törvényhozást. Egyik követelésük az erősebb progresszív jövedelmi adó behozatala. Éppen a monárkius államokban lépett fel a legélesebben a közvetett adók rendszere és máig nem sikerült behozni a jövedelmi adót, annál kevésbé a progresszív jövedelmi adót. Ha önk csakugyan első akarják mozdatni a munkásérdekeket, amit ezt a szövetséges kormányok és a ház többsége is akarja, úgy ne kapcsolják össze ilyen módon a munkáspolitikai kérdést.

ily általános, igen vesszedelmes politikai kérdésekkal. Így fognak legtöbbet használni saját ügyüknek. Egy nem monárkius állam feje személyesen mondta nekem, hogy a német szociális politika Európában forradalmat fog csinálni egy magasabb kultura szeltemében. (Tetszés.)

A venezuelai konfliktus vége.

London, február 13. Balfour miniszterelnök, aki ma Liverpoolban beszélt, közölte, hogy Lansdowne máriki külügyminisztertől azt a jelentést kapta, hogy a venezuelai kérdésben felmerült összes nehézségeket elhárították és az angol és német jegyzőkönyvet elfogadták. Nincs tehát akadály többé, mely a vitás kérdés elintézését késleltethetné.

Washington, február 13. Bowen az angol, német és olasz jegyzőkönyvek aláírását ma estére 7 és 8 óra közt várja.

Washington, február 14. Hir szerint a jegyzőkönyveket ma aláírják, még pedig Herbert angol nagykövet betegsége miatt az angol nagykövetséggen. A jegyzőkönyvek állítólag ugyan megkeszerveztek, hogy a venezuelai kérdés általuk elintéztnek tekinthető az esetben is, ha azt kívánják, hogy előnyösség kérdése a hágal békebírósg elé való terjesztés nélkül rendezessék. Bowen egy intézkedést, hogy a puerto-cabellói és la-guayrai kikötők március havi vámbevételének 30%-a a szövetséges hatalmasságok követeléseire félretétesék és hogy az első részletet Németország március 15-ikén megkapja.

Egy híres párbaj emlékezte.

Barletta, (Bari tartomány) február 13. A 13 olasz és ugyanannyi francia lovag közt lelolyt párbaj 400-ik évfordulója alkalmából ma a városi hatóságok és sok egyesület ünnepies menetben vonult a St-Elia tőre, ahol a párbaj történt. Mintán Vischi szenátor ünnepi beszédet mondott, a menet visszatért Barletta-ba, ahol leleplezték a St-Sepolero templomra alkalmazott emléktáblát, miközben Spagnoiotti képviselő beszédet mondott. A várost ünnepiesen fellobogták.

Róma, február 13. A szenátus elfogadott egy napirendet amely azt mondja, hogy a szenátus boldognak érzi magát, hogy a nemzettel együtt ünneplheteti a barlettai párbaj négy századik évfordulóját és azt kívánja a háznak, hogy gyakran ismétlődjenek a vitéségnek oly példái, amilyent az elődök adtak.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, február 13. A sohodnica-petroléum részvényársaság mai közgyűlésén előter esztették az 1902. évi mérésget, amely 16 millió korona leírása után 845.000 korona vesztésggel zárul. Ez a vesztéség a tartalék-alapból fog fedezetelni.

Bécs, február 13. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A két napig tartó reakció után a mai határidőtőzsdén szilárd lett a hangulat, küllöldről nem jelentkezett semmi kezdeményezés, New Yorkban tegnapi ünnepe volt s a mértékadó piacokon az árfoylamok alig változtak, a budapesti tőzsdé sem gyakorolt élénkítő befolyást s csak a hidegebbre joridult időknek tulajdonítatják, hogy élénkebb fedezeti kereslet mutatkozott s az árfoylamok áltáiban 8 fillérral emelkedtek.

Kötötelett: Buza tavaszra 7.50-7.55, rozs tavaszra 6.87-6.90, zab tavaszra 6.30-6.34 korona.

A készárúk piacán a fogyasztás telénsége következtében áltáiban nem volt javulás, csak éppen rosszért kellett volna szükség esetén 5 fillérral többet fizetni.

Buza tavaszra 7.53, rozs tavaszra 6.83, zab tavaszra 6.89-6.90 korona.

New-York, február 13. (Terményjósede.) (Zárlat.)
 Gyapot: New-Yorkban helyben 9.60 (9.50). Február 9 9.41 (9.18). Májusra 9.51 (9.31). New-Orleansban helyben 9.1/8 (9.1/4). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.20 (8.20). Stand white Philadelphianban 8.15 (8.15). Refined in Cases 10.50 (10.50). Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — Zsír: Western steam 10.— (10.—). Robe és Brothers 10.15 (10.20). — Tengeri iránzata engedő. — Február 13.— (—, —). — Márciusra 57.— (58.1/2). Májusra 51.1/2 (51.1/2). — Buza iránzata gyenge. — Píros ószi helyben 82.1/2 (82.1/2) Február 13.— (—, —). Márciusra 83.— (88.1/2). Májusra 81.1/2 (81.1/2). Jul-ra 78.1/4 (78.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kész: fair Rio 7. sz. 5.1/2 (5.1/2). — Feb-ra 4.60 (4.50). Májusra 4.76 (4.70). — Lászt: Spring Wheat clears 8 05-3.10 (8.05-8.10). Cukor: 3.1/2 (3.1/2). On: 29.60-29.75 (29.20-29.30). — Rész: 12.75-12.90 (12.75-12.95). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 13. (Terményjósede.) (Zárlat.)
 Buza iránzata gyenge. — Máj-ra 77.1/2 (78.1/2). — Juliusra 73.1/2 (74.1/2). — Tengeri iránzata engedő. — Feb-ra 53.1/2 (53.1/2). — Zsír: Feb-ra 9.55 (9.52). Máj-ra 9.47 (9.45). — Szalonna short clear 9.43 (9.43). — Sertészsír: Májusra 17.— (16.90). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

A kivándorló.

Aki ezt a magyar hazát
Más hazáért odahagyja,
Az a földnek hívó szavát
Egyre hallja, egyre hallja,

Mi is az a csodaerő,
Mely szüntelen visszavonja?
A nádfőde piciny kumybó,
Vagy a szőlő lankás dombjá?

Avagy talán az a könycesep,
Amely arcán végigpergett,
Midőn látta utójára
Azt a falut, azt a berket?

Ó sem tudja, mi lehet az,
Ami hírja mindörökké
S elkíséri, mint hű társat,
Az idegen sírgödörbe.

Fekeli Sándor.

† **Wagner darabjainak jövedelme.** Wagner darabjainak múltévi jövedelméről, vagyis arról a summáról, amit a színházak az örökösöknek kifizettek, a következő kimutatás számol be: Az első helyen áll *Lohengrin*, amely 991-szer került színpadra csupán Németországban, ahol 120.000 koronát jövedelmezett. Amerikában 812 előadás után 100.000, míg Franciaországban, Olaszországban és Hollandiában 420 előadás után 80.000 koronát juttatott az örökösöknek. *Lohengrin* tehát egy esztendő alatt kerek 300.000 korona tantímet hozott az örökösöknek. A *Tannhäuser* 496 előadás után 150.000 koronát, a *Bolygó hollandi* 70.000, a *Mesteralakok* 78.000, *Trisztán* 16.000, a *Nibelungok* 92.000, hangversenyeken előadott művek pedig 38.000 koronával járultak a jövedelemhez, amely ilyenkorán a múlt esztendőben 742.000 koronára rugott. Amint látható ezekből az adatokból, Wagner operáinak egyévi jövedelméből igen sok család élhetne meg tisztességesen.

† **Törpe postamester-nő.** Hattie Royd asszony, akinek az Egyesült-Államok Centerville városkájában postahivatala van, huszesztendei munkédés után most lemondott állásáról. E: a postamester-nő alig három láb magas. Férje, egy derék levélhordó, mikor meg akarja csókolni a feleségét, előbb az asztalra emeli a kicsi asszonyt. Legérdekesebb volt azonban az esküvőjük. A pap nem tudta magát visszatartani a nevetéstől. Hogy a házasulandó pár egyenlő magas legyen, egy ládára állította fel a menyasszonyt s úgy esketett. Hattie Royd egyébként mindenféle ismeretes személyiség az Egyesült-Államokban.

REGÉNY

AZ ÚJ MAGDOLNA

— REGÉNY —

Írta: WILKIE COLLINS

(13)

Miután gondolatmenete erre a kikerülhetetlen következtetésre jutott, elhatározta, hogy minden befolyását latba veti a szerelmes Horace érdekében, az alkalmas eszközök megválasztását a pillanatra bizva.

— Grace! — szól ki szeretetreméltóan, miközben a télikertre nyíló ajtóhoz közeledett.

A nagy, bájos megjelenésű alak a szürke ruhában látható lett, élesen kiválva a télikert zöld háttérben.

— Engem hívtát, lady Janet?

— Igen, szeretnék önnel beszélni; jöjjön csak és üljön ide mellém.

E szavaknál lady Janet a kerevathoz ment és leültette maga mellé társalkodóját.

Második fejezet.

Az a férfi megjelenik.

— Ma nagyon halvány színben van, gyermekem.

Mercy fáradtan sóhajtott:

— Nem érzem jól magamat. A legeseké-nyebb láрма is megremít. Elfáradok, ha csak a szobám keresztülmegyek.

Lady Janet barátságosan megveregette Mercy vállát.

— Megkísértjük, vajjon használ-e önnek a levegőváltozás. Hová utazzunk? A kontinensre-e, vagy a tengerre?

— Ön nagyon is jó irántam, lady Janet.

† **Björnson és a franciák.** Björnson egy francia revueben a kiállítás esztendejében olyat mondott a francia kulturáról, hogy kínai fallal keríti körül magát s azon belül megcsontosul és megjegecesedik. Ezért alaposan rátámadtak Björnsonra s egyebek közt szemére lobbantották, hogy a franciák ellen való nagy keserűségének oka nem egyéb, mint hogy ünnepeket akarta magát Párisban, de alig hederítettek rá. Egy francia revue egyik minapi cikkében megismétlődött most ez a vád, ami végre komoly felszólásra készítette a norvég író. A következő levelet írta Paul-Hyacinthe Loysen. párisi barátjának:

Kedves barátom!

Idővel még a hazugságnak is vége szakad. Nem tudná végtét vetni annak a hazugságnak, amely azt fogja reám, hogy magam ünnepeletése végett mentem Franciaországba, hogy számításom balul ütött ki s rosszkedvemben és bosszúból itéltem meg azért egy az önké hazáját, mint ahogy megítéltem? Egyáltalán nem azért mentem Párisba, hogy eljásszam ott drámáimat vagy hogy ünnepeletsem magamat, sőt az ilyesmi elkerülésére minden tőlem telhetőt megtettem... Gyermekeim látogatására mentem Párisba. Ön a tanum rá, hogy a legmeghittebb körben életem ott, senkit meg nem látogattam, senki látogatását nem fogadtam. Mikor lesz hát végük az ostoba mende-mondáknak? Amit én a franciák „kínai jala”-ról mondtam, arról husz esztendeje meg voltam már győződve... Hogy azonban ez a véleményem a nyilvánosság elé került, abban egy újságírónak illojaltusa a hibás, aki előbb kicsavarta belőlem ezt a vallomást, aztán, bár igen határozottan megtiltottam közreadását, még is közzétette...

Híve

Björnsterne Björnson.

† **Légnymással hajtott mozdonyok.** Ma már a közúti vasutaknál csaknem mindenütt a villamosságot használják hajtóerőül. Ebben a tekintetben csak Páris tesz kivételt, ahol a közúti vasutakon a vontatási rendszerek egész sokaságát látjuk alkalmazásban. Párisban több vonal van, amelyek a kocsikat légnymással dolgozó mozdonyok továbbítják. Ezek a mozdonyok egy 120 tonnás vonattal 30 kilométert tesznek meg, aztán egy központban ismét megtöltik azokat. A társaság utabban 26 ilyen mozdonyt rendelt meg, minthogy az eddigiek jól beváltak. Annyi bizonyos, hogy üzemük olcsóbb, mint a villamos motoroké.

† **Főkabór-templom.** Különös templomról ír egy volt gróndán hitérítő, aki 1897-ben lefordította és kiadta az evangéliumot híve számára. Néhány bennszülött megtanult olvasni és tanulmányozta az evangéliumot. Majd megszapordtak a hívek és egyszerre huszonhatan tértek át a keresztény vallásra. Előbb-utóbb szükségessé vált egy templom felépítése, de nem volt ia az építéshez. Ezért összelogdostam negyven főkát, azok bórét kiteszítették és volt — templom. Hogy a hideg be ne hatoljon, befűdték hő-

— Önnel szemben nem is lehet az ember nagyon is jó.

Mercy halvány arcára az örömteljes izgalom pírja szállt; gyönyörű volt ebben a pillanatban.

— Oh! — kiáltott önkéntelenül. — Mondja ezt még egyszer!

— Még egyszer mondjam? — ismétlé Janet és csudálkozva nézett a leányra.

— Igen! Ne tartson gőgösnek; csak hiunk. Nem tudom elég gyakran hallani öntől, hogy megkedvelt engem. Hát csakugyan jól esik önnek, hogy a házában vagyok? Jól viseltem magamat, amióta itt vagyok?

Az egyetlen mentés a névhamisításra — ha ugyan volt arra egyáltalán mentés — e kérdések igenlő válaszában volt. Mindenestre volt abban sok megnyugtató, hogy az ál-Grace-ot el lehetett mondani, hogy oly méltó állásához, hogy az igazi Grace se lehetett különben.

Lady Janetet részben megindította, részben jókedvre hangolta az a szokatlan komolyság, ahogy Mercy ezt a kérdést hozzá intézte.

— Hogy jól viselkedik-e? ismétlé lady Janet. Édes szívem, hiszen ön úgy beszél, mint egy gyermek! Kezét gyöngéden rátette Mercy karjára és aztán komolyabb hangon folytatta: Nem mondok nagyon sokat, ha áldom azt a napot, amelyen ön hozzám jött. Azt hiszem, nem szerethetném jobban, ha a saját leányom volna.

Mercy hirtelen félrefordította fejét, hogy elérje arcát. Lady Janet még fogta a karját és érezte reszketését. Mi baja, édesem, — kérdé az ő hirtelen, egyenes modorában.

— Csak nagyon halás vagyok önnek, lady Janet, tovább semmi.

Fáradt, tört hangon mondta Mercy e szavakat. Arca még félretekintett, úgy hogy lady Janet nem láthatta.

Mit mondtam tehát, hogy ezt a kitörést idéztem elő? — gondolta az öreg hölgy csudálkozva. — Ma talán lág hangulatban van? Akkor alkalmas időpont arra, hogy Horace érdekében megszóljak neki. E kedvező körülményt szem előtt

val. Így építettek egy templomot, mely 18 1/2 láb nagy volt. De szerencsétlenek voltak a szent eszközök. Egy napon éhes kutyák lakaparták a havat és kirágták — a templom falát.

† **Európai színházak.** Egy angol lap szerint Európában 1554 színház van, bele nem érve az apróbb vidéki színházakat. Legtöbb színháza van Olaszországnak 348, Franciaországnak 237, Németországnak 194, Spanyolorzágnak 160, Angliában 199, ebből magában Londonban 49, a Magyar-Osztrák monarchiának 132, Oroszországnak 44, Belgiumnak 34, Németalföldnek 29, Svájcnak 20, Portugáliának 16, Svédországnak 10, Dániának 10, Norvégiának 8, Görögországnak 4, Törökországnak 4, Romániának 3 és Szerbiának 2.

† **Osztályérdek és erkölcs.** Dél-Németország egyik városában nemrégiben egy lapot indítottak meg, amely programjával a pincérnők osztályának, erkölcsi helyzetének és mindennemű érdekének védelméért tüzte ki. A lapnak minapi számában aztán a következő hirdetés jelent meg:

Az a pincérnő, aki vasárnap hetedfél órakor a pályaudvar közelében a villamosról leszállott, arra kéri, tudassa a címét azért a diákkal, aki szembe lát vele és zabolakendőt felvesse. Válasz: „Édes boldogság” cím alatt e lap kiadóhivatalába kéri.

No, ha ez sem mozdítja elő a német pincérnők erkölcsi érdekeit, akkor semmi sem mozdítja elő!

† **Hol legmélyebb a tenger?** A legújabb mérések szerint a tenger az Atlanti-, a Csendes és az Indiai-óceánban a legmélyebb. A középnyelenség az Atlanti-óceánon 3900, a Csendes-óceánban 3700 és az Indiai-óceánban 3350 méter. A monaki herceg tengeremérő cirkái az Atlanti-óceánban 6000 méteres mélységre akadtak. A legmélyebb pontja a tengernek Tristan d'Acunha szigete és a Rio de la Plata folyó torkolata közt van, ahol a tenger 14 000 méter mélységű, vagyis 5000 méterrel mélyebb, mint amilyen magas a föld legnagyobb hegyesúcsa, a Gaurizankár, amelynek csak 8840 méter a magassága.

Próbások.

A Rómában emelendő Dante-szobor körülbelül egymillió lírába kerül.

— 1872 óta 400 mértőldnyi vasut épült Japánban.

— 1877 óta 102 nő vett ki szabadalmi levelet Németországban.

— Bunnab és Aassam 50.000.000 gallon petrolumot bocsátottak piacra az elmúlt éven.

— A drót-néklü távirónál minden percben 40 szót lehet táviratozni.

tartva közeledett a kényes tárggyal azzal az óvatossággal, amely különösen az első lépésnél nagyon kívánatos volt.

— Mi oly jól megértünk egymással, — kezdé a lady ujra, — hogy mindkettőnknek nehezünkre fog esni, ha majd egyszer változás fog beállani életünkben. Az én koromban természetesen még súlyosabban fogom érezni. Mit csináljak majd akkor, Grace, ha elkövetkezik a nap, amelyen fogadott leányomtól el kell válnom.

Mercy felkelt és megint mutatta arcát. Szemeiben még tündökölték a könnyek nyomai.

— Miért hangyám el önt? — kérdé rémülten.

— Azt bizonyára ön maga-magától is tudja! — szölt lady Janet.

— Nem, nem tudom. Mondja meg, miért?

— Horace majd megmondja önnek.

Ez az utolsó célzás sokkal világosabb volt, hogyssem Mercy meg ne értette volna. Lehajtotta fejét, megint reszketni kezdett. Lady Janet mérték-telen csodálkozással tekintett rá.

— Történt valami Horace és ön közt? — kérdé.

— Nem.

— Hiszen ön ismeri szívét, édes gyermekem? Ön bizonyára nem bátorította volna Horacet, ha nem szerette volna.

— Ugy van!

— És mégis...

Mióta ismerték egymást, most először merte félbeszakítani Mercy jövőjét.

— Drága lady Janet, — vágott szeliden közbe, nekem éppenséggel nem sürgős a házasság. Még bőven lesz alkalmunk a jövőben, hogy beszél-gessünk róla. De hiszen ön valamit akart nekem mondani. Mi az?

Nem volt könnyű dolog lady Janet Royt kiforgatni elhatározásától. Erre az utolsó kérdésre azonban elakadt szava. Mindazok után, ami éppen most történt, fiatal barátjának halvány sejtelmé sem volt arról, mily ügyet szeretne most vele megbeszélni.

— Az elmúlt éven közművelődési célokra 35,000,000 dollárt ajándékoztak az Egyesült-Államok.
 — Minden 1000 ember közül, akit az elmúlt éven az Egyesült-Államok hadseregébe besoroztak, 34 volt német és 27 ír születésű.
 — Hawaii 160,000 lakosa közül 60,000 japán és 30,000 ezer a kínai.
 — A newyorki főposta múlt évi forgalma 223,000,000 dollár volt.
 — Nagy-Britanniában az elmúlt évben 5130 csőd volt.
 — Bostonban az iskolás gyermekek száma 94,882.
 — Az emberi haj nyáron gyorsabban nő, mint télen.
 — Az Egyesült-Államok az elmúlt éven több vasat és acélit állítottak elő, mint Anglia és Németország együttvéve.
 — Velence után Berlinnek van a legtöbb hidja az összes európai városok között.
 — A dél-afrikai háborúról eddig 160-nél több könyvet adtak ki.
 — Londonban 23 akernyi föld szükséges évente temetkezésre.
 — Wisconsin államban a múlt évi szénatermés 36,000,000 dollár értékű volt.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A Fővárosi Kereskedők Egyesülete ma tartotta rendes havi választmányi ülését. *Mócsány József* elnök jelentést tett az összes szakosztályoknak a vasárnapi munkaszüneti tárgyában tartott üléséről. A választmány magakéig tette a szakosztályok ülésén hozott javaslatot és elhatározta, hogy a teljes vasárnapi munkaszünet érdekében öltöztetést intéz a kereskedelmi körmághoz és pedig oly értelemben, hogy az aól csupán a a karácsonyi ünnepek előtti vasárnap vették ki. Elnök ezzel kapcsolatban — illetékes helyről vett értesítés alapján — kiemeli, hogy a kereskedelmi miniszter azt a kérdést éber figyelemmel kíséri s hogy e részben *össze novelláris intézkedés* várható. A m. kir. zálogházzal kapcsolatban létesíteni szándékoló árverési oszarnok kérdése tekintetében a választmány azt az álláspontot foglalta el, hogy azon lesz, miképp az árverési oszarnok köre oszakis a zálogházban visszamaradt tárgyakra szorítottassék.

A baromfiélesztés tanítáa. Az okszerű baromfiélesztésnek a vidéken s különösen olyan helyeken való megismertetésére, ahol a földművelő nép szeretettel foglalkozik az állattenyésztési ágazattal: a *Baromfiélesztők Országos Egyesülete* a vármegyei gazdasági egyesületekkel karöltve egy-egy baromfiélesztési előadás ciklust rendez, amely vidékenként több napra terjed. Így előadást rendez és rendezett az egyesület Nőgrád, Máramaros- és Pestvármegyében és pedig Nőgrádban Nagy-Oroszi, Nécsa. Tolmács és Romhány községekben, Máramaros megyében: Hosszu-

Különös, milyenek manapság a fiatal leányok, — gondolta magában lady Janet — és most már igazán nem tudta, mit is mondjon.

Mercy kimeríthetetlen türelemmel várta, hogy lady Janet újra fölveszi a beszélgetés fonálát. A nehéz helyzet ezáltal még súlyosabbá vált és a csend aggasztóan azzal fenyegetett, hogy a beszélgetésnek hirtelen es időnek előtte vége szakad — amikor feltárult a könyvtárterem ajtaja és egy szolgáló, kezében egy ezüsttálccával, belépett a szobába.

Lady Janet azonnal a szolgáló ártatlan fején eresztette ki növekvő izgatottságát.

— Mit keres itt? — kérde élesen. — Én nem esengettem önnek.

— Egy levél, nagyságos asszonyom, a küldőnk kint vár a válasza.

A szolgáló urnője elé tartotta az ezüsttálcaát és visszavonult.

Lady Janet, bár egészen meglepődve, felismerte a címzés irását.

— Bocssáson meg, kedves Grace — mondá — és régi divatu udvariassággal szünetet tartott, mielőtt felnyitotta a borítékot. Mercy a belecgyezés szokásos jelen intett és a szoba másik végére ment; bizonyára nem gondolt rá, hogy e levél érkezésével élete új fordulathoz ért. Lady Janet feltette pápaszemét.

— Különös, hogy megint visszatért! — mondá magában — és azzal az üres borítékot az asztalra hajtotta.

A levél, melynek írója nem volt más, mint a javítottézet kápolnájának hitszónoka, a következő sorokat tartalmazta:

„Édes nagynéném! Megint visszatértem Londonba, korábban, semmint hittem. Barátom, a lelkes, megrövidítette szabadságidejét és újra átvette kötelezettségeit a vidéken. Félek, hogy ön meg fog pirongatni, ha hallani fogja az okokat, melyek őt arra indították, hogy siettesse visszatérését. Mennél hamarabb szabad beismernem hálámat, annál jobban szeretem. Azonkívül van egy más oka is annak, amiért, mihelyt csak le-

mezőn, Tésősn és Máramarosszigeten, Pestvármegyében, Dunapatajra és Halason. Romániában és Halason folyó hó 22 én lesznek megtartva az előadások, március hónapban pedig Temes- és Győr vármegyék egyes községeiben. Az egyesület három napra terjedő baromfiélesztési tanfolyamot rendez Budapesten március hó folyamán.

A honi ipar érdekeiben. Az E. M. K. E. igazgatóválasztmányának Kolozsvárt tegnap tartott népes ülését a magyar ipar pártolását is foglalkozott. Az ülésen jelen voltak többek közt: gróf Béli Akos főispán elnök, gróf Korniss Viktor és gróf Teleki Domokos alelnökök. Dr. Bartók György református és Ferencz József unitárius püspökök, Sándor József országgyűlési képviselő, tiszteletbeli alelnök írtikár, Bíró Béla és Pál István apát-kanonokok, Merza Lajos főpénztáros, gróf Béli Kálmán, báró Jósika Lajos, dr. Haller Károly, Fekete Gábor, Lendvay Emil, Benkő Mihály, Kozma Ferenc, Szekula Akos Szvacsiná Géza polgármester, Vuchetich Sándor erdélyi kir. posta- és távirat-igazgató, Hory Béla, dr. Sárkány Lajos, dr. Weisz József, Szabó Sámuel, Poloz Rezső, Kuzsók István, Merza G. utca. Az értekezlet Fekete Gábor elnökösi táblai elnök indítványára, határozatban monda ki a magyar ipar pártolását.

Borjувásár. 1908. évi február hó 13 én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságától.) Felhajtás: Beholdi élő borjú 497 drb., leölt borjú — db., bécsi borjú — db., — db., nővendékmárha — darab, bárány élő 20 darab, leölt bárány 127 darab. Árjegyzések. — Beholdi élő borjú I. rendű 80—96 l.-ig, kivétel 98. — II. rendű élő borjúkért 70—78 l.-ig, 1 kilónkint, leölt borjú I. r. — l.-ig, II. r. — l.-tól — l.-ig, kivét. f. kilónkint levonás nélkül. Rugott borjúkért — l.-ig. Nővendékmárha — l.-tól — l.-ig, I. r. — l.-ig, középmínőségű — l.-ig. alárendelt — l.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő 13.—16. — k., leölt bárány 8.—14. — k. kivétel 11. — k.-ig páronkint. — Irányzat élénk, az árak változatlank maradtak.

Sertéskonzumvásár. (A székesfehérvári sertés-vásár és községvidéki intézősége.) Február 13 án. Felhajtás: Zsirsértés, ugymint öreg I. rendű 350 kilogramm felül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Hussértés ugymint: nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Felhajtás összege 576 darab. Előző napi maradvány 292 darab, összesen 868 darab. Eladott 634 db. Maradvány 233 db. A vásár irányzata élénk. Az árak silárdák. — Kötvelet árak jegyzetük: Zsirsértés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül 100—116 fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 90—100 fillérig, selejtezett 90—116 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 106—110 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 98—108 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 93—104 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussértés: Nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, életsúlyban.

hetséges, látni szeretném. Szabad személyesen követnem Mablethorpe-Houseba levelemet? És szabad-e bemutatnom egy nőt, aki egészen idegen itt és aki iránt nagyon érdeklődöm. Kérem, küldje el e levél átadójával az igenlő választ. Nagyon leköteleznék vele őszinte hű öcsését.

Julian Gray.

Lady Janet bizalmatlankodva még egyszer előlvasta a levélnek azt a mondatát, amely az „idegen nőre” vonatkozott.

Julian Gray, egyetlen unokaöccsese volt, korán elhunyt legkedvesebb nővérsének fia. Alkalmasint nem állott volna oly magasban lady Janet becsülésében, mert nagynénje gyűlölte politikai és vallási nézeteit — de anyjával való feltűnő hasonlósága az öreg hölgnél javára szolgált és még inkább titkos büszkesége arra a korai hirtévre, amelyet a fiatal lelkész mint író és hitzónok szerzett magának. Ez enyhítő körülmények folytán és Julian elpusztíthatlan jökeve következtében a fiatal lelkész és nagynénje többnyire egészen barátságos lábon éltek egymással. Eltekintve — mint a lady mondani szokta — „utálatos nézeteitől”, lady Janet kedvelte Juliant és így érthető, ha kíváncsi lett a levélben említett titkozatos nőre. Talán elhatározta Julian, hogy családát alapít és megtalálta szíveválasztottját? Es ha igen, olyan választás volt-e az, amelybe a család is beleegyezhetik? Lady Janet nyílt arán világosan észlelhető volt, hogy ez utolsó kérdést illetőleg kételyei vannak.

Julian liberális nézetei alkalmasak voltak arra, hogy őt veszedelmes utra tereljék. Nagynénje aggodva csóválta fejét, amikor a kerevetről felkelve, a könyvtárszoba felé ment.

— Grace — szól a lady visszatérve — csak néhány sort írok öcsémnek, Mindjárt itt leszek újra.

Mercy a meglepetés kifejezésével közeledett jövevénye felé a szoba másik végéről.

(Folytatása következik.)

A budapesti gabonaözsde.

Budapest, február 13.

Nyugodt fizletmenet mellett 11000 métermássa bu: a keriz a forgalomba változatlan árakkal.

Rozsban nyugodt volt az irányzat.

Zab és tengeri irányzata szilárd volt.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 250 mm. 82.6 k. 8 K. 45 f., 300 mm. 81.5 k. 8 K. 40 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 300 mm. 81 k. 8 K. 42 1/2 f., 500 mm. 81 k. 8 K. 37 1/2 f., 600 mm. 81 k. 8 K. 37 1/2 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 30 f. felső, 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f. kevert, 100 mm. 79.5 k. 8 K. 30 f. sárga, 100 mm. 79 k. 8 K. 30 f. felső, 100 mm. 79 k. 8 K. 27 1/2 f. felső, 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f. felső.

Festőgyevidéki: 200 mm. 81 k. 8 K. 27 1/2 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 400 mm. 79 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 79.5 k. 8 K. 25 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 95 f.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 76 k. 7 K. 80 f., Budára szállítva.

Bánsági: 2000 mm. 77.5 k. 8 K. 22 1/2 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 07 1/2 f.

Szandai: 1500 mm. 78 k. 8 K.

Bácskai: 400 mm. 78 k. 8 K. 27 1/2 f., 300 mm.

77 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 100 mm.

78 k. 8 K. 10 f., 110 mm. 75 k. 8 K. 10 f., 300 mm.

76 k. 8 K. 22 1/2 f., 200 mm. 76 k. 8 K. 20 f.

Zentai: 800 mm. 78 k. 8 K. 20 f.

Mind három napra.

Rozs: 300 mm. 6 K. 77 1/2 f. három hónapra.

Zab: 100 mm. 6 K. 55 f., 100 mm. 6 K. 35 f.

Tengeri: 100 mm. 5 K. 62 1/2 f., ab Kőbánya.

Kiszépenyítés mellett.
 A közsári hivatalos jegyzése a budapesti árú és értéktőzsde s-akái szerint készpénzen 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonként.

Típus	Kilós	kilogramm árs		kilogramm árs		
		K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig	
Tiszavideki	uj	70	7.90	7.85	8.00	8.20
	27	7.85	7.95	8.10	8.25	8.30
	28	7.80	7.90	8.20	8.35	8.40
Felsőmagyar	29	7.80	7.90	8.10	8.25	8.30
	30	7.75	7.85	8.00	8.15	8.20
	31	7.70	7.80	7.95	8.10	8.15
Festővidéki	32	7.70	7.80	7.95	8.10	8.15
	33	7.65	7.75	7.90	8.05	8.10
	34	7.60	7.70	7.85	8.00	8.05
Bánsági	35	7.60	7.70	7.85	8.00	8.05
	36	7.55	7.65	7.80	7.95	8.00
	37	7.50	7.60	7.75	7.90	7.95
Szandai	38	7.50	7.60	7.75	7.90	7.95
	39	7.45	7.55	7.70	7.85	7.90
	40	7.40	7.50	7.65	7.80	7.85

Egyes gabonafajták	Kilós	kilogramm árs		
		K.-tól	K.-ig	
Rozs	uj	60-62	6.15	6.75
Arpa	uj	60-62	5.80	6.00
Zab	uj	60-62	5.60	6.20
Tengeri	uj	60-62	5.15	5.75
Repece	uj	60-62	10.	10.80
Kéles	uj	60-62	6.75	6.

A határidőfizlet folyamán a következő kölcsök

Örtek:	Áprilisi buza 1908.	7.50—7.52—7.51—7.56—7.54
	Októberi buza	7.57—7.52
	Áprilisi rozs 1908.	6.60—6.63
	Áprilisi zab 1908.	6.06—6.14
	Májusi tengeri 1908.	6.02—6. —6.07
	Juliusi tengeri	6.09—6.15
	Augusztusi repece 1908.	— — — —

Déli egy órákor a következő záróárak állapították meg hivatalosan a tőzsden:

Áprilisi buza 1908.	7.53—7.54
Októberi buza 1908.	7.60—7.62
Áprilisi rozs 1908.	6.62—6.63
Áprilisi zab 1908.	6.13—6.14
Májusi tengeri 1908.	6.06—6.07
Juliusi tengeri 1908.	6.13—6.15
Repece augusztusra 1908.	— — — —

Délután fél 5 órakor zárul:

Áprilisi buza 1908.	7.52—7.53
Októberi buza 1908.	7.59—7.60
Áprilisi rozs 1908.	6.61—6.62
Áprilisi zab 1908.	6.09—6.10
Májusi tengeri 1908.	6.04—6.05
Juliusi tengeri 1908.	6.12—6.13
Augusztusi repece 1908.	— — — —

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsdén kedvelten külföldi hírekre és bécsi adásokra az irányzat ellanyhult és a nemzetközi értékek a tegnapi árhoz képest 4—5 koronával estek. A zárlat kissé javult. Az általános forgalom mérsékelten maradt.

Valuta és éroaru olcsóbb.

A helyértékek piaca szintén gyengült.

Értéktőzsde. Megnyitáskor jegyeztek: Osztrák Hitelezvény 689.75—691.—, Magyar Hitelezvény 743.75—745.—, Koronajáradék 99.50, Jelzálogbank 498.—, 498.50, Rimamurányi 489.50, Osztrák-Magyar Állam-

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1908. február hó 14-én.
Hoffmann meséi.

Fantasztikus opera 3 felvonásban, egy elő- és utójátékkal. Zenéjét szerz. Offenbach Jakab. Szövegét írta Barbier Gyula. Fordította dr. Váradi Antal, Fái J. Béla és dr. Radó Antal.

Személyek:			
Olympia	Payer	Kóppéliusz	Kornai
Giulietta	Szilágyiné	Dappertutto	
Antonia	Kaczér	Miracle	Mihályi
Miklós	Gábor	Slemil	
Spalanzani	Hegedűs	Cochénille	Dálnoki
Crespel	Várady	Pitti-hinaccio	
Luther	Ney E.	Ferenc	Kiss B.
Hermann	Szemere	Nathanel	
Hoffmann	Kertész	Az anya hangja	Berts
Kezdeté 7 órakor.			

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1908. február hó 14-én.
Uj betanulással:

Téli rege.
Regényes színjáték 3 felvonásban. Írta: Shakespeare. Zenéjét szerzte Erkel Gyula.

Személyek:			
Leontes	Szacsavay	Polyxenos	Pálffy
Oreg juhász	Ujházi	Iju juhász	Dezso
Camilló	Gál	Pásztor	Szoko
Antigonus	Molnár	Hermione	K. Hegyesi
Cleomenes	Bakó	Perdita	Török I.
Dion	Mészáros	Paulina	Szacsavayné
Rogero	Hetőnyi	Emilia	Boér H.
Kezdeté 7 órakor.			

VIGSZÍNHÁZ.

Szombat, 1908. február hó 14-én.
Loute.

Bohózat 4 felvonásban. Írta: Pierre Veber. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:			
Dupont	Góth	Echanguettén	Hunyadi
Castillon	Hegedűs	Renée, leánya	Nógrádi
Francólin	Tanay	Bruné	Makrocyné
Efabour	Szerény	Chevelriné	R. Rostagny
Bru	Vendrei	Petitboisné	Erdői
Loute	Kertész E.	Marchaisonné	Nikó
Kzd. te 7 1/2 órakor.			

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1908. február hó 14-én.
Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Írták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J.

Személyek:			
A királyné	Krecsányi	Táncmester	Ujvári
György, fia	Fedák Sári	Töm bátya	Szerdahelyi
Viktória	Dóri	Anné, leánya	Ledófszky
Lancoster	Pázmán	Plumpudding	Nyárai
Pompouus	Kovács M.	Gipsy	Szabó
Hopmester	Solymsó	Pickwick	Németh
Kezdeté 7 órakor.			

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1908. február hó 14-én.
A bajusz.

Daljáték 3 felvonásban. Írta Verő György.

Személyek:			
Kozáry József	Szilágyi	Lerchenbach	Szomori
Amália	Szikláiné	Lansky Jenő	Déli
Matilda	Pálmay	Rosetto	Tomcsányi
Plachwitz	Sziklai	János	Tollagi
Kozáry Gábor	Ráthonyi	Kertész	Lenkefi
Ilona	Horváth	Bankár	Giréth
Kezdeté 7 1/2 órakor.			

URANIA SZÍNHÁZ.

Szombat, 1908. február hó 14-én.
A Quarnero vizein.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Szombat, 1908. február hó 14-én.
Az aglegények.

Vígjáték 5 felvonásban. Írta Sardon Victorien. Fordította Ambrus Zoltán.

Személyek:			
Mortimer	Náday	Tróenes	Náday B.
Nantya	Mihályfi	Du Bourg	Császár
Vaucourtois	Vízvári	Antoine	Váradi
Clavières	Gyenes	Antoinette	Ligetli J.
Chavenay	Horváth	Rebecca	Gerő L.
Kezdeté 7 órakor.			

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

Marlot
Mlle Fagette, a „Snobinette”-ben

Harry Atkinson
Les Bostons

Bauer Réza
A műcsember

Fischer és Wacker
La Sylphe

Les Thorns

és a többi elsőrendű műsorozám.
Az előadás kezdeté 8 órakor.
A télikeriben reggel 6 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyes.

Menyasszonyi kelengyék

feherneműek és asszalneműek legnagyobb választékban, legújításokban
Szinetár és Velencei vászonraktárban
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 11. sz. alatt kaphatók (a főpóztával szemben).

Ideal

Irógép azonnali és állandóan látható írással. Beépített tizedes táblával, rovatok munkákhoz, kötszervecsék, számlák írásához.

Legnagyobb átúto képesség! Teljesen acéliből, teljesen a mellyező.

Számológépek! Prospektus, irásmintákat küldés a gépeket díjtalanul bemutatva a vezérkönyvtárban.

SCHOTT H. és DONNATH
Budapest, VII., Erzsébet-körút 1.

Bor és cognac Palestinából

világbiró, nagyzerű, a párisi világkiállításban kitüntetve, kaphatók a

„PALESTINA” behozatali-társaságnál
Budapest, Erzsébet-körút 42.

Töltés a kir. közjegyző felügyelete alatt. Hordókban nagyban áruk. Képviselek kerestetnek. Képviselek minden megye részére külön kerestetnek. Borárak 1.20 kor-tól 4 kor-ig, cognac üvegeként 6 kor.

HA MÁR

semmitéle kísérlet nem használát, próbálja meg a Szapol csúz- és készvény-kezőcsőt. Ára 5 korona utastívally. Kapható a „Magyar király” győgszertárban Bpest V., Marokkai-u. 2/N.

A 18681. számú „Újtások pneumatikus szerszámokon”

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összekötötést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Felvilágosítás nyernhető: **KALMÁR J. mérnök,** hites szabadalmi ügyvivő irodájában, Budapest, VII., Kerepesi-ut 44.

„The Gresham” életbiztosító-társaság Londonban

Magyarországi fiók: Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6.

társaság házában.

A társaság vagyona 1901. decem-ber 31-én kor. 190,871,731.—

Évi bevétel biztosítások és kamatból 1901. évi december 31-én 31,555,392.—

Kifizetések, biztosítási és járadék szerződések, valamint visszvásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) 426,999,043.—

Az 1901. évben a társaság 5556 kötvényt állított ki 50,727,261.94

összeg értékekben. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet Bóksza Budapesten, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

Ingyen Blúz
Árjegyzéket
küld kívánatra a legújabb tavaszi és nyári blúz, ponyola és ruha rajzokkal
Zoltán Dezső
Kizárólagos blúz árúháza
Budapest, Király-utca 30.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar színház
4. u. Vasárnap este	Berlinchingeni Gótz	Constantin abbé	A kis főszék	Falu rossza	Raquin Teréz
	Monna Vanna	Bacsányi	Bob herceg	A bajusz	

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Huzás	Magy. vör. + sorsjegy	Huzás	Bazilika-sorsjegy
már	Kapható 24 havi részletfizetéssel. HAVIFIZETÉS: 1 drbra 1 kor. 61 fillér	már	Kapható 24 havi részletfizetéssel. HAVIFIZETÉS: 1 drbra 1 kor. 16 fillér
február	2 " 3 " 20 "	már	2 " 2 " 30 "
	3 " 4 " 75 "	március	3 " 3 " 40 "
28-án.	5 " 7 " 90 "		5 " 5 " 70 "
	Főnyeremény 40.000 kor.	2-án.	Főnyeremény 30.000 kor.

Már az első részlet és 36 fillér postadíj beiktatása ellenében kiadom a sorozatok és számok tartalmazó részlelvét azonnali jatekjoggal.

Fleissig Sándor bankháza
Budapest, VII., Erzsébet-körút 2.

CSIZ

ezid szerint leghathatósabb Jód-Brom-Gyógyfürrás A használ végződö ivókúrára UNICUM!
Dr. Korányi Frigyes tanár a magán gyakorlatban, valamint a vezetése alatt álló budapesti királyi egyetem korodán szerzett sokszoros tapasztalása alapján melogon ajánlja a csizi jódforrást, mint kiváló hatású gyógyeszer mindazon betegségeknek, melyeknek a jód mint specifikus szer javára van.

A Csizi jód-brom-gyógyvíz kapható mindenkor friss állásban, hazánálit utastívallyal együtt, minden árványvíz-kezelésben, megrendelhető a Fürdőigazgatóságnál, Csiz, u. p. Rimacsok és Édeskúty L. felárastónál, Budapest.

A 18682. számú „Újtások pneumatikus kalapácsokon” című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összekötötést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Felvilágosítás nyernhető: **KALMÁR J. mérnök,** hites szabadalmi ügyvivő irodájában, Budapest, VII., Kerepesi-ut 44.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb
PAP PAP PAP

1 szeszható vasgy 8 db	1 szeszható vasgy 8 db	1 szeszható vasgy 8 db
1 kivehető matraccal — 10.—	1 tengerről matraccal — 4.50	1 afrique — 5.—
1 rouge paplan — 1.90	1 löszár — 12.—	1 ablak köpör függöny — 2.—
1 csodalmr paplan — 2.60	1 tunis — 1.50	1 gyapjú — 4.50
1 szta — 3.80	2 ágyl. 1 szeszható bonnét 3.50	1 nagy szeszhatónyog — 2.00
1 atlasz eszmer — 4.80	1 gyapjú — 1.50	1 szeszható — 3.50
1 szelvm atlasz paplan — 2.50	1 ágyléke I. — 0.50	1 tapcsary ágyléke — 1.50
1 fodroz szelvm sz. papl. 18.50	1 ágyléke II. — 0.50	1 matr. je fuzesnyog — 4.40
1 je váson paplan lepedő 2.—	1 nagy szeszhatónyog — 2.00	1 miniatúr — 7.60
1 ágyl. — 1.90		
1 szeszható ágyléke pótkör — 5.50		
1 gyapjú — 4.50		
1 je löpökör — 1.80		
1 szeszható — 4.50		
1 szesz ható eszmer — 7.60		

GICHNER JANOS
paplan, matracc és kárpitozáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentesen küldök. Vidéki megrendelések postában esztékölletnek, nem tartozó árak kleszerelnek, vagy a pénz visszafizetik.

Most jelent meg!

Dőczy Lajos Munkái

első végleges kiadásának ötödik és hatodik kötete.

V. kötet: **Beszédek és Vázlatok II.**
Ára füzve 4 korona, pompás díszkötésben 7 korona.

VI. kötet: **Schiller Költeményei.**
Ára füzve 6 korona, pompás díszkötésben 9 korona.

Az első végleges kiadás 10 kötet. Ára díszkötésben 75 kor.

Az egyes kötetek külön is kaphatók.

I. Goethe—Faust	füzve 6.— kor. kötve 9.— kor.
II. Schöckh Mária	4.50 " 7.50 "
III. Beszédek és vázlatok I.	4.— " 7.— "
IV. Beszédek és vázlatok II.	4.— " 7.— "
V. Schiller költeményei	6.— " 9.— "

Előkészületben Utolsó szerelem. e Vegyes párok. e Vera grófnő. e lévő kötetek: Költemények.

A tíz kötet részletfizetésre, valamint az egyes kötetek külön-külön is megrendelhető a kiadó cégénél:

LAMPÉL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)
os. és kir. udvari könyvkereskedésében
Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám.

A TŐZSDE

1897-től a jelen év kezdetéig nem fogadtunk el tőzsdei megbízást, sőt a hozzánk fordulókat még a kísérletezésről is lebeszéltük, mert: a tőzsde működése még nem volt normális, néha kis mennyiségű értékpapir piacra hozatala már nagy áresést okozott. Egy év óta az azelőtt mutatkozó beteges tünetek megszűntek, az indokolatlan áresést szenvedett árfolyam ruganyosabbnak bizonyult. Az értékpapírok addig cseréltek gazdát, míg végre olyanok birtokában maradtak, akik nincsenek kényszerülve nyomott árakon részvényeiket eladni. Hozzájárult még, hogy számos tőkepénzes, aki eddig 4% kamatot huzott takarékbetéte után, ma nem elégszik meg a 3% kamattal, hanem iparkodik pénzt nagyobb kamatozás mellett biztos értékpapírba fektetni. Az állam által terembe vett nagyobb pénzügyi műveletek tanúságot tesznek a tőzsde rendes állapotáról.

Az értéktőzsde-üzlet tehát most biztosabban alapon áll és így ismét időszerűnek tartjuk, **hogy a tőzsdeügyletek eszközlését, mint üzletágot felvegyük**, a mit van szerencsénk ezennel a tőzsdére utalt tőkebirtokosok tudomására hozni. Sokan szenvedtek már érzékeny veszteséget, mert értékpapírjaik felől fölöslegesnek vélték értesüléseket beszerezni, vagy meglegedtek egy nem egészen alapos információval. Tőzsde-osztályunk vezetője alapos és tárgyilagos felvilágosítással áll rendelkezésére minden kérdésközdőnek.

A tőkepénzes közönség utbaigazítást nyer, mely értékpapir nyújt egyenlő biztonság mellett jobb kamatozást, mely értékpapirjain adjon tul és milyent vásároljon.

Igen tisztelt ügyfeleinknek csak annyiból nyújthatunk előnyt, hogy megbízható kiszolgálásban részesítjük, utasításait követjük, érdekeiket iparkodunk megvédeni és a leggyorsabb értesítésünkkel ügyeiknek helyes elintézésében támogatjuk.

Nagyon ajánlatos az alábbi kérdőpontokat kitöltve hozzánk beküldeni, melyekre mi azonnal, költségmentesen, a legszigorubb titoktartás mellett, válaszolunk anélkül, hogy válaszuk **valamely üzletkötésre kötelezne.**

HECHT BANKHÁZ, BUDAPEST

IV., Ferenciek-tere 6. — Fióközlét: VII. Erzsébet-körút 32.

Hecht Bankháznak, Budapest.

1. Mely értékeket tartják most önök vételre ajánlatosnak?
2. Az alábbi értékpapírok vannak jelenleg birtokomban, megtartsam, eladjam, vagy cseréljem-e és ha igen minőre?

3. _____ koronányi tőkémet ezidőszereint a takarékpénztárban _____%-kal van elhelyezve; mely elsőrendű biztonságu papírok nyújtanának ennél jobb kamatozást?

Pontos és olvasható cím:

Lakóhely:

Nincs többé **székrekedés** megszűnteti azt az én **huss-kalácsom.**
Raktár: Bécs, XVIII., Lodenburg-gasse 46. Prospektus ingyen. Próbarezedés 12 drb 5 k. bérn. utánvéttel.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakkáros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emertált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepo az eredmény FÉRFTUI GYENGESEGNEL (IMPOTENTIA) még öregebb egyéneknel is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető.

Levelekre díjlanul válasz; kívánatra gyógyszeres Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körút 12. sz.

Félemelet; bejártat a lépcsőnél. Külön váróterem.

Olesőbb és jobb, mint bárhol.

Legnagyobb BUTOR-áruház budapesti

Jobb aráz szoba divatos asztalos és kárpitos butor, u. m.: barokk, angol, szecesszió, ó-német stb. stílusban a leggyorsabból a legfinomabbig a legmodernebb fazonban, a garanciaték behuzása selyem, púds, francia- és angolcsévekkel, kősen, raktáron kizárólag jó minőségben.

A tartósságért több évi kezességet nyújtunk. Varga Mihály és Társai

magy. butoripar-társasága
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 2., Kigyó-tér sarok.
A legújabb butor-albumunkat több mint 457 képpel 76 kr. beküldése ellenében bérmentve küldjük. Bevásárlás esetén a 25 krajcárt visszaadjuk.

Olesőbb és jobb, mint bárhol.

A 17788. számú

„Képzőművészeti és kézművesi, régizeti záro közegek-ből álló kapcsoló szerkezet“

című, 1899. június 15-ről kelt magyar szabadalomra

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatok „W. C. 791.“ alatt Mosse Rudolfhoz, Bécs, I., Seilerstätte 2. keretnek.

MEGJELENT

A Magyar Földbirtok 1903-ra.

Magyarország 100 holdon felelő földbirtokosainak gazdasági viszonyainak és haszonbérlinek

Czimtára

gazdasági és munkáviszonyainak a gazdasági kiállítások, versenyek és termésmegmunkálásokért.

Ára füzve 25 K. VV köteve 26 K.

Megrendelések

a „PÁTRIA“ irod. vállalat-éremjainak részvételéig. Budapest, IX. ker. Utolsó út 25. szám intézőnek

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján

Dr. Kajdacsy

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít; húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, syphilit, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is electro Massage vagy Psychoprop által. Onfer-tőzést és annak utóbajait: ideg- és hátergincsbajt és minden női bajokat.

— Rendel: 9 órától 4-ig és este 7—8-ig. —

Budapesten, Kigyó-utca 5.

Clotild-palota (I. emelet).

Atjáró ház. — Lift használat.

Levelekre válaszol, gyógyszerokről gondoskodik.

Level útján is biztos gyógyszer.

GAMMI

és halhólyag-külölegességek,

ártalmatlan. Bonts 1, 2, 3, 4, 5, 6 fti tucatja, halhólyag 2, valódi francia és angol gyártmány, teljesen biztos és 2, 4, 5, 6 fti tucatja, Capoties amerikai: 2, 3, 4, 5 fti tucatja, pártis szivacs 2, 2, 4, 5, 6 fti tucatja. Penarium celisium fti 1,50—2,50-ig orvosi rendeltet. Diana-öv habival-kötelek 2 fti 50, 3 fti 50 krajcár darabja.

Magyar Orvosi Múszertárban

Budapest, Kerepesi-utca 52. sz. a Rókus-kórház templomával szemben. — Árjegyzék ingyen, zárt birtokban. 10 forintnyi bevásárlással 20%-os engedély.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a legregőbb sebeknél is kilitása van és majdnem mindig elkerülheti a fájdalmas operációt vagy amputációt, ha Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak nyithatóban pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használattal: a gyermekágyasok mellbajainál, a tejszűrés akadályainál, mellkeményedésnél, vörheny-nél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-csusz, dagadt lábknál, sőt esztendőnél is; ütött, szurt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegterestek kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, darabos stb.; mindenféle daganat, kinővés, karbunkulus, új képződmények valamint ráknál, körömmegregnél, körömdagagnálál, hólyagnál, menőstől kisebesedett lábknál, ná. Egét sebek minden nemét, fagyott testrészeket, a betegnek lekvéstől erőt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fibriajt és a gyermekek sebességét stb. Széküldés csak az őszög olajos bekdőlése ellenében. 2 tévely csomagolással, postaköltséggel és szállítással együtt 3 kor. 50 ellen. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit övek hamisítványok vételeitől és körön vigyázzni, hogy minden helyesen a cég: „Órangyal-gyógyszerár Thierry (Adolf) Limited Prograde.“ birtogve legyen.

Thierry A. gyógyszer. balzsama és centifolia-kenőcs.

E két gyógyszerében földművelésben szer, valamint renik el, ellenben minél régibb lesz, annál értékesebb és hatásosabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában kélhető. Majdnem mindig van hatása és segítene, legalább az orvos megérkezésig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy effle sokszorosra ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legelőbb a pénzt dobni ki, hanem megvárjuk csak a mellet a két régi elismert, jó, olcsó, megbízható, amellett teljesen ártatlan, világhírű szeret, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. A hol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni az elmezt:

Thierry (Adolf) Limited Órangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohtsch-Sanerbrunn mellett. Közp. raktár Budapest: Török J. gyógyszerész. Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerésznél.

Minden szö egyzéri beiktatás... nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

HÍRTELESEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Lévélbéli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

Apró hirdetősek... apró hirdetősek... apró hirdetősek...

Brener nővérek... Brener nővérek... Brener nővérek...

Deutsch Mikszáncz... Deutsch Mikszáncz... Deutsch Mikszáncz...

Engelmann Mór... Engelmann Mór... Engelmann Mór...

Franka Pál... Franka Pál... Franka Pál...

Goldberger A. V... Goldberger A. V... Goldberger A. V...

Goldner József... Goldner József... Goldner József...

Goldruber Mór... Goldruber Mór... Goldruber Mór...

Haasenstein és Vogler... Haasenstein és Vogler... Haasenstein és Vogler...

Jambrikovits... Jambrikovits... Jambrikovits...

Keruberg Rozália... Keruberg Rozália... Keruberg Rozália...

Leopold Gyula... Leopold Gyula... Leopold Gyula...

Messe Rudolf... Messe Rudolf... Messe Rudolf...

Mészáros Antal... Mészáros Antal... Mészáros Antal...

Nemetsek A. J... Nemetsek A. J... Nemetsek A. J...

Nagy János... Nagy János... Nagy János...

Rohozicz Ilona... Rohozicz Ilona... Rohozicz Ilona...

Sikráy Samu... Sikráy Samu... Sikráy Samu...

Sopronyi V... Sopronyi V... Sopronyi V...

Szabó János... Szabó János... Szabó János...

Melyik ház... Melyik ház... Melyik ház...

Egy feltűné... Egy feltűné... Egy feltűné...

Fix Bretes... Fix Bretes... Fix Bretes...

Keresek... Keresek... Keresek...

A cs. és kir... A cs. és kir... A cs. és kir...

Lakást keres... Lakást keres... Lakást keres...

Hat polgári... Hat polgári... Hat polgári...

Borsepör... Borsepör... Borsepör...

Ügyes... Ügyes... Ügyes...

Három-négy szobás... Három-négy szobás... Három-négy szobás...

Divatáros... Diavatáros... Diavatáros...

Tanárjelölt... Tanárjelölt... Tanárjelölt...

Keresünk... Keresünk... Keresünk...

Körházban... Körházban... Körházban...

Felső kereskedelmi... Felső kereskedelmi... Felső kereskedelmi...

Használt férőruhák... Használt férőruhák... Használt férőruhák...

KINÁLAT... KINÁLAT... KINÁLAT...

Amerikai... Amerikai... Amerikai...

Pénzülcsebt... Pénzülcsebt... Pénzülcsebt...

Fehérvarrón... Fehérvarrón... Fehérvarrón...

Ház... Ház... Ház...

Birtok... Birtok... Birtok...

Kiadó... Kiadó... Kiadó...

Kávéház... Kávéház... Kávéház...

Szótészület... Szótészület... Szótészület...

Telek... Telek... Telek...

Vendéglo... Vendéglo... Vendéglo...

Angol francia... Angol francia... Angol francia...

Szülőiskola... Szülőiskola... Szülőiskola...

Eladó... Eladó... Eladó...

Magyar háziok... Magyar háziok... Magyar háziok...

Kerékpár... Kerékpár... Kerékpár...

Amerikai... Amerikai... Amerikai...

Színészeti előkészítő... Színészeti előkészítő... Színészeti előkészítő...

Kredenc... Kredenc... Kredenc...

Disztingvált... Disztingvált... Disztingvált...

Felső... Felső... Felső...

Kényelmesen... Kényelmesen... Kényelmesen...

Posztó... Posztó... Posztó...

Vérfő... Vérfő... Vérfő...

Nagy gyakorlati... Nagy gyakorlati... Nagy gyakorlati...

Kitűné... Kitűné... Kitűné...

Figyelem... Figyelem... Figyelem...

Haszajlón... Haszajlón... Haszajlón...

Magy. kir. államasutak... Magy. kir. államasutak... Magy. kir. államasutak...

Pályázati hirdetmény... Pályázati hirdetmény... Pályázati hirdetmény...

Angol francia... Angol francia... Angol francia...

Szülőiskola... Szülőiskola... Szülőiskola...

Eladó... Eladó... Eladó...

Magyar háziok... Magyar háziok... Magyar háziok...

Kerékpár... Kerékpár... Kerékpár...

Amerikai... Amerikai... Amerikai...

Színészeti előkészítő... Színészeti előkészítő... Színészeti előkészítő...

Kredenc... Kredenc... Kredenc...

Disztingvált... Disztingvált... Disztingvált...

Felső... Felső... Felső...

Kényelmesen... Kényelmesen... Kényelmesen...

Posztó... Posztó... Posztó...

Vérfő... Vérfő... Vérfő...

Nem köhög... Nem köhög... Nem köhög...

soha... soha... soha...

Tymust... Tymust... Tymust...

használ, mely minden... használ, mely minden... használ, mely minden...

Fodrász... Fodrász... Fodrász...

Singer-varrógépe... Singer-varrógépe... Singer-varrógépe...

500 forint... 500 forint... 500 forint...

Kipróbált... Kipróbált... Kipróbált...

legjobb reuma szesz... legjobb reuma szesz... legjobb reuma szesz...

GUMMI... GUMMI... GUMMI...

HALHOLYAG... HALHOLYAG... HALHOLYAG...

REIF J... REIF J... REIF J...

Fényképek... Fényképek... Fényképek...

elegáns kivitelben, igen... elegáns kivitelben, igen... elegáns kivitelben, igen...

Waitzner... Waitzner... Waitzner...

Butor... Butor... Butor...

csak jó minőségű... csak jó minőségű... csak jó minőségű...

Részletfizetésre... Részletfizetésre... Részletfizetésre...

Szabadalmakat... Szabadalmakat... Szabadalmakat...

PATAKY H. és W... PATAKY H. és W... PATAKY H. és W...

Kerékpár javítások, rombolás és... Kerékpár javítások, rombolás és...

1 drb prima lámpa... 1 drb prima lámpa... 1 drb prima lámpa...

1 drb prima belső gummi... 1 drb prima belső gummi... 1 drb prima belső gummi...

1 drb kitűné angol... 1 drb kitűné angol... 1 drb kitűné angol...

1 drb kitűné angol... 1 drb kitűné angol... 1 drb kitűné angol...

1 drb telescop... 1 drb telescop... 1 drb telescop...

1 drb jó kerékpár... 1 drb jó kerékpár... 1 drb jó kerékpár...

1 pár finom... 1 pár finom... 1 pár finom...

1 drb finom... 1 drb finom... 1 drb finom...

1 drb finom... 1 drb finom... 1 drb finom...

1 drb finom... 1 drb finom... 1 drb finom...

1 drb finom... 1 drb finom... 1 drb finom...

1 drb finom... 1 drb finom... 1 drb finom...

1 drb finom... 1 drb finom... 1 drb finom...

1 drb finom... 1 drb finom... 1 drb finom...

1 drb finom... 1 drb finom... 1 drb finom...

1 drb finom... 1 drb finom... 1 drb finom...